

Buskerud
fylkeskommune

Årsbudsjett 2026 og økonomiplan 2026- 2029

Årsbudsjett 2026 og økonomiplan 2026-2029

Buskerud fylkeskommune

Postboks 3563
3007 Drammen

Besøksadresse

Haugesgate 89
3019 Drammen

Telefon

32 80 85 00

E-post

post@bfk.no

bfk.no

Innhold

Fylkeskommunedirektørens forord	5
Et budsjett for realisme og gjennomføring	5
Økonomisk omstilling og utviklingskraft henger sammen	6
Samarbeid og fellesskap	7
Utsyn og fremoverblikk	7
Forslag til vedtak	9
Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd	9
Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd	10
Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd	11
Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd	12
Slik styrer vi	14
Plansystemet	14
Styringssystemet	15
Rammebetingelser	18
Regjeringens forslag til statsbudsjett 2026	18
Skatt og rammetilskudd	18
Lønns- og prisforutsetninger	21
Store demografiske endringer	22
Øvrige rammebetingelser	24
Budsjettprofil	25
Satse på kompetanse og ansatte	25
Gjennomføre omstillingsarbeidet	26

Buskerudplanen - et verktøy for regional utviklingsoptimisme	27
Finansielle mål	27
Hovedtallene i budsjettforslaget	30
Sentrale inntekter	30
Sentrale utgifter	31
Finansinntekter og -utgifter	33
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	34
Fond	35
Investeringer i økonomiplanen	37
Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd	37
Investeringer og finansiering	37
Investeringstabell for fylkeskommunen samlet	40
Kommentarer til investeringsbudsjettet	41
Fylkeskommunens avdelinger	45
Politisk område	45
Fylkeskommunedirektør	47
Finans og organisasjon	52
Opplæring og kompetanse	58
Fordeling på enhet (tabell)	64
Samferdsel	65
Samfunn, plan og tannhelse	72
Kultur, næring og klima	84
Vedlegg	89
Vedlegg - Investeringer per program	89

Fylkeskommunedirektørens forord

Når vi nå legger frem årsbudsjett og økonomiplan for perioden 2026–2029, står vi midt i vårt fireårige byggeprosjekt. Et byggeprosjekt som i veldig stor grad handler om identiteten til nye Buskerud fylkeskommune, og hvordan vi må jobbe internt for å lykkes eksternt tett på Buskerudsamfunnet. 2026 er vårt tredje byggeår, og jeg håper at dette kan være et år der vi styrker gjennomføringskraften innenfor en politisk utviklingsretning som er solid forankret med kommunene og andre viktige samarbeidspartnere i Buskerud.

I 2024 handlet mye om å få oversikt i det uoversiktlige, få kontroll på økonomien, utvikle et gjennomtenkt plan- og styringssystem, og sammen med Buskerudsamfunnet forankre en felles utviklingsretning under det varme navnet «Med hjerte for Buskerud». I 2025 fortsatte dette med en tydeligere verdi- og visjonsplattform der vi anerkjenner viktigheten av «Vilje til utvikling i fellesskap» basert på grunnverdiene modig, klok og folkelig. En klar retning og gode systemer er viktig, men vårt felles verdisett i ord og handling er avgjørende.

Jeg er stolt av hvordan vi har klart å stå sammen i noen krevende oppstartsår. Gjennom økonomisk ansvarlighet, strategisk omstilling og et godt samarbeid mellom politikk og administrasjon, ansatte og tillitsvalgte, utvikler vi en kultur hvor vi både er opptatt av å prestere og samtidig ha det godt sammen. Vi har utviklet et organisasjonsfellesskap med verdier, kultur og læring i sentrum. Vi har i stort et godt arbeidsmiljø, og vi har beholdt både utviklingsvilje og humør i en tid med store krav til endring. Det sier mye om Buskerud fylkeskommune som organisasjon, og takk til alle ansatte og folkevalgte for at dere hver dag leverer på samfunnsoppdraget med optimisme, lojalitet og glød.

Et budsjett for realisme og gjennomføring

Budsjettet for 2026 og økonomiplanen for 2026–2029 viderefører den kursen fylkestinget har staket ut i de to foregående årene. Vi skal fortsatt være realistiske, men offensive. Vi skal ha orden i eget hus, samtidig som vi skal være en sterk regional utviklingsaktør sammen med kommunene, næringslivet og frivilligheten i Buskerud.

Statsbudsjettet for 2026 innebærer en lavere inntektsvekst enn forventet. Målt opp mot revidert nasjonalbudsjett og beregningene fra kommuneproposisjonen, er de frie inntektene om lag 16 mill. kr lavere enn forutsatt. Dette tilsvarer en reduksjon på omtrent 0,35 prosent av netto driftsresultat. Den største delen av reduksjonen skyldes en nedgang i tilskudd til lærling i bedrift på 7,6 mill. kr. Dette er også den eneste endringen fylkeskommunedirektøren har gjort i budsjettet etter statsbudsjettets fremlegg. Øvrige justeringer, både pluss- og minusposter, håndteres innenfor de gitte rammene. Buskerud fylkeskommune legger KS sine beregninger til grunn for våre prognoser, og vi forventer noe høyere skatteinntang. Dette tilsvarer noen få millioner kroner som til en viss grad avdemper den negative effekten av statsbudsjettkuttet.

I kommuneproposisjonen våren 2025 ble det tilført 20 mill. kr til samferdsel, men som følge av kostnadsnøklerne for Buskerud ble den varige effekten beregnet til om lag 13 mill. kr fra 2026 og fremover. Denne forutsetningen ble endret i statsbudsjettet, der ytterligere 6,5 mill. kr trekkes ut.

Fylkeskommunedirektøren har valgt å ikke trekke disse 6,5 mill. kr fra rammen til samferdsel. Det betyr at rammen til samferdsel fortsatt er varig styrket med 13 mill. kr. Midlene er i utgangspunktet satt av til veivedlikehold, men fylkestinget har anledning til å omdisponere disse midlene til andre prioriterte formål innenfor rammen.

Som følge av endringene i statsbudsjettet og prioriteringene i økonomiplanen, viser beregningene at netto driftsresultat i 2029 vil ligge noe under to prosent. Dette må ses i sammenheng med enkelte ekstraordinære poster som påvirker tallene. Særlig gjelder dette avsetningen til et mulig nytt fylkeshus, der investeringskostnaden er budsjettert, men besparelsene ikke kan legges inn før en beslutning om lokalisering er tatt. Ved en samlokalisering vil Buskerud fylkeskommune kunne spare over 10 mill. kr årlig i husleie. I tillegg vil Buskerud fylkeskommune få reduserte kostnader til drift, vedlikehold og energiforbruk. Det er heller ikke tatt høyde for en fremtidig salgsgevinst for nåværende fylkeshus. Samlet sett kan dette bedre resultatgraden med 0,5–0,7 prosentpoeng.

I tillegg er det foretatt justeringer etter at virksomheten i Brakar AS ble formelt overført til linjeorganisasjonen 23. juni 2025. Driften i Brakar AS ble finansiert med tilskudd fra fylkeskommunen, renteinntekter i Brakar og bruk av Brakars egenkapital.

Fylkeskommunedirektøren har videreført utgiftsbudsjettet til kollektiv fra Brakar, selv om dette har medført behov for å styrke rammen til samferdselsavdelingen med 38 mill. kr.

Fylkeskommunen vil overta kapitalen i Brakar. Budsjett for finansinntekter er dermed økt med 20 mill. kr. De resterende er hentet fra de fondsmidler som fylkeskommunen vil få overført fra Brakar. Dette medfører dette at netto driftsresultat formelt er redusert med nærmere 0,4 prosent hvert år i perioden. Korrigert for disse forholdene, ville den reelle resultatgraden ligge nærmere tre prosent, i tråd med omstillingsplanen, finansreglementet og de politiske vedtakene.

Fylkeskommunedirektøren anbefaler ikke ytterligere kutt for budsjettåret 2026. I løpet av de to første budsjettårene har folkevalgte, ansatte og innbyggerne opplevd lavere driftsrammer tett på kroppen, og mange av tiltakene er fortsatt under gjennomføring. Fylkeskommunedirektøren mener det er klokt å la disse virke før det vurderes potensielle nye og mer langsiktige grep. Samtidig skal vi ha en stram og realistisk økonomistyring som gjør at vi opprettholder handlefrihet også i de kommende årene. Om budsjettthøsten på Stortinget resulterer i et endelig statsbudsjett for 2026 som øker de frie midlene, vil fylkeskommunedirektøren anbefale at disse midlene går til å redusere underfinansieringen av dagens kollektivtilbud.

Økonomisk omstilling og utviklingskraft henger sammen

Noen ganger er det lett å tenke at økonomisk omstilling og utvikling er motsetninger, mens det i realiteten snarere er motsatt. Nettopp fordi vi har tatt krevende grep tidlig, står vi nå bedre rustet til å bruke gjenværende ressurser til å være en enda mer tydelig, nær og relevant regional utviklingsaktør. Innretningen på Buskerud fylkeskommunes ressursbruk er grunnlaget for at vi kan være til stede i hele Buskerud, og for at vi kan gjennomføre de politiske ambisjonene om mer innenforskap, verdiskaping og omstilling og bevaring av natur- og kulturverdier. Gjennom en stadig mer handlingsorientert Buskerudplan, som nå utvikles sammen med kommunene, skal vi

sette kraft bak disse tre politiske utviklingsmålene. Dette blir vårt felles veikart for buskerudsamfunnet, og en plan for handling og samarbeid på tvers av sektorer, forvaltningsnivåer og partigrenser.

Vi har lagt bak oss to år der omstilling og utvikling har vært det viktigste oppdraget. Nå handler det om å bruke handlingsrommet vi har skapt til å bygge videre på kultur, kompetanse og fellesskap. Arbeidet med ny arbeidsgiverstrategi, med delstrategier for kompetanse, lønn og ledelse, er et viktig virkemiddel for å utvikle Buskerud fylkeskommune som en lærende, omstillingsdyktig og attraktiv organisasjon. Ivaretagelse av et godt arbeidsmiljø med mestring og trivsel er forutsetning for å lykkes med dette. Når Buskerud fylkeskommune satser på ansatte, investerer vi samtidig i vår egen evne til å levere på de politiske ambisjonene.

Omstilling er utfordrende og krever at Buskerud fylkeskommune har verktøy og gode prosesser til aktivt å følge opp hvordan arbeidsmiljøet, arbeidsprosessene og arbeidsoppgavene kan gis best mulig rammebetingelser. På vegne av fylkeskommunedirektøren har finans og organisasjon som hovedoppgave å bistå hele organisasjonen i dette arbeidet, og har i egne strategiske prioriteringer og resultatmål prioritert omstillings- og kompetansearbeidet svært høyt. Dette inkluderer systemisk og individuelt arbeid som retter seg mot både organisasjon, ledere, medarbeidere og samarbeid med hovedtillitsvalgte og fylkeshovedvernombud.

Samarbeid og fellesskap

Helt siden oppstarten har Buskerud fylkeskommune klart å etablere et godt samarbeid mellom politikk og administrasjon, og som organisasjon er vi på god vei mot å utvikle en sterkere felles kultur i møte med kommunene og Buskerudsamfunnet. Jeg vil takke kommunene for et nært og konstruktivt samarbeid gjennom Buskerudkonferansene, i regionrådene og i alle møtepunkter der vi sammen har løftet blikket for regionens utvikling. Jeg opplever at tilliten og samarbeidsklimaet er sterkt. Dette er en viktig forutsetning for å lykkes videre.

For fylkeskommunedirektøren er det også avgjørende å anerkjenne det interne arbeidet hvor ledere, medarbeidere og tillitsvalgte som har stått sammen i krevende prosesser. Buskerud fylkeskommune er en ung organisasjon, men vi har en moden kultur. Vi lærer, vi deler, og vi finner løsninger sammen. Ikke alt er like enkelt, men den gode lagånden må vi alle ta vare på og videreutvikle i årene fremover.

Utsyn og fremoverblikk

2026 blir et nøkkelår. Det er året der bygging, omstilling og enda mer handlingsrettet utvikling møtes. Vi skal fortsette å være realistiske i våre økonomiske valg, men vi skal også være ambisiøse på vegne av Buskerud. Vi skal bygge videre på verdiene vi har utviklet, vi skal forsterke samarbeidet med kommunene, og vi skal gjennomføre med enda mer kraft og kvalitet. 2026 kan også bli året der de interessepolitiske posisjonene tydeliggjøres enda mer, og i innværende budsjett foreslår fylkeskommunedirektøren å styrke kapasiteten til å jobbe med interessepolitikk og konsernutvikling.

Å bygge nye Buskerud fylkeskommune tar minst fire år. Etter ett år med planlegging og to år i drift, kan vi med trygghet si at vi er på rett vei. Sammen har vi vist at vi kan løfte i lag, og at vi står skulder til skulder med Buskerudsamfunnet i ambisjonen om at det også i årene vi har foran oss skal være godt å bo, leve, arbeide, skape og utdanne seg i Buskerud.

Drammen, november 2025

Jan Sivert Jøsendal
fylkeskommunedirektør

Forslag til vedtak

Fylkestingets vedtak den 16.12.2025:

1. Ved utskriving av fylkesskatten for 2026 legges til grunn den maksimale skattøren som vedtas av Stortinget i statsbudsjettet for 2026.

2. Fylkeskommunens driftsbudsjett for perioden 2026 - 2029 etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 første og andre ledd vedtas slik:

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000	Oppr. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
Rammetilskudd	-1 942 391	-2 014 355	-2 003 914	-1 995 223	-1 995 988
Inntekts- og formuesskatt	-2 158 496	-2 266 898	-2 273 380	-2 279 837	-2 286 285
Andre generelle driftsinntekter	-25 474	-22 406	-19 415	-16 552	-13 481
Sum generelle driftsinntekter	-4 126 361	-4 303 659	-4 296 709	-4 291 612	-4 295 754
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	3 846 134	4 024 819	4 005 378	4 009 464	4 007 120
Avskrivninger	0	0	0	0	0
Sum netto driftsutgifter	3 846 134	4 024 819	4 005 378	4 009 464	4 007 120
Brutto driftsresultat	-280 226	-278 839	-291 332	-282 148	-288 634
Renteinntekter	-108 394	-130 521	-121 737	-118 095	-118 095
Utbytter	0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	170 330	156 557	148 960	149 849	168 482
Avdrag på lån	154 122	152 070	152 217	151 461	153 820
Netto finansutgifter	216 058	178 106	179 441	183 216	204 207
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0
Netto driftsresultat	-64 169	-100 733	-111 891	-98 932	-84 426
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	43 277	122 252	134 663	134 319	115 535
Avsetninger til bundne driftsfond	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-4 175	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	99 884	73 458	74 239	72 166	80 851
Bruk av disposisjonsfond	-74 817	-94 977	-97 011	-107 553	-111 960
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	64 169	100 733	111 891	98 932	84 426
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

<i>Beløp i 1000</i>	Oppr. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
Politisk område	45 914	46 515	48 450	43 066	45 000
Fylkeskommunedirektør	50 719	49 386	49 386	49 386	49 386
Finans og organisasjon	329 720	349 573	349 480	349 480	349 480
Opplæring og kompetanse	1 877 947	1 922 712	1 903 386	1 900 241	1 900 241
Samferdsel	1 102 738	1 185 122	1 184 294	1 184 294	1 184 294
Samfunn, plan og tannhelse	230 595	236 511	235 165	235 165	235 165
Kultur, næring og klima	148 237	152 936	151 900	151 900	151 900
Finans og avd.uavhengige utgifter og inntekter	56 089	82 064	83 317	95 932	91 654
Oppgavefellesskap	0	0	0	0	0
Sum bevilgninger drift, netto	3 841 959	4 024 819	4 005 378	4 009 464	4 007 120
Herav:					
Avskrivninger	0	0	0	0	0
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0
Netto renteutgifter og -inntekter	0	0	0	0	0
Overføring til investering	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-4 175	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	3 846 134	4 024 819	4 005 378	4 009 464	4 007 120

Omdisponeringer innenfor den enkelte avdeling av prinsipiell eller vesentlig betydning, skal legges fram for fylkestinget.

3. Fylkeskommunens investeringsbudsjett for perioden 2026 - 2029 etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første og andre ledd vedtas slik:

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
Investeringer i varige driftsmidler	360 300	329 600	315 509	415 510	895 509
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	13 000	17 500	15 000	15 000	15 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	373 300	347 100	330 509	430 510	910 509
Kompensasjon for merverdiavgift	-72 060	-59 328	-56 792	-74 792	-161 192
Tilskudd fra andre	0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-67 395	-163 020	-139 055	-221 399	-633 782
Sum investeringsinntekter	-139 455	-222 348	-195 846	-296 191	-794 974
Overføring fra drift	-43 277	-122 252	-134 663	-134 319	-115 535
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-190 568	-2 500	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-233 845	-124 752	-134 663	-134 319	-115 535
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

<i>Beløp i 1000</i>	Oppr. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan Sum 2026- 2029
Finans og organisasjon	92 629	128 400	140 600	240 601	720 600	1 230 201
Opplæring og kompetanse	51 071	5 700	5 700	5 700	5 700	22 800
Samferdsel	180 800	190 600	164 309	164 309	164 309	683 527
Samfunn, plan og tannhelse	35 800	4 900	4 900	4 900	4 900	19 600
Investeringer i varige driftsmidler	360 300	329 600	315 509	415 510	895 509	1 956 128

2. Tilskudd til andres investeringer

<i>Beløp i 1000</i>	Oppr. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan Sum 2026- 2029
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

<i>Beløp i 1000</i>	Oppr. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan Sum 2026- 2029
OKO IB konverteringsprosjekt	13 000	0	0	0	0	0
OKO Aksje/andel Innovasjon Norge (eierandel)	0	2 500	0	0	0	2 500
OKO Aksje/andel Pensjonskassen for fylkene, kjernekapital	0	15 000	15 000	15 000	15 000	60 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	13 000	17 500	15 000	15 000	15 000	62 500

4. Utlån av egne midler

<i>Beløp i 1000</i>	Oppr. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan Sum 2026- 2029
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	373 300	347 100	330 509	430 510	910 509	2 018 628

Omdisponeringer av prinsipiell eller vesentlig betydning, skal legges fram for fylkestinget.

4. Det opptas lån til investeringsformål i årsbudsjettet for 2026 på inntil 163 mill. kr, jf. kommuneloven § 14-15 første ledd. Gjennomsnittlig avdragstid settes til 25 år.

- 5.** Fylkeskommunens trekkrettighet i bank settes til 200 mill. kr i 2026, jf. kommuneloven § 14-15 tredje ledd.
- 6.** Driftsbudsjettet for fylkesrevisjon, kontrollutvalgssekretariat og kontrollutvalg vedtas med en netto driftsutgift på 6,361 mill. kr for 2026.
- 7.** Fylkeskommunens årlige premieavvik avsettes til premieavviksfond. Fylkeskommunens premieavvik amortiseres over 7 år.
- 8.** Fylkeskommunedirektøren får fullmakt til å gjøre nødvendige forberedelser til, og også eventuelt selge, eiendommer som fylkeskommunen eier og som ikke brukes i den ordinære driften.
- 9.** Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren vurdere om det kan frigjøres minimum 20 mill. kr fra noen av fylkeskommunens ubundne eller bundne fond, som kan omdisponeres til styrking av filmfond.

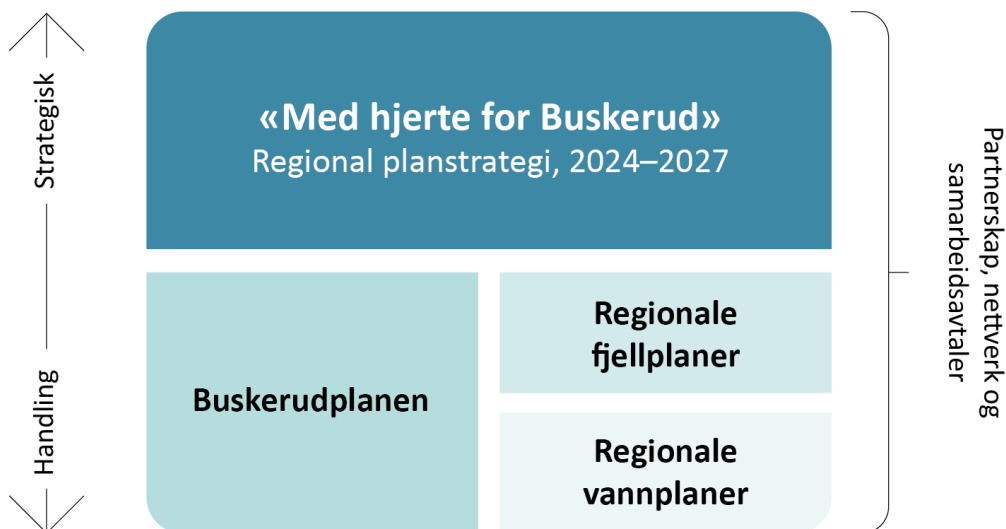
Slik styrer vi

Buskerud fylkeskommune er organisert etter formannskapsmodellen. Fylkestinget er øverste organ og fatter politiske vedtak. Fylkesutvalget og andre politiske utvalg forbereder saker og følger opp vedtak i tråd med delegasjonsreglementet. Modellen legger til rette for bred politisk deltakelse, konsensusbygging og tydelig ansvarsdeling mellom politisk og administrativt nivå. Administrasjonen iverksetter politiske beslutninger og rapporterer tilbake på måloppnåelse og ressursbruk.

Buskerud fylkeskommune har i 2025 etablert et plan- og styringssystem. Plansystemet sikrer at fylkeskommunen, kommuner og andre viktige samfunnsaktører i Buskerud jobber mot felles mål for samfunnsutviklingen, at samfunnets virkemidler brukes samordnet og målrettet, og at utviklingen skjer til beste for innbyggere og lokalsamfunn i hele fylket. Styringssystemet i fylkeskommunen sikrer at politiske beslutninger blir gjennomført, at lov- og regelverk etterleves, og at ressurser brukes der de gir størst samfunnsverdi. Nedenfor følger en kort beskrivelse av plan- og styringssystemet.

Plansystemet

Plansystemet består av regional planstrategi, Buskerudplanen, og regionale planer for særskilte områder (figur 1), som omhandler buskerudsamfunnet.

Figur 1. Plansystemet

Regional planstrategi

Fylkeskommunen utarbeider i hver valgperiode en regional planstrategi i tråd med plan- og bygningsloven. Planstrategien bygger på utviklingstrekk og utfordringer og fastsetter langsiktige

samfunnsmål for Buskerud. Fylkestinget vedtok i 2024 «**Med hjerte for Buskerud – Regional planstrategi 2024–2027**». De tre politiske utviklingsmålene er:

- Buskerud er et inkluderende samfunn der alle deltar og bidrar aktivt.
- Buskerud lykkes med omstilling og verdiskaping.
- Buskerud forvalter natur- og kulturverdier i et generasjonsperspektiv.

Buskerudplanen

Det er vedtatt at Buskerud fylkeskommune skal utarbeide én plan for Buskerud; Buskerudplanen. Denne planen vil bli en felles regional plan for hele fylket. Arbeidet med planen skal sikre en koordinert og tverrfaglig oppfølging av de politiske utviklingsmålene med tilhørende samfunnsoppdrag. Det er videre vedtatt et planprogram med framdriftsplan, opplegg for medvirkning og tidslinje for planen. Buskerudplanen skal utvikles i tett dialog med kommuner, næringsliv og andre aktører i buskerudsamfunnet, og bidra til å styrke det regionale fellesskapet.

I tilknytning til planen arbeides det med å utvikle Buskerudbarometeret. Dette er et indikatorsett som gir oss mulighet til å følge samfunnsutviklingen i fylket, og vurdere den opp mot de politiske utviklingsmålene. Barometeret skal være tilgjengelig digitalt for både innbyggere, beslutningstakere og fagmiljøer, gi støtte til strategiske prioriteringer, synliggjøre effekter av tiltak, og bidra til læring på tvers av sektorer.

Andre regionale planer

I tillegg til Buskerudplanen vil visse regionale planer innen for eksempel fjellområder, vannforvaltning, areal - og transportplan og samferdsel videreføres, da de i stor grad utarbeides på tvers av fylkesgrenser ut fra økologiske og geografiske hensyn. Disse planene konkretiserer politikk og tiltak innenfor sine fagfelt, og skal ses i sammenheng med regional planstrategi og Buskerudplanen.

Styringssystemet

Styringssystemet skal sikre gjennomføring av politiske vedtak, etterlevelse av lover, regler og interne retningslinjer, sikre fremdrift på planer, og tilrettelegge for kontinuerlig læring i organisasjonen gjennom oppfølging og rapportering av om målene nås.

Styringssystemet inkluderer også å etablere en målstruktur som gir en tydelig «rød tråd» fra strategisk nivå og videre nedover i organisasjonen (figur 2). Gjennom virksomhetsstrategien er de vedtatte politiske utviklingsmålene i regional planstrategi oversatt til fylkeskommunens egne strategiske mål. Disse strategiske målene og resultatmålene beskrives i økonomiplanen, som vedtas av fylkestinget. Dermed er fastsettelsen av hvilke mål som gjelder, og hvordan de er formulert, en politisk beslutning.

Dette har ligget til grunn for utformingen av styringssystemet: Fylkeskommunen skal jobbe kunnskapsbasert, i tråd med strategiske mål og med sterk grad av gjennomføringskraft. Det innebærer å måle resultater underveis, bruke styringsdata aktivt og justere kursen når det er nødvendig. Systemet er utviklet for å gi sammenheng mellom mål, planer, ressurser og

oppfølging – og for å unngå manglende balanse mellom planvolum, ambisjonsnivå og ressurser. Slik sikres det at fylkeskommunen kan levere på ambisjonene uten å overbelaste organisasjonen.

Nivå	Regional planstrategi	Virksomhetsstrategi	Økonomiplan	Virksomhetsplaner
1	Politiske utviklingsmål	Politiske utviklingsmål		
2		Strategiske mål for Buskerud fylkeskommune	Strategiske mål for Buskerud fylkeskommune	
3			Resultatmål for avdelingene	Resultatmål for avdelingene
4				Oppdrag og oppgaver i virksomhetsplaner

Figur 2. Buskerud fylkeskommunes plan- og målhierarki utgjør en helhetlig og sammenhengende styringsstruktur. Når Buskerudplanen blir vedtatt, vil den være en intergert del i plan- og målhierarkiet.

Virksomhetsstrategien

Virksomhetsstrategien for Buskerud fylkeskommune er en helhetlig ramme for hvordan organisasjonen skal styres og utvikles. Strategien tydeliggjør retningen for ressursbruk, organisasjonsutvikling og tjenesteproduksjon, og bygger på en klar visjon, felles verdier og fire strategiske mål utledet fra de politiske utviklingsmålene i regional planstrategi.

Visjonen skal motivere ansatte og styrke tilliten eksternt, mens verdiene skal prege både kultur og handling. De strategiske målene konkretiserer fylkeskommunens rolle og ansvar, og gir retning for prioriteringer og innsats. For å nå målene i en tid preget av krevende omstilling, skal utviklingen bygge på sosial, miljømessig og økonomisk bærekraft. Strategien skal bidra til at Buskerud fylkeskommune er en utviklingsorientert samfunnsaktør, både som tjenesteprodusent, samfunnsutvikler, myndighetsutøver, demokratisk arena og arbeidsgiver.

Økonomiplanen

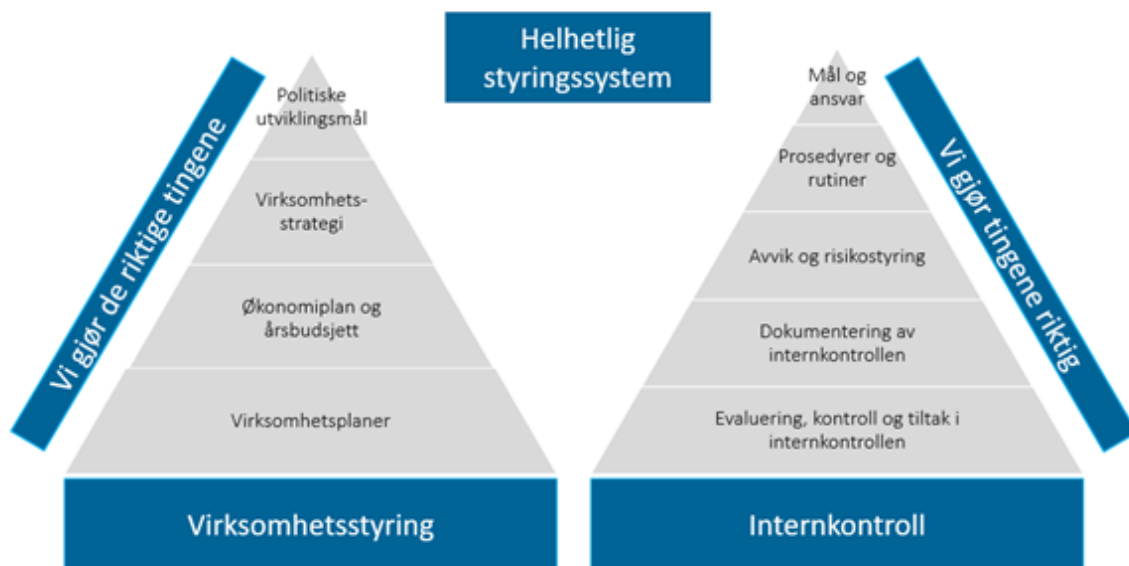
Årsbudsjett og økonomiplan besluttes av fylkestinget, og fastsetter resultatmål og økonomiske rammer. Innad i dette systemet utgjør virksomhetsstyringen selve kjernen fordelt på to hovedområder. Det første består av daglig drift, som handler om å gjennomføre fylkeskommunens løpende oppgaver innen gitte rammer. Den andre delen handler om å utvikle organisasjonen gjennom å forbedre, fornye eller skape nye tjenester, løsninger og prosesser. I dette arbeidet skal de strategiske målene i virksomhetsstrategien til fylkeskommunen, være ledestjernene over tid. Alle avdelingene utleder egne resultatmål ut ifra de strategiske målene. Resultatmålene er nærmere omtalt i fagområdenes egne budsjettkapitler.

Virksomhetsplaner

Hver avdeling utvikler og følger opp oppdrag og oppgaver i sine virksomhetsplaner. Oppdragene skal bidra til oppnåelse av hvert enkelt resultatmål, som i sum skal bidra til oppnåelse av fylkeskommunens strategiske mål.

Kvalitet og internkontroll

Det er et sentralt element i et styringssystem at internkontroll skal bidra til best mulig måloppnåelse og etterlevelse (se figur 3). Rammeverket for internkontroll er etablert med styrende dokumenter for delegering, rapportering, avvikshåndtering, risikostyring og dokumentforvaltning.

Figur 3. Visualisering av styringssystemet, hvor virksomhetsstyringen og internkontrollen er gjensidig avhengig av hverandre.

Rammebetingelser

Regjeringens forslag til statsbudsjett 2026

Regjeringen Støre la fram stats- og nasjonalbudsjettet 15.10.2025. Regjeringen legger opp til en realvekst i frie inntekter for fylkeskommunene fra 2025 til 2026 på 1 milliard kroner, regnet fra revidert budsjett juni 2025. Dette er i tråd med nederste intervall av signalene fra Kommuneproposisjonen 2026, og anslaget for demografikostnader er uendret i forhold til anslagene fra juni på ca. 0,8 milliarder kr. Det betyr at fylkeskommunene samlet får et økt handlingsrom utover demografikostnader på 0,2 milliarder kr i 2026. Det utgjør 15 prosent av det totale handlingsrommet som Regjeringen har tildelt kommunesektoren for 2026.

Bakteppet til Regjeringens forslag til statsbudsjett 2026 er en svært krevende økonomisk situasjon i store deler av kommunesektoren, preget av krevende omstillingsbehov på både kort og lang sikt. I 2024 var driftsresultatene for kommunesektoren samlet på sitt svakeste nivå siden 2008. Dette må ses i sammenheng med skattesvikten i 2024, høy kostnadsvekst over flere år, samt at demografiendringer ble undervurdert i årene 2022–2024. I lys av den utfordrende økonomiske situasjonen vedtok Stortinget høsten 2024 økte bevilgninger både for 2024 og 2025. Dette bidro isolert sett til en forbedring av resultatene i 2024. Samlet er utsiktene for 2025 bedret sammenlignet med 2024, men sektoren vil ta med seg deler av ubalansen fra 2024.

Kommunesektorens utgiftsbehov endrer seg med befolkningsendringer. Det er stor usikkerhet knyttet til befolkningsutviklingen også i 2026, særlig fordi det er vanskelig å anslå innvandringen til Norge. Den mest usikre faktoren er innvandringen som følge av krigen i Ukraina. Ankomst av flyktninger øker behovet for en rekke tjenester som barnehage, grunnskole, videregående opplæring for ungdommer og voksne, sosialtjenester og helse- og omsorgstjenester.

Regjeringens anslag på korrigert vekst i frie inntekter fra estimert regnskap 2025 til 2026 er 4,1 prosent for fylkeskommunene samlet og 2,8 prosent for Buskerud. Det er her snakk om vekst målt mot anslått regnskap for 2025. Det er i 2026 store variasjoner i vekstanslagene mellom fylkeskommunene som følge av ulik utvikling i kostnadsindeksene i inntektssystemet.

Buskerud fylkeskommune sitt anslag på frie inntekter er på totalt 4 281 mill. kr i 2026 når vi legger KS prognosemodell til grunn. Det er 6,7 mill. kr høyere enn skatteanslaget i *grønt hefte* som er den beregningstekniske fordelingen av skatt og rammetilskudd i Statsbudsjettet. Differansen skyldes at prognosemodellen viser skatteanslaget basert på forventet befolkningstall per 1.1.2026, mens *grønt hefte* bruker faktiske befolkningstall per 1.1.2025.

Skatt og rammetilskudd

Frie inntekter er inntekter som kommunene og fylkeskommunene kan styre fritt over, uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regelverk. De frie inntektene består av rammetilskudd og skatteinntekter, og inntektssystemet fordeler disse inntektene til kommuner og fylkeskommuner. Beløpene for frie inntekter er oppgitt i 2026-kroner, det vil si justert i tråd med forventet pris- og kostnadsvekst på 3,5 prosent.

Samlet nominell vekst i fylkeskommunenes frie inntekter antas å bli på 4,1 prosent i forhold til anslag på regnskap 2025 (korrigert for oppgaveendringer, regelendringer og engangsbevilgninger i 2025). Veksten i skatteinntekter forutsettes å bli på 5,7 prosent. Rammetilskuddet økes med 2,8 prosent i forhold til regnskap 2025.

Oppdatert skatteanslag for fylkeskommunene samlet i 2026 er på 48,3 milliarder kr, dvs. en økning på 2,6 milliarder kr fra nivået i RNB 2025. Anslaget på kommunesektorens sine skatteinntekter i 2026 bygger blant annet på en sysselsettingsvekst på 0,7 prosent og en årslønnsvekst på 4,0 prosent fra 2025 til 2026. På grunn av endret skattegrunnlag til både kommuner og fylkeskommuner fra og med 1.1.2025, ved at utbytteskatt (inkludert skatt på nettogevinst ved salg av verdipapirer) ble fjernet, så er beregning av det modellgenererte skatteanslaget endret. Tidligere ble det benyttet et treårs gjennomsnitt for å gi anslag på den enkeltes fylkeskommunes skatteinngang i forhold til gjennomsnittet. I dette anslaget er det benyttet tall for 2024, hvor skatt på utbytte i de ulike fylkeskommunene er erstattet med alminnelig inntekt. I tillegg er det hentet inn opplysninger om skatt på nettogevinst ved salg av verdipapirer som også er erstattet med alminnelig inntekt.

Ut fra Buskeruds andel av samlede skatteinntekter, vil dette medføre et skatteanslag på 2 267 mill. kr for 2026.

Skatteinngangen i Buskerud viser i oppdatert prognosemodell 96,75 prosent av landsnivå, det vil si noe lavere enn landsgjennomsnittet pr. innbygger. I 2025 hadde Buskerud en skatteinngang på 96,86 prosent. Systemet med løpende inntektsutjevning innebærer at det underveis i året blir gjort fradrag i rammetilskuddet. Fylkeskommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet blir kompensert for 87,5 prosent av differansen mellom egen skatteinngang og landsgjennomsnittet. Buskerud blir derfor kompensert i 2026 med inntektsutjevning på 66,6 mill. kr.

Utgiftsutjevningen 2026

Rammetilskuddet er basert på en beregnet kostnad pr. innbygger, samt et utgiftsutjevnenende tilskudd eller trekk som følge av forhold fylkeskommunen selv ikke kan påvirke.

Utgiftsutjevningen er begrunnet med at demografiske og geografiske forhold gir strukturelle kostnadsforskjeller, som kommunene og fylkeskommunene i liten grad selv kan påvirke. Det er til dels store kostnadsforskjeller i tjenesteytingen mellom fylkeskommunene. Gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet skal fylkeskommunene i prinsippet få full kompensasjon for de forskjellene i kostnader som de selv ikke kan påvirke. Denne kompensasjonen skjer i praksis gjennom kostnadsnøkkelen, som er satt sammen av ulike kriterium med vekter. Gjennom kostnadsnøkkelen og et oppdatert sett med kriteriedata, blir utgiftsbehovet for hver fylkeskommune beregnet. Deretter blir innbyggertilskuddet fordelt mellom fylkeskommunene etter utgiftsbehovet deres. Utgiftsutjevningen er en ren omfordeling – det som blir trukket inn fra noen fylkeskommuner blir delt ut igjen til andre fylkeskommuner.

Rammetilskuddet i 2026 for Buskerud fylkeskommune er beregnet til 1 947,7 mill. kr (før skatteutjevning). Det inkluderer et trekk i utgiftsutjevningen på 535 mill. kr og trekk på 37 mill. kr i netto korreksjon for statlige og private skoler.

Når det gjelder kostnadsnøkkelen, er kriteriedata og sektorvekter oppdatert, sammen med oppjusteringen til nytt samlet utgiftsbehov i 2026-kroner. Indeks for beregnet utgiftsbehov er 88,01 prosent i 2026 for Buskerud versus 89,15 prosent i 2025. Dette er en stor nedgang i indeks, og utslagene i kroner er betydelige. Beregnet utgiftsbehov viser et økt trekk fra 2025 til 2026 på om lag 61 mill. kr i 2026-kroner. De største trekkene for Buskerud er knyttet til sektorene kollektiv, ferje og fylkesvei som til sammen utgjør 566 mill. kr.

Størrelsen på trekket som Buskerud får gjennom inntektssystemet bestemmes av sektorens vekt og Buskerud sin utgiftsbehov-indeks innenfor denne sektoren. Som tabellen under illustrerer er det relativt liten endring i vektingen av sektor fra 2025 til 2026. Hovedårsaken til det store økte trekket for Buskerud er derfor knyttet svakere indekser i 2026 innenfor alle sektorer med unntak av tannhelse. Det er negativ utvikling for Buskerud knyttet til indeksene «innbyggere 16-18 år», «sysselsatte etter bo/arbeidssted skalert utover 37 prosent», «normerte kostnader ferjer» og «vedlikeholdsbehov fylkesvei». Verst er utviklingen innenfor videregående opplæring der indeksen går ned fra 1,0248 til 1,0081. Som følge av at denne sektoren utgjør nesten 50 prosent av den totale modellen blir de økonomiske konsekvensene betydelige. I utgangspunktet får Buskerud et tillegg på denne indeksen ($1,0081 > 1$). Men tillegget blir redusert med 31 mill. kr fra 2025 til 2026 som følge av svekket indeks, og fra 2027 forventes Buskerud å få trekk også knyttet til videregående opplæring.

Utslagene etter oppdaterte regnskapstall fra 2024 får følger for sektornøkklene i utgiftsutjevningen 2026. Kostnadsnøkkelen består av følgende delkostnadsnøkler (sektorer):

Sektor	Vekt for sektorer 2025	Buskerud indeks 2025	Vekt for sektorer 2026	Buskerud indeks 2026
Videregående opplæring	49,18 %	1,0248	49,15 %	1,0081
Fylkesvei, inkl. investeringer	20,32 %	0,8470	20,26 %	0,8388
Kollektivtransport (buss, bane, båt)	20,38 %	0,8182	20,74%	0,8163
Ferje	5,44 %	0,0463	5,51 %	0,0469
Tannhelse	4,69 %	0,9853	4,34 %	0,9872

Oppgaveendringer - nye satsinger mv. for 2026

I det totale rammetilskuddet for 2026 blir det som i tidligere år gjort flere korrigeringer som følge av endringer i oppgavefordelinger mellom forvaltningsnivå, regelendringer, nye oppgaver og innlemming av tilskudd. For Buskerud fylkeskommune kan endringene oppsummeres slik (negativt beløp betyr redusert rammetilskudd):

- Økning antall elever private skoler: -4,5 mill. kr
- Innlemming av tilskudd til fullføringsreformen: 15,9 mill. kr
- Lærlingetilskudd - nominell videreføring: -7,5 mill. kr
- Lærlingetilskudd - økt tilskudd for verneverdige tradisjonshåndverksfag: 100 000 kr
- Krav om nullutslipp i offentlige anbud for ferjer og ferjetjenester: 184 000 kr
- Avvikling av ordning med gratis ferjer: -580 000 kr

- Tilsyn med drosjesentraler: 427 000 kr
- Økt CO2 avgiftskompensasjon: 1,2 mill. kr

Midler som fordeles særskilt i inntektssystemet

Innenfor innbyggertilskuddet er det midler som ikke blir fordelt etter de ordinære kriteriene i inntektssystemet. Oversikt under viser saker med særskilt fordeling i 2026 og beløp for Buskerud:

- Opprustning og fornying av fylkesveinettet: 156,2 mill. kr
- Kompensasjon for forskrift om tunnelsikkerhet: 7,9 mill. kr
- Ras- og skredsikring fylkesvei: 6,4 mill. kr
- Nullutslippsferjer: 91 000 kr
- Nullutslipp i offentlige anbud for ferjer og ferjetjenester: 301 000 kr
- Redusert egenbetaling tannbehandling: 17,8 mill. kr
- Kompensasjon for endringer i inntektssystemet: -19,1 mill. kr

Lønns- og prisforutsetninger

Følgende prosentøkning fra 2025 til 2026 er lagt til grunn for lønns- og prisstigningen i årsbudsjettet:

- 4,0 prosent lønnsøkning (inkl. pensjon)
- 2,8 prosent (kommunal) prisøkning
- 3,5 prosent vektet gjennomsnitt (kommunal deflator)

Lønns- og prisøkningen bygger på forutsetningene i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026, hvor lønnsandelen utgjør 58,1 prosent.

Finansutgifter og finansinntekter er ikke prisjustert i forslaget til årsbudsjett og økonomiplan.

I økonomiplanen vises/omtales endringene i budsjetttrammene enten som nominell endring eller som realendringer:

- **Nominell endring** er endringen i budsjetttrammene uten at beløpene er korrigert for lønns- og prisstigning.
- **Realendring** er endringen korrigert for lønns- og prisstigning og for eventuelle oppgaveendringer fra ett år til et annet.

Usikkerhet knyttet til prisvekst

Avdelingenes rammer er justert med den kommunale deflatoren på 3,5 prosent, hvorav prisveksten er 2,8 prosent og lønnsvekst estimert til 4,0 prosent. Dette er i samsvar med opplegget i nasjonalbudsjettet 2026.

Fra og med 2026 inngår merkostnader til pensjon i anslått deflator. For 2026 er det anslått nullvekst i merkostnader til pensjon. Anslaget på den kommunale deflatoren er dermed 3,5 prosent fra 2025 til 2026 både med og uten merkostnader til pensjon.

Historisk har det vært små avvik mellom anslått og faktisk kostnadsutvikling, og anslagene har bommet både på opp- og nedsidene. Konsumprisindeksen (KPI) er anslått til 2,2 prosent i 2026. Det er særlig to faktorer som kan bidra til avvik mellom veksten i KPI og den kommunal prisvekst – byggekostnader og strøm. Byggekostnadene økte mer enn forventet i første halvår 2025, noe som kan peke i retning av at 2025-deflatoren er undervurdert i RNB 2025. Byggekostnadsindeksen for boliger og for veianlegg har en betydelig vekt i deflatoren, men denne kostnadsutviklingen inngår ikke i KPI. Prisutviklingen for strøm er den andre faktoren som kan bidra til store avvik. Strømstøtten innebærer at husholdningene betaler lite ekstra ved svært høye kraftpriser, mens kommuner og fylkeskommuner må betale markedsprisen fullt ut. Dermed kan utslagene i kraftpriser bli mye større for kommunal sektor, både opp og ned, og dermed også usikkerheten.

Store demografiske endringer

Kommunesektoren står overfor omfattende demografiske utfordringer de neste tiårene. Fødselsraten er synkende, befolkningen blir eldre, og i en rekke kommuner er det kun innvandring som bidrar til positiv befolkningsvekst. I tråd med SSBs befolkningsframskrivninger ventes andelen personer over 80 år å dobles innen 2060. Dette legger press på helse- og omsorgstjenestene. Eldrebølgen forventes å føre til økende mangel på arbeidskraft, særlig i distriktene. I 2025 er det 3,6 i yrkesaktiv alder (her definert som 20–66 år) per person i alderen 67 år og over. Ifølge NAVs omverdensanalyse for de neste ti årene vil dette tallet synke til 3,0 personer allerede i 2035. Det er et fall på 17 prosent. Andelen vil fortsette å falle raskt også etter 2035, og dette vil ha betydning for hvor stor andel av ressursene våre vi må bruke på helse og omsorg. Befolkningsveksten og utviklingen i alderssammensetning er av stor betydning for det økonomiske handlingsrommet i den enkelte kommune, fylkeskommune og i kommunesektoren samlet. Innbyggerne i ulike aldersgrupper bruker offentlige tjenester i ulik grad, og deres økonomiske bidrag til kommunefellesskapet er også veldig ulikt. Mens unge og gamle er de største brukerne av kommunale tjenester, er innbyggerne i yrkesaktiv alder primærbidragsyterne til finansieringen og utførelsen av tjenestene.

Beregnete merkostnader for kommunesektoren som følge av anslåtte demografiske endringer fra året før vil allerede fra 2026 ligge på 3 milliarder kr årlig og stige til over 6 milliarder kr årlig fra 2037. Dette vil slå kraftig inn på inntektene til fylkeskommunene ettersom videregående skole i dag utgjør om lag 37 prosent av kriteriene inntektssystemet. Allerede fra 2028 er det anslått samlet nedgang i forventede kostnader knyttet til videregående skole på over 400 mill. kr, økende til over 1 milliard kr hvert år fra ca. 2035. Staten forventer at kommunesektoren selv flytter ressurser fra videregående skole, grunnskole, og barnehage til pleie og omsorg og andre områder.

Demografiske endringer i Buskerud

Buskerud står i likhet med resten av Norge ovenfor en kraftig økning i den eldre delen av befolkningen. Det vil bli færre barn og flere voksne, særlig i aldersgruppen 67+ (nesten 18 000 flere fra 2025 til 2040).

Antall 16-18 åringer vil i samme periode reduseres med ca. 1300 i Buskerud. Det er forventes en vekst i Buskeruds befolkning som er litt høyere en gjennomsnittsveksten for resten av landet. Men utviklingen i aldersgruppen 16-18-år er mer alarmerende da det påvirker fylkeskommunens inntekter i langt større grad enn andre aldersgrupper.

Befolkningsprognoser	2025* antall personer	2029 antall personer**	2025-2029 prosentvis vekst	2040 Antall personer**	2025-2040 prosentvis vekst
Befolkning i Buskerud	271 248	277 838	2,43 %	293 240	8,11 %
Befolkning i landet	5 594 340	5 714 094	2,14 %	5 972 361	6,76 %
16-18-åringer i Buskerud	10 074	9 864	-2,09 %	8 773	-12,91 %
16-18-åringer i landet	204 529	204 643	0,06 %	180 108	-11,94 %

*Faktiske tall pr. 01.01.2025

**Nivåjustert ved bruk av vekstrate i prognosene pr 01.07.2024. Kilde: SSB-tabell 14288

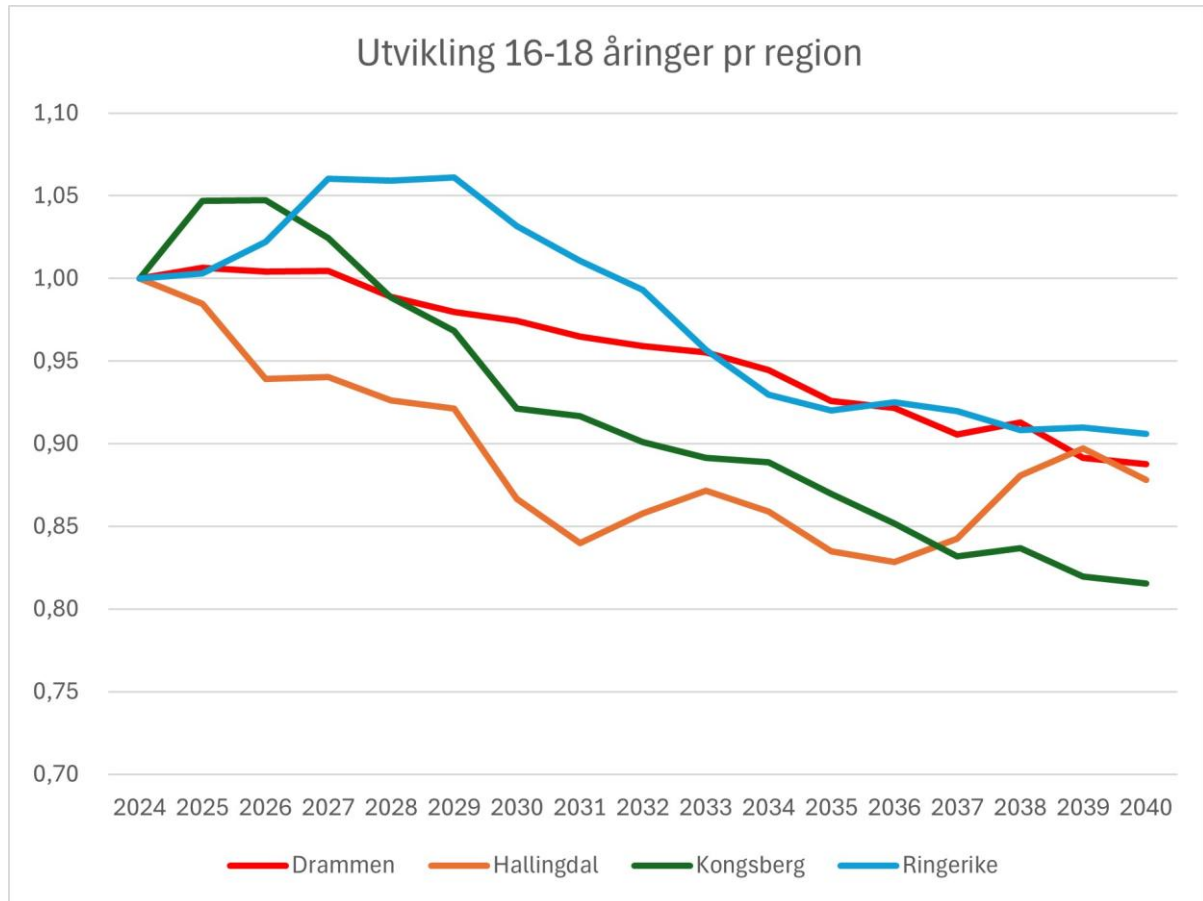
Utviklingen i Statistisk sentralbyrås (SSB) middelprognose (MMMM) fra sommeren 2024 er lagt til grunn for befolkningsprognosene. Tallene for 2026 og framover er nivåjustert med vekstratene fra prognosen og faktisk befolkning pr. 1.1.2025.

Veksten i antallet 16-18 åringer påvirker behovet for fylkeskommunens tilbud innen videregående opplæring, men utviklingen i denne aldersgruppen er normalt ganske forutsigbar de første årene i prognosen. Selv om flyktninger fra Ukraina har gitt noen flere barn og unge enn forutsatt i prognosen, vil de nivåjusterte prognosetallene for Buskerud gi et godt bilde av utviklingen framover gitt at disse barna blir boende i fylket. I 2040 vil Buskerud ha ca. 1 300 færre innbyggere i alderen 16-18 år, en nedgang på nesten 13 prosent. Landet for øvrig har en nedgang på 12 prosent i samme periode.

I dag blir Buskerud kompensert i inntektssystemet for at vi har flere 16-18 åringer relativt til totalbefolkningen sammenlignet med resten av landet. Dette snur allerede i 2027 og vi får ekstra trekk siden vi opplever et større fall i antall 16-18 åringer enn andre fylkeskommuner. Buskerud forventes å få en svakere utvikling enn landet samlet i økonomiplanperioden og det gir vesentlige utslag i forventede inntekter. Sammenlignet med 2025 faller inntekten knyttet til 16-18-åringer med 31 mill. kr, 48 mill. kr, 59 mill. kr og 62 mill. kr i årene 2026-2029 knyttet til denne delkostnadsindeksen. Utviklingen for 16-18-åringer forverres ytterligere og når sitt største fall i inntekter i 2035 med om lag 84 mill. kr, før det henter seg noe inn igjen mot 2040 der nivået ligger 58 mill. kr under 2025-nivå.

Det er store regionale forskjeller innad i fylkeskommunen, og selv om Buskerud totalt sett forventes å få en befolkningsvekst på om lag 30 000 de neste 20 årene, vil det likevel være befolkningsnedgang i kommuner som Ål, Nore og Uvdal, Rollag og Nesbyen. Felles for alle regionene våre er at man vil oppleve en nedgang i 16-18-åringer i årene som kommer, men med ulik fart og styrke.

Hallingdal har en bratt nedgang før det øker litt og stabiliserer seg. Ringerike og Kongsberg vil oppleve en liten økning de første årene før nedgangen begynner også her. Drammen og Ringerike forventes lavest nedgang totalt sett, mens Hallingdal og Kongsberg får størst nedgang.

Tabellen viser relativ utvikling i antall 16-18 åringer pr region hvor året 2024 er satt til 1 (100 %).

Øvrige rammebetingelser

Bærekraft og planlegging: Plan- og bygningsloven gir fylkeskommunen ansvar for å fremme bærekraftig utvikling. Gjennom planarbeidet påvirker vi arealbruk, transport, klima og miljø, og legger til rette for løsninger som ivaretar både dagens og fremtidens behov.

Likestilling og åpenhet: Aktivitets- og redegjøringsplikten (ARP) forplikter fylkeskommunen til å arbeide systematisk for likestilling og mot diskriminering. Dette er integrert i plan- og styringssystemet og utgjør en sentral del av sosial bærekraft. ARP-rapporteringen inngår i bærekraftsrapporteringen, som også omfatter innsats knyttet til Åpenhetsloven.

Nye krav og forberedelser: EUs direktiv om bærekraftsrapportering (CSRD) ble innført i norsk lov i 2024. Selv om fylkeskommunen ikke omfattes av dette lovkravet på nåværende tidspunkt, er det sannsynlig at offentlige virksomheter vil møte nye krav og tilstramminger framover.

Fylkeskommunen ønsker å være i forkant ved å innarbeide deler av kravene som inngår i bærekraftsrapporteringen allerede nå for å styrke åpenhet, redusere risiko og sikre beredskap.

Klimaarbeid: I 2025 startet fylkeskommunen arbeidet med å dokumentere eget klimagassutslipp, med mål om å integrere klimaregnskap i årsrapporten fra 2026. Klimaregnskapet skal danne grunnlag for klimabudsjett fra 2027. Arbeidet med utslippsreduksjon er i gang, særlig innen kollektivtransport, der elektrifisering av bussflåten har kommet langt med mål om full elektrifisering.

Budsjettprofil

Buskerudsamfunnet står foran en tid med store endringer. Den sikkerhetspolitiske situasjonen er mer uforutsigbar enn på lenge, klimaendringer gir flere og mer komplekse hendelser, og befolkningen blir eldre samtidig som arbeidsstyrken krymper. Økonomiske rammer strammes inn, og forventningene til kvalitet, bærekraft og digitalisering øker. Dette legger press på både privat og offentlig sektor og gjør det nødvendig å tenke nytt om hvordan vi skaper verdier og utvikler lokalsamfunnene våre.

For fylkeskommunen betyr dette at vi må prioritere tiltak som styrker vår gjennomføringsevne. Vi skal levere på samfunnsoppdraget innenfor stramme rammer, og det krever en organisasjon som er robust, kompetent og tilpasningsdyktig. Budsjettprofilen for 2026–2029 legger derfor vekt på å utvikle egne forutsetninger for å lykkes. Vi må bygge en arbeidsgiverpolitikk som gjør oss attraktive i et krevende arbeidsmarked, og vi må satse på systematisk kompetanseutvikling som gir oss kraft til å møte endringer og drive innovasjon. Dette er ikke tillegg til driften, men grunnleggende forutsetninger for å levere gode tjenester og bidra til bærekraftig utvikling i hele Buskerud.

Satse på kompetanse og ansatte

For å møte de betydelige samfunnsendringene og den økonomiske realiteten, kreves en helhetlig og strategisk tilnærming til fylkeskommunen som arbeidsgiver og til utviklingen av organisasjonens kompetanse. Et virkemiddel er utvikling av en arbeidsgiverstrategi som skal være en overordnet, helhetlig og langsiktig plan som beskriver hvordan vi skal tiltrekke, utvikle og beholde kompetente medarbeidere og ledere, samt sikre at vi er rustet for fremtidige utfordringer og muligheter. Buskerud fylkeskommune tydeliggjør hvilke verdier, prinsipper og prioriteringer som skal prege arbeidsgiverrollen, og hvordan HR- og ledelsespraksis skal støtte oppunder organisasjonens mål.

Innenforskap er et viktig tema internt i vår egen organisasjon. Fylkeskommunen skal være en arbeidsgiver som gir like muligheter, fremmer samarbeid og bygger fellesskap. For å lykkes med samfunnsoppdraget må vi rekruttere, utvikle og beholde kompetente medarbeidere i en tid med sterk konkurranse om arbeidskraft. Arbeidsgiverstrategien blir en bærebjelke i utviklingen av nye Buskerud fylkeskommune og et nøkkelverktøy for å levere på samfunnsoppdraget nå og i fremtiden.

Kompetanse er vårt fremste konkurransefortrinn. Buskerud fylkeskommune består først og fremst av mennesker som skal prestere sammen, og vår evne til å levere på samfunnsoppdraget avhenger av kunnskapen, ferdighetene og engasjementet til de totalt 2407 faste og midlertidig ansatte. For å lykkes må vi bygge en kultur som stimulerer til samarbeid, læring og innovasjon. Det skal satses på mer bruk av styringsdata og ledelsesverktøy som gir oss et faktabasert handlingsrom. Endrede rammebetingelser krever handlekraft og tilpasningsevne, og kompetanseutvikling er nøkkelen til å møte disse kravene.

For å møte endringer søkes det å etablere et system for kontinuerlig kompetanseutvikling som gjør fylket i stand til å møte nye oppgaver og teknologiske endringer. Dette handler ikke bare om å gi ansatte mulighet til å tilegne seg ny kunnskap, men om å skape en organisasjon som lærer, deler erfaringer og forbedrer seg kontinuerlig. Vi skal stimulere til innovasjon gjennom målrettet kompetanseheving og bruk av metodikk som fremmer nytenkning.

Kompetanseutvikling er også et regionalt ansvar. Buskerud fylkeskommune har en sentral rolle i videregående opplæring, fagskole og kompetansepolitikk, og vi skal bidra til at hele regionen står bedre rustet til omstilling. Rapporten «Fremtidens kompetansebehov i Buskerud», som ble lansert i 2025, gir et oppdatert kunnskapsgrunnlag for vekstnæringer og arbeidsliv i hele fylket. Dette arbeidet er tett koblet til Buskerudplanens mål om verdiskaping og innenforskap, og vil følges opp gjennom etableringen av et kompetanseforum i 2026. Slik bygger vi en felles forståelse av behovene og legger til rette for samarbeid mellom offentlig sektor, næringsliv og utdanningsmiljøer.

Gjennom kompetanseutviklingsprogrammet, smartere ressursbruk og en tydelig arbeidsgiverstrategi skal vi gjøre Buskerud fylkeskommune til en organisasjon som jobber smartere, tar i bruk ny teknologi og samarbeider på tvers av fag og nivåer.

Gjennomføre omstillingsarbeidet

Fylkestinget har i 2024 og 2025 vedtatt økonomiske omstillingsmål for nye Buskerud fylkeskommune som i sum beløper seg til om lag 270 mill. kr. Omstillingsarbeidet går over hele fylkestingsperioden og mye av den økonomiske omstillingen er allerede gjennomført. Buskerud fylkeskommune har siden en tøff oppstart fått kontroll på økonomien, og fylkeskommunen er rute med alle planlagte omstillingstiltak. I hovedsak er det tannhelse og opplæring og kompetanse som har tiltak som skal gjennomføres i 2026 – 2028 gjennom endringer i tannhelsestruktur, endringer i skoletilbudet, administrative besparelser, organisatoriske endringer med videre. Det er til dels tunge prosesser som skal gjennomføres, og alle krever betydelig innsats fra ansatte, tillitsvalgte og ledere i hele organisasjonen.

På vei inn i nye Buskerud fylkeskommune understreket fylkeskommunedirektøren i budsjett og økonomiplanforslaget for 2024-2027 at det tar minst fire år å bygge nye Buskerud fylkeskommune. Som viktige veivisere for omstillingsarbeidet utarbeidet også fylkeskommunedirektøren fem omstillingsmål. Disse målene er handlet om:

- Politisk handlingsrom. *Rom for å utøve reelle politiske prioriteringer*

- Motiverte ansatte som blir satset på. *Motiverte og kompetente ansatte er Buskeruds viktigste ressurs*
- Gode tjenester tilpasset inntektsnivå. *Forsvarlig økonomisk styring, og prioriterte tjenester*
- Eierskap og involvering underveis. *Politisk eierskap og bred ansattinvolvering*
- Kunnskapsbaserte beslutninger. *Gode analyser, strategiske avveininger og konsekvensvurderinger*

Med et nytt plan- og styringssystem med fire virksomhetsovergrepene konsernmål for samfunnsoppdrag, organisasjon, tjenester og mennesker, har de opprinnelige omstillingsmålene fått en annen funksjon i omstillingsarbeidet. De virksomhetsovergrepene målene som er omtalt i tilknytning til alle avdelingenes kapitler, er bindeleddet mellom de politiske utviklingsmålene og avdelingenes resultatmål. Dette betyr at intensjonene i «de gamle» omstillingsmålene nå er integrert i den ordinære virksomhetsstyringen, ikke ord for ord, men omskrevet til en form som passer det nye plan- og styringssystemet. Fylkeskommunedirektøren vil likevel fremheve at «de gamle» omstillingsmålene fortsatt vil være med i hele omstillingsperioden som en viktig del i bygge- og omstillingsarbeidet, men nå som viktige utviklingsperspektiv for en sunn organisasjonsutvikling innenfor en politisk styrt organisasjon.

Buskerudplanen - et verktøy for regional utviklingsoptimisme

Fylkestinget vedtok regional planstrategi «Med hjerte for Buskerud» i FT-sak 62/2024 (23.10.2024) med tre politiske utviklingsmål om mer innenforskap, omstilling og verdiskaping og om natur- og kulturverdier i et generasjonsperspektiv. Vedtaket innebærer en ny plan- og gjennomføringskultur i en helhetlig og tverrfaglige regional plan for hele Buskerud. Arbeidet med Buskerudplanen skal bidra til en forsterket innsats for samarbeid og felles forpliktelse rundt prioriterte regionale samfunnsutfordringer. For å lykkes må fylkeskommunen og kommunene samarbeide tett med statlige aktører, næringsliv, forskere og frivillige.

Planen skal utformes og følges opp gjennom dialog og samarbeid, med mål om gjensidig tillit og større gjennomføringskraft enn enkeltaktører har alene. Den skal være handlingsrettet – fordi det er konkret handling som skaper endring. Utvikling av Buskerud krever samarbeid og kunnskapsbaserte valg. Planen skal bidra til innsikt, felles forståelse og løsninger vi utvikler sammen på tvers av fag, sektorer og aktører.

Handlingsdelen må være fleksibel for å kunne tilpasses et variert utfordringsbilde, og skal åpne opp for virkemiddelbruk ut fra lokale og regionale behov. Fylkeskommunedirektøren vil utvikle handlingsdelen i et godt samspill mellom fag og politikk.

Finansielle mål

Fylkestinget vedtok finansielle mål for årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 i FT-sak 30/2023 (13.12.2023). Følgende nivåer for finansielle måltall for Buskerud fylkeskommune i økonomiplanperioden gjelder:

- Netto driftsresultat (resultatgrad): 3 prosent
- Reservefond: 5 prosent
- Gjeldsgrad: 90 prosent

Fylkestinget vedtok for «nye» Buskerud fylkeskommune måltall for henholdsvis drift, gjeld og soliditet i tråd med kommunelovens krav. Det er ambisiøse mål sett i lys av den omfattende økonomiske omstillingen Buskerud står i etter oppløsningen av Viken. En sentral forutsetning for å lykkes med omstillingen er at Buskerud fylkeskommune evner å styre etter vedtatte finansielle måltall.

Nøkkeltall og sannsynlig handlingsrom	Mål	ØP 2024-2027	ØP 2025-2028	ØP 2026-2029
Netto resultatgrad	> 3	-0,4 %	3,1 %	1,7 %
Reservefond	> 5	1,9 %	5,5 %	5,1 %
Gjeldsgrad	< 90	114 %	89 %	90 %

Fylkeskommunedirektørens fremmer et forslag til økonomiplan som ikke tilfredsstiller måltallet for netto driftsresultat. Gjeldsgrad og reservefond er i tråd med fylkestingets vedtatte mål.

Et netto driftsresultat lavere enn 3 prosent må ses i sammenheng med ekstraordinære forhold som belyses under:

- Avsetningen til et mulig nytt fylkeshus, der investeringskostnaden er budsjettet, men besparelsene ikke kan legges inn før en beslutning om lokalisering er tatt. Ved en samlokalisering vil Buskerud fylkeskommune kunne spare over 10 mill. kr årlig i husleie. I tillegg vil Buskerud fylkeskommune få reduserte kostnader til drift, vedlikehold og energiforbruk. Det er heller ikke tatt høyde for en fremtidig salgsgevinst for nåværende fylkeshus. Samlet sett kan dette bedre resultatgraden med 0,5–0,7 prosentpoeng.
- Rammetilskuddet som Buskerud fylkeskommune får fra staten påvirkes av nivået på den samlede kostnadsnøkkelen til Buskerud, og nivået har falt vesentlig i forhold til de prognosene som ble lagt til grunn i vedtatt ØP 2025-2028. Fylkeskommuner som anses enklere å drifte enn gjennomsnittet får et trekk gjennom utgiftsutjevningen. I årene 2026-2029 får Buskerud et ytterligere trekk på ca. 20 mill. kr årlig sammenlignet med tilsvarende år i ØP 2025-2028.
- Driften av Brakar AS er overtatt av fylkeskommunen selv. Brakars økonomiplan for innværende periode forutsatte bruk av både finansinntekter og egenkapital. Fylkeskommunen har andre regnskapsregler enn et AS som krever budsjettmessige tilpasninger. For å opprettholde eksisterende drift og rutetilbud for Brakar, må budsjetttrammen økes med 38 mill. kr årlig. Dette finansieres i utgangspunktet gjennom 20 mill. kr i økte finansinntekter fra egenkapitalen til Brakar. I tillegg har fylkestinget vedtatt at fri egenkapital fra Brakar skal settes av til et kollektivfond. Det må i tillegg inntektsføres 18 mill. kr i året fra dette fondet hvert år. Dette er ikke en bærekraftig finansiering av kollektivtilbudet på sikt og fylkeskommunedirektøren vil analysere driften av Brakar grundig i 2026 når overføringen av alle balanseposter er endelig gjennomført. Uten økte midler til Brakar ville netto driftsresultat økt med nærmere 0,4 prosent hvert år i perioden.

Fylkeskommunedirektøren vil ikke tilrå ytterligere kutt i 2026 – 2029 for å oppnå et netto driftsresultat på 3,0 prosent. Både tannhelse og opplæring og kompetanse har fortsatt allerede vedtatte innsparingskrav som skal gjennomføres i 2026 – 2028.

Hovedtallene i budsjettforslaget

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Rammetilskudd	-2 014 355	-2 003 914	-1 995 223	-1 995 988
Inntekts- og formueskatt	-2 266 898	-2 273 380	-2 279 837	-2 286 285
Andre generelle driftsinntekter	-22 406	-19 415	-16 552	-13 481
Sum sentrale inntekter	-4 303 659	-4 296 709	-4 291 612	-4 295 754

Fylkeskommunens inntekter er hovedsakelig frie inntekter fra staten, dvs. rammetilskudd og skatteinntekter. Inntektsanslaget for frie inntekter for perioden 2026-2029 er basert på kommuneproposisjonen for 2026 og KS sin prognosemodell for frie inntekter. Inntektsanslaget er videre basert på befolkningsprognose fra SSB sitt middelalternativ for befolkningsframskrivninger fra juli 2024, som er oppdatert med faktisk folketall pr. 01.07.2025.

Inntektsanslaget er beregnet på informasjon i kommuneproposisjonen om realvekst og forutsatt kommunal deflator på 3,5 prosent for 2026. Regjeringen gir ikke signaler om vekst i de frie inntektene etter 2026. Det er derfor usikkerhet knyttet til inntektsanslagene utover i økonomiplanperioden. Det er forutsatt en realvekst på 200 mill. kr årlig for fylkeskommunene knyttet til kompensasjon for demografi i perioden 2027-2029. Samlet inntektsanslag for Buskerud sine frie inntekter i 2026 utgjør 4,3 milliarder kr.

Rammetilskudd 2026-2029

Det anslås 2,01 milliarder kr i netto rammetilskudd (etter skatteutjevning) for Buskerud fylkeskommune i 2026. Rammetilskuddet for Buskerud har i årene 2026-2028 en forventet negativ realvekst på gjennomsnittlig 0,4 prosent pr. år. Det skyldes primært at Buskerud har en lavere vekst i 16-18 åringer enn landsgjennomsnittet gjennom økonomiplanperioden. Fra 2025 til 2029 vil antall 16-18-åringer i Buskerud reduseres med 2,09 prosent, mens landsgjennomsnittet har en vekst i aldersgruppen på 0,06 prosent. Den negative utviklingen i 16-18-åringer målt mot resten av landet gir en årlig reduksjon i rammetilskudd på 10 mill. kr i snitt for perioden 2027-2029.

Skatteinntekter 2026-2029

Buskerud har en skatteinngang på 96,75 prosent av landsgjennomsnittet, og blir derfor kompensert med om lag 67 mill. kr i inntektsutjevning årlig gjennom økonomiplanperioden. Skatteandelen er beregnet basert på 2024 tall for Buskeruds innbyggere. Prognosen for samlet befolkningsvekst i Buskerud fra 2025 til 2029 er på 2,43 prosent, noe som er høyere enn landsgjennomsnittet på 2,14 prosent. Årlig realvekst i skatteinntektene for Buskerud fra 2027-2029 anslås å være på gjennomsnittlig ca. 0,3 prosent.

Andre driftsinntekter (rentekompensasjon)

Generelle inntekter i tabellen viser inntekter fra rentekompensasjonsordningene for skolebygg og samferdsel. Anslaget er beregnet i henhold til renteforutsetninger for rentekompensasjonsordningene fra Finansdepartementet, samt årlige avdragsnedtrappet grunnlag. I 2026 - 2029 er det lagt til grunn en renteforutsetning for kompensasjonen på 4 prosent på samferdsel og 3,81 prosent for skoler.

Sentrale utgifter

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
AFP, rentegaranti og reguleringspremie	84 676	84 676	84 676	84 676
Premieavvik og amortisering	3 519	4 772	17 387	13 109
Sum sentrale utgifter	88 195	89 448	102 063	97 785

Pensjon

Arbeidsgivers andel av ordinær pensjonspremie og utgifter til avtalefestet pensjon dekkes innenfor avdelingenes budsjetttrammer. På bakgrunn av oppdaterte beregninger fra de to pensjonskassene som benyttes i Buskerud fylkeskommune (Statens pensjonskasse (SPK) og Pensjonskassen for fylkene (PeKF)), er det foreslått endringer i pensjonspremiene i budsjettet:

- Statens pensjonskasse (SPK) - premiesats på 8,17 prosent i 2026 (reduksjon fra 8,83 prosent i 2025)
- Pensjonskassen for fylkene (PeKF) - premiesats på 10,01 prosent i 2026 (reduksjon fra 10,25 prosent i 2025)

*I tillegg til arbeidsgivers andel av pensjonspremien, betaler medlemmer 2 prosent i medlemspremie.

Reguleringspremie og rentegarantipremie (PeKF)

Buskerud fylkeskommune betaler for den årlige reguleringen av pensjonsforpliktelsene som følge av lønns- og trygdeoppgjør. Reguleringspremien beregnes av premiereserven. I SPK er reguleringspremien innbakt i ordinær pensjonspremie. Kommuner og fylkeskommuner har ikke reguleringsansvar i SPK.

PeKF fakturerer reguleringspremie særskilt med en årlig faktura til fylkeskommunen, og den budsjetteres derfor sentralt. Det samme gjelder for rentegarantipremie, som skal dekke kostnader knyttet til garantert avkastning på ytelser i pensjonskassen. Rentegarantipremien er den prisen pensjonskassen må ta for å kunne garantere avkastning på kundemidlene lik pliktig nivå. Differansen mellom den garanterte renten og markedsrenten er avgjørende for kostnadene til pensjonskassen for å garantere et avkastningsnivå. Rentegarantipremie i 2026 er estimert til 350 000 kr.

For å finansiere reguleringspremien er det mulig å bruke fond, både fylkeskommunens pensjonsfond og premiefond i PeKF. Dermed reduseres belastningen direkte på fylkeskommunens budsjett. Bruk av premiefondet i PeKF belastes ikke med arbeidsgiveravgift. Det er budsjettert med reguleringspremie på 73,8 mill. kr (inkl. arbeidsgiveravgift) i 2026. Dette er et usikkert anslag som avhenger av resultatet av lønnsoppgjøret det enkelte år. Det foreslås å bruke 15 mill. kr av premiefondet i pensjonskassen til finansiering av reguleringspremien i 2026, slik at netto reguleringspremie og rentegarantipremie utgjør 59 mill. kr i 2026. Tabellen foran viser belastningen direkte i Buskerud fylkeskommunes budsjett.

Ny offentlig AFP og sikringsordningen

Buskerud fylkeskommune betaler om lag 0,5 mill. kr i årlig tilskudd til Sikringsordningen. Sikringsordningen sikrer etter nærmere regler regulering av pensjonsrettigheter som er opparbeidet hos arbeidsgivere som opphører ved konkurs/akkord eller ved annet opphør, eller som ikke betaler premie ved forfall. I tillegg faktureres Buskerud kvartalsvis for AFP 62-64 som utgjør ca. 7,7 mill. kr i året.

I tråd med det som tidligere er blitt varslet kom regjeringen i revidert nasjonalbudsjett 2025 med et oppdatert anslag på merkostnader til pensjon i 2025. Det oppdaterte anslaget er basert på opplysninger fra pensjonsleverandørene. Anslaget inkluderer også effekten av ny offentlig AFP. Økningen i pensjonskostnadene i revidert nasjonalbudsjett er dermed på 4,1 mrd. kroner for kommunesektoren sammenlignet med anslaget i statsbudsjettet. Fylkeskommunenes andel utgjør 0,4 mrd. kroner. For Buskerud er det beregnet at økte pensjonskostnader vil utgjøre ca 17,3 mill. kr årlig fra 2026. Regjeringen foreslår at de økte pensjonskostnadene for fylkeskommunene i 2026 kompenseres med en tilsvarende økning i fylkeskommunenes rammetilskudd.

Premieavvik

Reglene for regnskapsføring av pensjonspremie fastslår at det i regnskapet skal føres en langsiktig premie som avspeiler framtidige pensjonsforpliktelser, og ikke den årlige likviditetsmessige premieinnbetalingen. Hensikten bak denne regelen er å få en jevn belastning av pensjonsutgifter i regnskapene uavhengig av bl.a. svingninger i finansmarkedene. Dette betyr at det vil bli et avvik mellom innbetalt premie og regnskapsført pensjonskostnad.

Estimert positivt premieavvik i 2025 på totalt 73 mill. kr inntektsføres i 2026 og utgiftsføres (amortiseres) over 7 år fra 2027. Positive premieavvik i 2026 avsettes til premieavviksfond som skal finansiere framtidig amortisering. For 2026 er utgiftsføringen av premieavvik på 77 mill. kr (omtalt som amortisering av premieavvik) større enn det estimerte premieavviket.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Renteinntekter	-95 047	-88 343	-85 564	-85 564
Renteinntekter Ansvarlig lån Vardar	-35 474	-33 394	-32 531	-32 531
Renteutgifter	156 557	148 960	149 849	168 482
Avdrag på lån	152 070	152 217	151 461	153 820
Netto finansinntekter/finansutgifter	178 106	179 441	183 216	204 207
Finansutgifter i avdelingene	0	0	0	0
Totale finansutgifter	178 106	179 441	183 216	204 207

Tabellen over viser utviklingen i renteutgifter og renteinntekter (inkl. ansvarlig lån til Vardar) og låneavdrag. Dette utgjør fylkeskommunens netto finansutgifter i økonomiplanperioden. Tabellen viser at:

- Renteutgiftene reduseres i 2026 og 2027, for så å øke i 2028 og 2029. Avdragsutgiftene er ganske stabile fra 2026 til 2028 og får en økning i 2029. Finansutgifter forventes å øke i 2029 som følge av økte låneopptak.
- Renteinntektene reduseres fra 2026 til 2029 som følge av at styringsrenten er forutsatt å bli noe lavere igjen fra 2026. Margin på bankavtale er den samme fra 2025 til 2026.
- Netto finansutgifter er stigende fra 2026 til 2029, grunnet økende gjeldsutvikling i perioden.

Finansutgifter

Andelen av fylkeskommunens driftsinntekter som går til å dekke renter og avdrag (rente- og avdragsbelastning) er ganske stabile i perioden og ligger litt over 6 prosent. I 2024 var landsgjennomsnittet for fylkeskommunene på 7 prosent.

Følgende forutsetninger er lagt til grunn for beregning av finansutgifter i 2026-2029:

- Rentenivå i perioden: 4,49 prosent i 2026, 4,08 prosent i 2027, og 3,91 prosent i 2028/2029.
- Norges Bank sin rentebane fra siste rentemøte i september 2025 er lagt til grunn for finansberegningene. Styringsrenten er forutsatt redusert fra 2026. I tillegg til 3 mnd. NIBOR, er det anslått et gjennomsnittlig risikopåslag på 0,50 prosentpoeng. Det understrekes at dette er usikre faktorer som har variert mye i de siste årene.
- Renteutgifter på nye lån som tas opp er beregnet for ett år det første året.
- Det forutsettes at nye låneopptak nedbetales over gjennomsnittlig 25 år.
- Kommuneloven (§ 14-18) fastsetter minste lovlig årlige avdrag. Hovedprinsippet for reglene om minimumsavdrag er at gjelden som minimum skal nedbetales i takt med, og gi uttrykk for kapitalslitet (avskrivningene).

Finansinntekter

Renteinntekter av løpende likviditet

Renteinntekter av løpende likviditet er beregnet på bakgrunn av likviditetsbeholdning i bank og plasseringer i pengemarked. Prognose for gjennomsnittlig likviditet er vurdert til ca. 1,3 milliarder kr, som er basert på andelen likvider pr. inngangen til Buskerud fylkeskommune 01.01.2025. I tillegg har Buskerud Fylkeskommune 335 mill. kr i pengemarkeds- og obligasjonsfond.

Det er lagt til grunn en renteprognose for likviditeten fra 4,59 prosent i 2026 synkende til 4,01 prosent i 2029. Dette inkluderer fylkeskommunens marginpåslag i henhold til bankavtalen. Basisrenten er som for renteutgifter basert på 3 mnd. NIBOR. Likviditetsutviklingen og renteinntekter knyttet til denne er usikre størrelser framover i økonomiplanperioden.

Ansvarlig lån Vardar

Buskerud fylkeskommune har et ansvarlig lån til Vardar på 507,5 mill. kr. Lånet løper avdragsfritt fram til 01.01.2030. Renter beregnes av hovedstol og baseres på 6 mnd. NIBOR med et påslag på 3 prosentpoeng som fastsettes 01.01. Budsjettetert rente pr. 01.01.2026 er på 6,99 prosent.

Rentesensitivitet

En økning i renten på 1 prosent vil føre til en kostnadsøkning på ca. 31 mill. kr på gjeldsporteføljen i 2026. En renteøkning vil imidlertid slå positivt ut på likviditet og bidra med en ekstra inntekt på 21 mill. kr i 2026, inklusive fondsplasseringer og rentekompensasjonsordningen. Nettoeffekten av en renteøkning på 1 prosent vil gi ca. 10 mill. kr i økte kostnader for 2026.

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Bruk av ubundne avsetninger	-18 000	-18 000	-18 000	-18 000
Overføring til investering	122 252	134 663	134 319	115 535
Fondsføringer pensjon	-3 519	-4 772	-17 387	-13 109
Netto avsetninger	100 733	111 891	98 932	84 426
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i avdelingene	0	0	0	0
Totale avsetninger	100 733	111 891	98 932	84 426

Buskerud fylkeskommune overfører de resterende midler av netto driftsresultat til investeringer for å redusere gjeldsoppbyggingen. Det er lagt opp til å overføre totalt 507 mill. kr fra drift til investeringer i perioden 2026-2029. Dette vil sikre en egenfinansiering som ivaretar den økonomiske handleevnen til fylkeskommunen og bidra til et samlet gjeldsnivå som ligger innenfor målet på 90 prosent.

Fondsføringer pensjon er netto premieavvik minus avskrivning premieavvik.

Fond

Fylkeskommunens disposisjonsfond består av reservefond, energiutjevningsfond og fond til pensjonsformål. I tillegg har ubundet fond til investeringsformål en saldo pr. utgangen av 2025 på 50 mill. kr. Fylkeskommunen kan disponere reservefondet og investeringsfondet fritt, mens de øvrige disposisjonsfondene er tiltenkt spesifikke formål. Disse fondene vil imidlertid kunne benyttes hvis fylkeskommunen får økonomiske problemer.

Disposisjonsfond drift

Samlet disposisjonsfond inkl. reservefond, energiutjevningsfond og pensjonsfond har en saldo ved inngangen til 2026 på ca. 580 mill. kr.

Disposisjonsfond drift	Budsjett		Økonomiplan		
(beløp i 1000)	2025	2026	2027	2028	2029
Reservefond IB	309 212	247 069	247 069	247 069	247 069
<i>Bruk</i>	-62 324				
<i>Avsetning</i>	181				
Reservefond UB	247 069	247 069	247 069	247 069	247 069
Energiutjevningsfond IB	20 720	20 720	20 720	20 720	20 720
<i>Bruk</i>					
<i>Avsetning</i>					
Energiutjevningsfond UB	20 720	20 720	20 720	20 720	20 720
Fond til dekning av premieavvik IB	219 829	227 668	224 149	219 377	201 989
<i>Bruk</i>	-73 050	-76 977	-79 011	-89 554	-93 961
<i>Avsetning</i>	80 889	73 458	74 239	72 166	80 850
Fond til dekning av premieavvik UB	227 668	224 149	219 377	201 989	188 879
Andre fond til ulike formål på rådsområdene IB	89 387	84 440	84 440	84 440	84 440
<i>Bruk</i>	-4 947				
<i>Avsetning</i>					
Andre fond til ulike formål UB	84 440	84 440	84 440	84 440	84 440

Disposisjonsfond drift	Budsjett		Økonomiplan		
(beløp i 1000)	2025	2026	2027	2028	2029
Sum disposisjonsfond IB	639 148	579 897	576 379	571 606	554 219
Sum disposisjonsfond UB	579 897	576 379	571 606	554 219	541 108

Reservefond

Reservefondet er fylkeskommunens reelle reserve som kan brukes ved inntektssvikt eller til å finansiere uforutsette utgifter, og utgjør ca. 247 mill. kr ved inngangen til 2026.

Reservefondet utgjør 5,1 prosent i siste år av økonomiplan 2026-2029.

Energiutjevningfond

Energiutjevningfond er på om lag 20,7 mill. kr ved utgangen av 2025.

Fond til dekning av premieavvik

Fylkestinget har vedtatt at premieavvik og amortisering av premieavvik skal holdes utenfor fylkeskommunens løpende driftsøkonomi og håndteres via premieavviksfondet. Midlene i fondet reserveres til budsjett- og regnskapsmessige føringer for at pensjonskostnaden skal utjevnes mellom år. Over tid skal fondet gå i balanse.

Ved inngangen til 2026 er premieavviksfondet på ca. 228 mill. kr. Netto bruk av premieavviksfond (amortisering) er beregnet til ca. 3,5 mill. kr i 2026. Avsetninger og bruk av fondet videre i ØP 2026-2029 er usikkert, da endelige tall for premieavvik og amortisering av dette ikke vil være kjent før regnskapet året før ØP-perioden er avlagt.

Ubundet investeringsfond

Ubundet fond til investeringsformål er ved inngangen til 2026 på 50 mill. kr. Av disse er 22,5 mill. kr avsatt av fylkestinget til tiltak innen samferdsel senere år, jf FT-sak 38/2025. Midlene til samferdsel brukes i 2026 og 2027. De resterende 27,5 mill. kr beholdes som reserve for uforutsette og/eller nye investeringsbehov.

Investeringer i økonomiplanen

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
Investeringer i varige driftsmidler	360 300	329 600	315 509	415 510	895 509
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	13 000	17 500	15 000	15 000	15 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	373 300	347 100	330 509	430 510	910 509
Kompensasjon for merverdiavgift	-72 060	-59 328	-56 792	-74 792	-161 192
Tilskudd fra andre	0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-67 395	-163 020	-139 055	-221 399	-633 782
Sum investeringsinntekter	-139 455	-222 348	-195 846	-296 191	-794 974
Overføring fra drift	-43 277	-122 252	-134 663	-134 319	-115 535
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-190 568	-2 500	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-233 845	-124 752	-134 663	-134 319	-115 535
Fremført til inndeckning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0

Investeringer og finansiering

Prosjektbudsjett versus årsbudsjett

I henhold til krav i lov og forskrift skal de årlige investeringsbudsjettene utarbeides ut ifra forventet reell framdrift i de enkelte prosjektene. Det er flere utfordringer med å beregne nøyaktig framdrift på investeringsprosjekter. I løpet av året kan det oppstå uforutsette forhold og

endringer i forutsetningene. Dette kan være kapasitet i markedet, behandlingstid hos ulike instanser, endringer i prioriteringer eller interne organisatoriske forhold. Eventuelle endringer i forutsetninger om framdrift krever da at fylkestinget fatter vedtak om å flytte budsjett fra et år til et annet.

Finansiering

Finansiering - prosentvis fordeling	Økonomiplan 2026-2029
Lån	57,3 %
Overført fra driftsbudsjettet	25,1 %
Andre investeringsinntekter	0,1 %
Mva-kompensasjon	17,5 %
Egenkapital og mva-kompensasjon	42,7 %

Tabellen over viser utviklingen i den prosentvise fordelingen mellom lån og egenkapital og mva-kompensasjon i perioden 2026-2029.

Gjennomsnittlig lånefinansieres ca. 57,3 prosent av fylkeskommunens investeringer i perioden 2026-2029. Tilsvarende nivå i økonomiplan 2025-2028 var 43,7 prosent. Økningen i lånefinansiering skyldes at man i dette budsjettforslaget har valgt å sette av en foreløpig investeringsramme på 750 mill. kr for prosjektet nytt fylkeshus. Investeringer skal over tid ha en egenfinansiering som ivaretar den økonomiske handleevnen og det er helt avgjørende for Buskerud for å kunne opparbeide seg et økonomisk handlingsrom på sikt.

Andre investeringsinntekter er knyttet til bruk av ubundet investeringsfond på 2,5 mill. kr i 2026.

Mva-kompensasjon er på 17,5 prosent i perioden 2026-2029. Den er redusert som følge av at vi har redusert vår beregningssats fra 25 prosent til 22,5 prosent.

Lånegjeld

	Budsjett			Økonomiplan	
Samlet lånegjeld (beløp i 1000)	2025	2026	2027	2028	2029
Bokført "ordinær" gjeld pr. 01.01.	3 888 474	3 801 747	3 812 698	3 799 534	3 869 472
Årets låneopptak	67 395	163 020	139 055	221 399	633 782
Avdrag	-154 122	-152 070	-152 218	-151 462	-153 820
Sum gjeld	3 801 747	3 812 698	3 799 534	3 869 472	4 349 434
Årlig økning lånegjeld		0,3 %	-0,3 %	1,8 %	12,4%

	Budsjett			Økonomiplan	
Samlet lånegjeld (beløp i 1000)	2025	2026	2027	2028	2029
Gjeldsbelastning i prosent av brutto driftsinntekter	82 %	78 %	78%	80%	90 %

Tabellen viser den nominelle utviklingen i lånegjelden i økonomiplanperioden. Ved utgangen av 2026 er fylkeskommunens samlede lånegjeld beregnet til ca. 3,8 milliarder kr økende til 4,3 milliarder kr i 2029 grunnet planlagte investeringer.

Forslaget til økonomiplan innebærer at lånegjelden økes fra 78 prosent av driftsinntektene i 2026 til ca. 90 prosent av driftsinntektene i 2029. Fylkeskommunens lånegjeld pr. innbygger er endret fra kr 14 016 i 2025 til kr 15 655 i 2029.

Lånegjeld i forhold til driftsinntekter viser evnen til å bære gjeld. Stor gjeldsbelastning gir lite handlingsrom på driftsbudsjettet til å finansiere øvrige drifts- eller investeringstiltak. For å holde lånegjelden på bærekraftig nivå fastsetter kommuneloven at det skal vedtas måltall og handlingsregler, for eksempel på gjeldsnivået.

Trekkrettigheter

Fylkeskommunen finansierer sine investeringsutgifter ved opptak av årlige større samlelån. I finansstrategien er rammen for størrelse på enkeltlån satt til 20 prosent av samlet lånevolum.

Ny bankavtale ble iverksatt 01.01.2025 Den nye avtalen gir oss en rente på 60 basispunkter over 3 måneders NIBOR. Ved inngåelse bankavtalen er det valgt å ikke ha trekkrettighet (kassekreditt) på bankkonto på grunnlag av prognoser om god likviditet og kostnader ved dette, men avtale om at dette kan etableres på kort varsel hvis det skulle oppstå behov.

Kommuneloven sier at fylkestinget må godkjenne eventuelle trekkrettigheter.

Fylkeskommunedirektøren foreslår at fylkestinget vedtar en ramme for eventuell trekkrettighet slik at fylkeskommunedirektøren kan etablere trekkrettigheten hvis dette blir nødvendig.

Investeringsstabell for fylkeskommunen samlet

Finans og organisasjon

Beløp i 1000	Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	2026	2027	2028	2029	2026-29
Andre investeringsprosjekter	33 100	31 100	31 100	31 100	126 400
Diverse tannklinikker - investering	15 000	15 000	15 000	15 000	60 000
Energi- og miljøtiltak	8 300	8 300	8 300	8 300	33 199
Fylkeshuset Drammen	10 000	20 000	120 000	600 000	750 000
Investeringsreserve	20 000	40 000	40 000	40 000	140 000
Midtfylket tannklinikk - Nye lokaler	5 200	0	0	0	5 200
Programmering/prosjektering	12 900	2 300	2 300	2 300	19 800
Sikringstiltak	12 500	12 500	12 500	12 500	50 001
Tilpasninger av undervisningsarealer	11 400	11 400	11 400	11 400	45 600
Sum	128 400	140 600	240 601	720 600	1 230 201

Opplæring og kompetanse

Beløp i 1000	Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	2026	2027	2028	2029	2026-29
Kostnadskrevende utstyr - div. videregående skoler	5 700	5 700	5 700	5 700	22 800
Sum	5 700	5 700	5 700	5 700	22 800

Samferdsel

Beløp i 1000	Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	2026	2027	2028	2029	2026-29
Fv 35/68 Vestfossen sentrum	6 200	0	0	0	6 200
Fv. 2704 Nøsteveien	3 500	0	0	0	3 500
Fv. 2722 Konnerud, Hallermøveien n/s	51 000	0	0	0	51 000
Fv. 40 Grettefoss bru	90 000	0	0	0	90 000
Planlegging fylkesvei	33 700	0	0	0	33 700
SAMF Fordeling etter handlingsprogram	0	164 309	164 309	164 309	492 927
SAMF Mindre investeringer, samleprosjekt	5 200	0	0	0	5 200
SAMF Professor Smiths alle 27, rivning	1 000	0	0	0	1 000
Sum	190 600	164 309	164 309	164 309	683 527

Samfunn, plan og tannhelse

Beløp i 1000	Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	2026	2027	2028	2029	2026-29
Diverse tannklinikker - utstyr	4 900	4 900	4 900	4 900	19 600
Sum	4 900	4 900	4 900	4 900	19 600

Finans og avd.uavhengige utgifter og inntekter

Beløp i 1000	Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	2026	2027	2028	2029	2026-29
Ingen verdi					
Egenkapital pensjonskassen	15 000	15 000	15 000	15 000	60 000
OKO Aksje/andel Innovasjon Norge	2 500	0	0	0	2 500
Sum	17 500	15 000	15 000	15 000	62 500

Kommentarer til investeringsbudsjettet

Finans og organisasjon

Alle tiltak på skolebygg og tannklinikker utføres av eiendomsseksjonen, som ligger i avdeling for finans og organisasjon. Budsjetter for tiltak som skal gjennomføres av eiendomsseksjonen er derfor ført opp under finans og organisasjon og ikke under avdeling for opplæring og kompetanse eller avdeling for samfunn, plan og tannhelse.

Investeringsbudsjett for perioden 2026-2029 er på 1 230,2 mill. kr. Beløpet fordeler seg med 128,4 mill. kr i 2026, 140,6 mill. kr i 2027, 240,6 mill. kr i 2028 og 720,6 mill. kr i 2029.

Budsjettet omfatter følgende områder og investeringsbehov:

Andre investeringsprosjekter videregående skoler

Det er avsatt 30 mill. kr årlig i perioden til investerings- og rehabiliteringsplan (IRP) for de videregående skolene for å dekke rehabiliteringsbehov og sikre verdibevaring av bygningsmassen.

Til prosjekt lærerarbeidsplasser ved Lier videregående skole er det avsatt 27 mill. kr i 2025 og 2 mill. kr i 2026. I 2025 ble det også avsatt 1,7 mill. kr til prosjekt N2 Applied ved Buskerud videregående skole, avdeling Buskerud; et pågående prosjekt der møkk fra husdyrene på gården omdannes til gjødsel.

Diverse klinikker – investering (tannhelse)

Sekkeposten består av prosjekter som skal dekke kostnader for mindre oppgraderinger eller utbedringer ved klinikkene gjennom året, og for utredninger. Det er i tillegg spesifikke potensielle prosjekter av større omfang som blir opprettet for utredning, og som eventuelt blir realisert senere.

Det gjøres en analyse av tannhelsetjenesten og de gjenværende tannklinikker. I 2026 må det utredes hvorvidt dagens klinikker kan utvikles videre for å kunne ivareta fremtidens behov med tanke på nye pasientgrupper, medisinsk utstyr, demografiske forhold og bygningsmessige behov.

I 2026 avsettes det midler til både utredning av ny Numedal tannklinikk i tråd med verbalpunkt 10 i fylkestingets vedtak av årsbudsjett og økonomiplan for 2025-2028 i FT sak 80/2024 (16.12.2024), som følge av at eksisterende Veggli tannklinikk er lagt ned og det må gjøres en analyse av langsiktig driftsstatus for Rødberg tannklinikk. Utredningen vil hensynta tannhelsefaglige, arbeidsmiljømessige, demografiske, bygnings- og eiendomsmessige forhold.

Energi og miljøtiltak

Det er satt av totalt 8,3 mill. kr årlig til tiltak for energi og miljø, SD-anlegg, og inneklimateiltak ved skolene. Fokus er på spesifikke tiltak for å spare energiutgifter samtidig som byggene oppgraderes.

Fylkeshuset Drammen - utredning sentraladministrasjonen arbeidsplasser

Fylkeskommunedirektøren jobber med sak om alternative løsninger for sentraladministrasjonens arbeidsplasser som beskrevet i FU sak 59/2025, jf vedtak i fylkestinget i sakene 30/2023 og 33/2024. Fylkeskommunedirektøren har i dette budsjettforslaget valgt å sette av en foreløpig investeringsramme for prosjektet. Fylkestinget skal velge den endelige løsningen og avsetningen utgjør ikke et valg eller sier noe om eventuelle forhandlingsposisjoner. Den foreslåtte rammen viser at prosjektet kan gjennomføres uten at fylkeskommunens gjeldsgrad øker utover rammene satt av fylkestinget.

Beløpet som er satt opp på 750 mill. kr er et anslag basert på de vurderinger fylkeskommunedirektøren har gjort til nå, og er en anslått brutto kostnad inklusiv mva og inventar/utstyr. Det er forutsatt at ny løsning kan samle alle sentraladministrative arbeidsplasser i samme lokasjon, og ikke fordelt på fire steder som i dag. På inntektssiden i investeringsbudsjetter er anslåtte mva-inntekter økt tilsvarende med totalt 169 mill. kr. Det er foreløpig ikke budsjettert med eventuell salgsinntekt for dagens eiendom hvis det skulle bli aktuelt. Det er heller ikke hensyntatt besparelser i husleie, drift, vedlikehold og strøm. Alle disse elementene vil bedre driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet utover det som ligger i økonomiplanforslaget.

Investeringsreserve

Det er satt av 20 mill. kr i 2026 og 40 mill. kr hvert år deretter til nødvendige investeringsbehov som kan oppstå som følge av fremtidige behov som ikke er konkretisert ennå. Fylkeskommunedirektøren arbeider fortsatt med å finne en god løsning for nye voksne elever i videregående skoler som følge av nye rettigheter i ny opplæringslov. Nå har fylkeskommunedirektøren sørget for at midlertidige bygninger på Åssiden videregående skole til undervisning av voksne kan stå til 2030, men det påregnes kostnader for å finne en varig langsiktig løsning. Behovet for undervisningslokaler for elever med behov for tilrettelagt opplæring øker også. De kommende demografiendringer som er omtalt i annet kapittel i denne økonomiplanen kan også medføre vesentlige behov for endringer i bygningsmasse.

Midtfylket tannklinikk - nye lokaler

Det ble i ØP 2023-2026 vedtatt en sammenslåing av Vikersund tannklinikk og Åmot tannklinikk, til ny Midtfylket tannklinikk (tidl. benevnt som Modum tannklinikk). I ØP 2025-2028 ble det vedtatt å legge ned Krødsherad og Sigdal tannklinikk og at pasientene herfra får tilbud fra nye Midtfylket tannklinikk. Beløpet er for å fullfinansiere investeringen som ferdigstilles i 2026.

Programmering/prosjektering

Det er avsatt 12,5 mill. kr til programmering/prosjektering av investeringsbehov i 2026. Det er behov for å finne gode løsninger for de utfordringer som er nevnt i forrige avsnitt under "Investeringsreserve". Deretter er avsetningen 2,3 mill. kr årlig som følge av antatt reduserte behov.

Sikringstiltak

Det er avsatt 12,5 mill. kr årlig i perioden til sikringstiltak ved de videregående skolene. Posten brukes til å lukke avvik etter utførte kontroller ved de videregående skolene etter blant annet kontroll av elektriske anlegg og branntilsyn. Posten er økt noe fra 2025 for å ta høyde for behov rundt fysisk sikkerhet i bygg, inkludert krav til tilfluktsrom og varslingssystemer.

Tilpasninger av undervisningsarealer

Det er avsatt 11,4 mill. kr årlig i perioden til nødvendige tilpasninger av undervisningsarealer som følge av endringer i behov knyttet til de årlige inntakene av elever med egne behov for tilpasninger av arealer, og for tilpasninger av øvrige undervisningsarealer som følge av endringer i opplæringstilbudet eller endringer i krav og innhold i læreplaner.

Opplæring og kompetanse

Kostnadskrevenende utstyr

Posten skal dekke utstyr begrunnet i krav til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, nødvendige nyanskaffelser til nyopprettede tilbud, endringer i læreplaner, teknologisk utvikling som medfører behov for nytt utstyr og erstatning av utslitt utstyr. Nytt undervisningsutstyr/-maskiner skal som hovedregel være mer bærekraftig og utslippsreducerende. Kjøretøy inngår ikke i bruken av midlene.

Samferdsel

Investeringsbudsjettet for samferdsel utgjør 683,5 mill. kroner i økonomiplanperioden 2026 - 2029. I 2026 er investeringsrammen på 187,1 mill. kroner, samt tilbakeført 3,5 mill. kroner fra investeringsfond.

Fylkesvei

Investeringsbudsjettet for fylkesvei omfatter alle investeringstiltak på fylkesveinettet i Buskerud. Av investeringstabellen framkommer forslag til total avsetning til investering (inkl. mva.) på fylkesvei i økonomiplanperioden.

Prosjektprioriteringen er basert på Handlingsprogram for samferdsel 2026-2029, og det legges opp til porteføljestyring av planleggings- og utbyggingsprosjektene gjennom perioden. Det er derfor ikke synliggjort enkeltprosjekter videre i økonomiplanperioden.

Fylkeskommunen vil i handlingsplanperioden prioritere:

- Tiltak som forbedrer tilbud til gående og syklende
- Tiltak som bedrer trafikksikkerheten
- Tiltak som bedrer framkommelighet for kollektivtrafikk
- Tiltak som reduserer vedlikeholdsetterslepet på fylkesveinettet

Samfunn, plan og tannhelse

Diverse klinikker – utstyr

Sekkeposten benyttes til medisinsk utstyr og innredning som ikke er del av et større klinikkprosjekt, for både nye og eksisterende tannklinikker. Det kan være utstyr og innredning som må byttes på grunn av slitasje og alder, eller til mindre nyinvesteringer også i forbindelse med dimensjonering til nye tannhelsegrupper.

Finans og avd.uavhengige utgifter og inntekter

Egenkapitalinnskudd pensjonskasse

Det er budsjettet innbetaling av egenkapitalinnskudd i Pensjonskassen for fylkene med 15 mill. kr årlig i økonomiplanperioden 2026-2029. I tillegg avsettes det 2,5 mill. kr i 2026 til ekstra egenkapitalinnskudd i Innovasjon Norge for å dekke tidligere pensjonskostnader i selskapet.

Salg av eiendom

Fylkeskommunen har noen eiendommer som verken brukes eller som er egnet til bruk i fylkeskommunens ordinære drift. Det kan være eiendommer som i dag ikke kan selges, f.eks. på grunn av manglende reguleringsforhold, eller det kan være mindre eiendommer/parseller som er overflødige. Fylkeskommunedirektøren forslår at fylkeskommunedirektøren får en stående fullmakt til å gjøre nødvendige forberedelser og avklaringer for å forberede for salg, og også eventuelt selge eiendommer hvis det oppstår en god anledning til dette. Salg av vesentlig eiendom vil bli forelagt fylkestinget.

Fylkeskommunens avdelinger

Politisk område

Beskrivelse av avdelingen

Budsjett til Politisk område omfatter alle kostnader til folkevalgte organer i Buskerud fylkeskommune. Dette inkluderer:

- Fylkesting og fylkesutvalg
- Fylkesordfører
- Alle hovedutvalg
- Samarbeidsutvalget
- Medvirkningsorganer
- Kontrollutvalg med sekretariat og revisjon
- Yrkesopplæringsnemnd, klagenemnd og andre tilsvarende organer
- Støtte til partier i fylkestinget
- Annen deltakelse i politiske organer, som representantskap, andre politiske verv mv.

Tiltaksoversikt

Samlet oversikt per avdeling

Beløp i 1000 kr

Tiltak - driftsbud. med endringer	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
Redusert premiesats PeFK	-53	-53	-53	-53
Styrke budsjettrammen til kontrollarbeidet	44	44	44	44
Valgkostnader stortingsvalg 2029	0	0	0	1 934
Totalsum	-9	-9	-9	1 925

Rammen til avdelingen reduseres med effekten av redusert pensjonspremie fra Pensjonskassen til fylkene.

Avdelingen har også fått tildelt midler til å gjennomføre stortingsvalget i 2029.

Driftsbudsjettet for fylkesrevisjon, kontrollutvalgsekretariat og kontrollutvalg styrkes med 44.000,- etter anmodning fra kontrollutvalget.

Kommentarer til driftsbudsjettet

Fylkesting/fylkesordfører/fylkesutvalg/hovedutvalg omfatter midler til drift og gjennomføring av politiske møter og eksterne verv. Valg har i år kun et begrenset budsjett, da det er et mellomår i 2026 før Kommune- og fylkestingsvalg 2027. I budsjettet ligger også budsjettpost for Buskerudkonferansen, men oppgaven, ansvaret og avviklingen av konferansen ligger hos

fylkeskommunedirektøren. For tilskudd til fylkestingsgrupper ligger beregnet tilskudd til 11 partigrupper.

Budsjett for kontroll og revisjon dekker kostnader til kontrollutvalget, og kjøp av tjenester fra kontrollutvalgsekretariatet og fylkesrevisjonen i henhold til inngåtte avtaler.

Fordeling på enhet (tabell)

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
FYPO Politisk område	40 155	42 089	36 706	38 640
FYPO Kontroll og revisjon	6 361	6 361	6 361	6 361
Sum	46 515	48 450	43 066	45 000

Fylkeskommunedirektør

Avdelingens prioriteringer

Fylkeskommunedirektørens avdeling har gjennom 2024 og 2025 lyktes med å stabilisere og utvikle virksomheten fra et krevende utgangspunkt på vei ut av Viken. Tett samspill med politisk område, med fagavdelingene, med tillitsvalgte, og en nær og tillitsfull dialog med buskerudsamfunnet har vært viktige suksessfaktorer. Fylkeskommunedirektørens avdeling skal fortsatt ta en lederrolle i den organisatoriske utviklingen av nye Buskerud fylkeskommune, men trenger mer kapasitet til konsernutvikling, interessepolitisk arbeid og arbeid med sikkerhet og beredskap. De viktigste strategiske prioriteringene for 2026 blir som følger:

- Styrke avdelingens interessepolitiske kapasitet for å forløse potensial i tett samarbeid med folkevalgte og øvrige fagavdelinger
- Norge står overfor en mer uforutsigbar situasjon knyttet til sikkerhet og værhendelser, og økt kapasitet innenfor beredskaps- og sikkerhetsområdet er kritisk
- Fortsette å utvikle en ærlig og tillitsfull administrativ-politisk dialog basert på kunnskap, gode forankringsprosesser og med et klart langtidssblikk
- Buskerudkonferansene som verksted for politisk forankring av prioriteringer, resultater og strategiske avveininger
- Det krever kapasitet å lede kapasitet, og fylkeskommunedirektørens avdeling må være en pådriver for de viktigste utviklingstiltakene på tvers av organisasjonen

I 2026 skal en konkret og handlingsrettet Buskerudplan vedtas og settes ut i live. Arbeidet skal dreies fra en godt forankret retningsprioritering til handling og forpliktelse. Det trengs en sterk konsernmuskel for å både være tett på Buskerudsamfunnet, politikken, medarbeidere, ledere og tillitsvalgte i dette utviklingsarbeidet. Arbeidet med Buskerudplanen har et tidsperspektiv frem mot 2038, og Buskerud fylkeskommune som organisasjon må forberede seg til å følge opp planen under overskriften «tiltak som virker og oppfølging som varer».

Et mer systematisert interessepolitisk arbeid er påbegynt, men det krever mer kraft for å skape de gjennomslagene nasjonalt og regionalt som fylkeskommunen og buskerudsamfunnet trenger. Å utøve interessepolitikk er en politisk oppgave, men folkevalgte er avhengig av en organisasjon som kan spille dem gode.

Samfunnet vårt står også overfor en stadig mer uforutsigbar vær og sikkerhetssituasjon, og med dette som bakgrunn ser fylkeskommunedirektøren det nødvendig å styrke dette arbeidet på kort og lang sikt.

Beskrivelse av avdelingen

Fylkeskommunedirektør har et administrativt hovedansvar for tilrettelegging av folkevalgt styring inkludert samarbeid med politisk ledelse.

Avdelingen har ansvar for følgende hovedoppgaver:

- Kommunikasjon og myndighetskontakt
- Beredskap, personvern og sikkerhet
- Strategisk støtte for politisk og administrativt ledernivå
- Politisk sekretariatstøtte
- Fylkesadvokat
- Strategiske interne og eksterne arrangement inkludert Buskerudkonferansen
- Lederkoordinering av strategisatsinger

Ansaret for oppgavene er fordelt på to seksjoner. I tillegg har avdelingen fylkesadvokat i en uavhengig rolle.

Politisk sekretariat har hovedansvar for oppfølging av folkevalgte, politiske organer og tilrettelegging for folkevalgt styring. Videre har politisk sekretariat et forvalteransvar av reglement, forskrifter og politiske godtgjøringer. Politisk sekretariat bistår også med praktisk oppgaveløsning for politisk ledelse, fylkeskommunedirektør inkludert alle fagavdelingene i Buskerud fylkeskommune.

Kommunikasjon og myndighetskontakt har ansvar for intern og ekstern kommunikasjon, mediekontakt, forvaltning av digitale kanaler, grafisk profil og myndighetskontakt i Buskerud fylkeskommune. Området jobber med fokus på innholdsproduksjon, innbyggerinformasjon knyttet til tjenestetilbudet og utvikling av grafiske uttrykk til ulike bruk i fylkeskommunens virksomhet, samt støtte og rådgiving til ledere og fageksperter i deres daglige arbeid. Forvaltning og drift av digitale kanaler omfatter eksterne nettsider, ansattportal, sosiale medier og andre kommunikasjonsverktøy. Avdelingen bidrar med strategisk rådgiving innen kommunikasjonsfaglige spørsmål både til administrasjon og politisk ledelse.

Under linjeledelse av direktør for kommunikasjon, sikkerhet og myndighetskontakt er det lagt en egen enhet for sikkerhet og beredskap. I denne enheten ligger ansvaret for informasjonssikkerhet, personvern og beredskap samlet. Området er organisert med en leder og skal i tillegg være bemannet med ressurser innenfor informasjonssikkerhet og innenfor beredskap. Ressurs for informasjonssikkerhet var på plass fra september 2025, og det planlegges å rekruttere en ny beredskapsressurs i 2026 forutsatt budsjettmessig bevilgning.

Fylkesadvokaten i Buskerud er fylkeskommunens eget advokatkontor. Kontoret skal ivareta en rekke oppgaver i organisasjonen som juridisk rådgiving til Fylkestinget, fylkesutvalget og andre folkevalgte organ, men også ved administrativ saksforberedelse og i administrative beslutningsprosesser. Fylkesadvokaten forbereder og innstiller i alle saker til Klagenemnda.

Kontoret representerer fylkeskommunen i tvister for domstolene, men også i forhandlinger både før og etter at søksmål er tatt ut. Fylkesadvokaten er leder for kontoret, og hennes nærmeste leder er fylkeskommunedirektøren. For å ivareta reglene om advokaters uavhengighet, er fylkesadvokaten ikke en del av fylkeskommunedirektørens ledergruppe.

Strategiske mål

De fire strategiske målene som resultatmålene er utledet av, er:

- Mål 1, for samfunnsoppdraget: Vi samarbeider om å løse viktige samfunnsoppdrag og utfordrer våre rammebetingelser. Vår samlede innsats skal gi positive effekter for satsingene på verdiskaping, mer innenforskap og ivaretagelse av natur og kulturverdier i et generasjonsperspektiv
- Mål 2, for tjenesteleveransene: Vi leverer tjenester av høy kvalitet og forstår brukernes behov
- Mål 3, for organisasjonsprofil: Vi viser tverrfaglig gjennomføringskraft og finner bedre løsninger for individ, organisasjon og samfunn
- Mål 4, for menneskene: Vi realiserer potensial i hverandre ved å satse på kompetanse, kreativitet, vilje og inkludering

Måltabell

Resultatmål	Beskrivelse av resultatmål
Beredskapsplan og helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyser har bidratt til god forebygging og nødvendig handling ved kriser og alvorlige situasjoner.	Et godt beredskapsplanverk og gode HROS-analyser er grunnmuren i fylkeskommunens sikkerhets- og beredskapsarbeid
Målrettet internkommunikasjon har ivarett strategiske prioriteringer, gode arbeidsprosesser og virksomhetens behov.	Ansatte og ledere er avhengig av god informasjon for å kunne gjøre jobben sin best mulig
Oppnådd målrettet interessepolitisk påvirkning overfor nasjonale myndigheter i tett samspill med politisk ledelse, KS og andre viktige samarbeidspartnere.	Interessepolitikk – formelt og uformelt – er viktig for å påvirke rammebetingelser som påvirker eller kan påvirke Buskerud som region og Buskerud fylkeskommune som organisasjon
Strategisk kommunikasjon har bidratt til innsikt og forståelse for fylkeskommunens rammebetingelser, prioriteringer og samfunnsmandat.	Fylkeskommunens legitimitet og rolle som regional utvikler krever utadrettet informasjon, nettverks- og arenabygging og aktiv relasjonspleie
Styringssystem for personvern og informasjonssikkerhet er etablert. Iverksettelsen av styringssystemet har startet opp i henhold til plan.	Styringssystemet bygger på anerkjent KINS-standard, og er både et godt utviklings- og kvalitetsikringsverktøy
Videreutviklet et velfungerende politisk beslutningssystem gjennom godt samarbeid, høy saks kvalitet og effektiv møtegjennomføring.	Et velfungerende politisk beslutningssystem er en grunnleggende forutsetning for demokratisk styring, og rolleryddighet innenfor en formannskapsmodell

Tiltaksoversikt

Samlet oversikt per avdeling

Beløp i 1000 kr

Tiltak - driftsbud. med endringer	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
Personvernombud flyttet fra avdeling A02 til A03	-1 284	-1 284	-1 284	-1 284
Rammestyrking, interessepolitisk kapasitet og politiske bestillinger	2 250	2 250	2 250	2 250
Redusert premiesats PeFK	-50	-50	-50	-50
Styrking beredskapsarbeid	1 250	1 250	1 250	1 250
Totalsum	2 166	2 166	2 166	2 166

Målet med et langsiktig interessepolitisk arbeid er at Buskerud fylkeskommune og Buskerudregionen har best mulig rammevilkår med henhold til økonomi, regulatoriske forhold og prioriterte innsatsområder. Da må fylkeskommunedirektøren ha tilstrekkelig kapasitet til å utvikle, bearbeide og tydeliggjøre budskap og posisjoner overfor nasjonale myndigheter, og i kommunikasjon med fylkeskommunens gode samarbeidspartnere og fylkets innbyggere.

Fylkeskommunedirektørens område ble satt opp med veldig få strategiske ressurser ved inngangen til nye Buskerud fylkeskommune, og den strategiske kapasiteten er kraftig utfordret. Dette gjelder særlig innenfor konsernutvikling (organisasjonsutvikling på tvers av hele organisasjonen), interessepolitisk område, kommunikasjon og sikkerhet og beredskap. Fylkeskommunedirektøren foreslår derfor å styrke kapasiteten med inntil tre årsverk for å styrke arbeidet med strategisk konsernutvikling, interessepolitikk og beredskap.

Avdelingens ramme reduseres som følge av at personvernombudet overføres administrativt over til avdeling for finans og organisasjon.

Rammen til avdelingen reduseres i tillegg med effekten av redusert pensjonspremie fra Pensjonskassen til fylkene.

Kommentarer til driftsbudsjettet

Midlene til fylkeskommunedirektør består først og fremst av lønn og mindre driftsmidler, samt lisenser og forvaltningskostnader for fylkeskommunens nettsider, kommune-TV og enkelte andre applikasjoner. I tillegg har avdelingen kostnadsansvaret for KS-kontingenten og medlemskapsavgiften til Østlandssamarbeidet.

Fylkeskommunedirektørens stab har hovedansvar for tilrettelegging av folkevalgt styring og samarbeid med politisk ledelse. Avdelingen ivaretar også et overordnet ansvar for fylkeskommunens strategiske utvikling, inkludert et tett og nært samarbeid med fagavdelingene, sikkerhet og beredskap, kommunikasjon, myndighetskontakt, politisk sekretariat, fylkesadvokat og personvernombud. En viktig del av avdelingens arbeid, er å bistå fylkesordførere og politisk ledelse i påvirknings- og utviklingsarbeid overfor nasjonale myndigheter. Arbeidet er langsiktig, skjer i tett samarbeid med fylkeskommunens fagavdelinger, og er ofte koordinert med KS.

Avdelingen gir også tilskudd til oppgavefellesskapet Ombudet for barn og unge. Tilskuddet til ombudet utgjør 1,76 mill. kr i 2026.

Fordeling på enhet (tabell)

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
FYKOM Fylkeskommunedirektør	42 680	42 680	42 680	42 680
FYKOM Fylkesadvokat	4 945	4 945	4 945	4 945
FYKOM Personvernombud	-0	-0	-0	-0
FYKOM Tilskudd Ombud for barn og unge	1 761	1 761	1 761	1 761
Sum	49 386	49 386	49 386	49 386

Finans og organisasjon

Avdelingens prioriteringer

Strategisk støtte for styring, utvikling og effektiv drift av hele fylkeskommunen

Finans og organisasjon er fylkeskommunens sentrale støttefunksjon og skal sikre helhetlig styring, effektiv ressursbruk og kompetent støtte til alle deler av organisasjonen. Avdelingen er sentral i arbeidet med å virkeliggjøre fylkeskommunens politiske og strategiske mål.

Strategiske føringer og prioriteringer:

- Videreutvikle økonomistyring, analyse og virksomhetsstyring som strategiske verktøy
- Effektivisere drift og tjenester gjennom digitalisering, samordning og KI
- Styrke kompetanse- og lederutvikling som virkemiddel for utviklingsarbeid
- Sikre kvalitet, kontroll og helhetlig risikostyring i alle støttefunksjoner
- Bidra til økonomisk omstilling og støtte avdelingene i endringsprosesser
- Redusere kostnader gjennom fellesløsninger og målrettet ressursbruk
- Fremme inkludering og forebygge utenforskap gjennom rekruttering og utviklingsarbeid
- Forvalte fylkeskommunens bygg og realkapital på en bærekraftig og kostnadseffektiv måte

Finans og organisasjon skal være et strategisk verktøy for fylkeskommunens ledelse. Gjennom profesjonell styring, analyse og utviklingsarbeid bidrar avdelingen til beslutningsgrunnlag, kvalitet og effektiv drift i hele organisasjonen. Arbeidet med virksomhetsstyring og kvalitetsledelse skal sikre at organisasjonen kontinuerlig forbedres og at ressursene brukes målrettet og forsvarlig.

Omstillingen etter etableringen av Buskerud fylkeskommune har lagt grunnlaget for en mer effektiv og samordnet administrasjon. Det er et strategisk valg å ha samlet staber i en avdeling for å kunne både øke kvalitet og å ta ut effektiviseringsgevinster. En kompetent administrasjon kan effektivisere oppgaver og prosesser slik at avdelingene i større grad kan fokusere på sine oppgaver, fremfor å drive egenadministrasjon. Dette arbeidet videreføres med vekt på effektivisering, bedre styringsinformasjon og tjenester som er tilpasset avdelingenes behov. Kapasiteten er redusert en god del i forbindelse med omstillingsprosessen så det vil være behov for å bruke flere år på å få alt på plass. I denne fasen legges det vekt på å sikre nødvendig kapasitet i kritiske funksjoner for å redusere sårbarhet og opprettholde stabil drift.

Beskrivelse av avdelingen

Avdelingen har ansvar for fylkeskommunens stabs- og støttetjenester, deriblant følgende oppgaver:

- drift og forvaltning av fylkeskommunens eiendommer
- byggeprosjekter, inkl. skolebygg
- økonomiforvaltning, regnskap og fakturaforvaltning
- lønn
- HR, HMS og arbeidsgiverpolitikk

- virksomhetsstyring, internkontroll og kvalitet
- dokumentforvaltning og arkiv
- eierstyring av den fylkeskommunale eierporteføljen
- arrangementsstøtte, resepsjon og kantine
- vaktmester- og renholdstjenester
- forvalter fagansvaret for digitalisering og anskaffelse i linjen samt eieroppfølgingen av FRID IKS og Anskaffelser i Akershus, Buskerud og Østfold Kommunalt Oppgavefelleskap (ANSKA KO)

Ansvar for oppgavene er fordelt på fire seksjoner:

Økonomiseksjonen er en viktig strategisk partner for alle avdelingene og skal bidra til kvalitet i avdelingenes beslutninger som har økonomiske konsekvenser. Seksjonen har ansvar for økonomistyring, prosessansvar for økonomiplan og økonomirapportering, forvaltning av gjeldsporteføljen og plassering av likviditet. Seksjonen skal bidra til en langsiktig, helhetlig og trygg økonomiforvaltning. Seksjonen ivaretar også ansvar for regnskap, fakturering, moms, skatt, KOSTRA, kunderegister, leverandørregister og ehandel.

Seksjon for mennesker og organisasjon bidrar til organisasjonsutvikling, gode prosesser med tillitsvalgte, og å kartlegge og utvikle strategisk kompetanse. Seksjonen har ansvar for forhandlinger, rekruttering, HMS, arbeidsgiverpolitikk, systemer knyttet til tradisjonelle HR-aktiviteter, leder- og ansattutvikling, lønn, forvaltning av systemdata, og arkiv og dokumentforvaltning.

Seksjon for virksomhetsstyring og bærekraft er fylkeskommunens kompetansemiljø for virksomhetsstyring og utvikling av felles styringssystemer. Seksjonen har systemansvar for virksomhetsstyring, kvalitetssystemer og forvaltning av fylkeskommunens eierinteresser. Seksjonen forvalter digitaliseringsporteføljen med ansvar for innovasjon og digitalisering, og har styringsfunksjonen mot det felleseide selskapet FRID IKS. Seksjonen har utviklingsansvar for bruk av FN 17 bærekraftsmål i organisasjonen. Personvernombudet er administrativt tilknyttet seksjonen.

Seksjon for eiendom og fellestjenester har ansvar for fylkeskommunens eiendommer, inkludert forvaltning, drift, vedlikehold og investeringer. Seksjonen håndterer byggeprosjekter og leverer fellestjenester som resepsjon, kantine, renhold og service ved fylkeshuset.

Strategiske mål

De fire strategiske målene som resultatmålene er utledet av, er:

- Mål 1, for samfunnsoppdraget: Vi samarbeider om å løse viktige samfunnsoppdrag og utfordrer våre rammebetingelser. Vår samlede innsats skal gi positive effekter for satsingene på verdiskaping, mer innenforskap og ivaretagelse av natur og kulturverdier i et generasjonsperspektiv
- Mål 2, for tjenesteleveransene: Vi leverer tjenester av høy kvalitet og forstår brukernes behov
- Mål 3, for organisasjonsprofil: Vi viser tverrfaglig gjennomføringskraft og finner bedre løsninger for individ, organisasjon og samfunn

Mål 4, for menneskene: Vi realiserer potensial i hverandre ved å satse på kompetanse, kreativitet, vilje og inkludering

Måltabell

Resultatmål	Beskrivelse av resultatmål
Besparelse av energiforbruk på Eiendomsseksjonens bygningsmasse på minimum 10 % etter energieffektiviseringstiltak utført i 2025.	Måle opp mot faktisk energiforbruk i Buskerud fylkeskommune fra utgangen av 2024 for å dokumentere nedgangen av energiforbruk etter de tiltak som har blitt utført i 2025 blant annet av bytting av en del vinduer og LED-lys m.m.
Bidratt til metodeutvikling for porteføljestyling av tverrfaglige tiltak som adresserer felles utfordringer gjennom Buskerudplanen.	Videreutvikle fylkeskommunens evne til å gjennomføre ulike tiltak raskere og med høyere kvalitet for å styrke oppfølgingen av samfunns mål og strategiske mål. Resultatmålet skal bidra til måloppnåelse for strategisk mål 1.
Bidratt til økt fokus på medarbeidere og innenfor skap, blant annet gjennom etablering av arbeidsgiverstrategi.	Ny arbeidsgiverstrategi for Buskerud fylkeskommune skal utvikles. Den skal være grunnlag for å tiltrekke, rekruttere, engasjere, utvikle og beholde kompetente medarbeidere og ledere. Arbeidsgiverstrategien vil sette oss i stand til å møte fremtidige utfordringer og muligheter. Gjennom vårt fokus på medarbeidere vil arbeidsgiverstrategien også omhandle mangfold og innenfor skap. Resultatmålet skal bidra til måloppnåelse for strategisk mål 4.
Bidratt til å avvile IT-systemer som ikke brukes eller som har overlappende funksjonalitet.	Vi har arvet et stort antall systemer fra Viken fylkeskommune. Fylkeskommunen samarbeider med FRID IKS for å etablere et solid informasjonsgrunnlag for porteføljen. Gjennom 2026 skal porteføljen evalueres med formål å identifisere hvilke systemer fylkeskommunen skal videreføre, erstatte eller avvile for å dekke virksomhetenes reelle behov. Resultatmålet skal bidra til måloppnåelse for strategisk mål 2.
Følge kravene fra Direktoratet for samfunnssikkerhet om økt sikkerhet og beredskap for Buskerud Fylkeskommune sine skoler og andre eide bygg, med fokus på ytre og indre miljø.	Eksisterende tilfluktsrom kartlegges og oppdateres, men også andre tiltak må vurderes for å sikre bygningsmassen mot andre typer risikoer. For eksempel på grunn av kraftige værtyper som kan skade byggene og infrastruktur på grunn av store mengder snø, oversvømmelser og lignende.
Oppnådd bedre risikostyring gjennom videreutvikling av rutiner og metodikk for styring og kontroll.	Videreutvikling av rutiner og metodikk for styring og kontroll skal styrke organisasjonens evne til å identifisere, vurdere og håndtere risiko på en systematisk og helhetlig måte. Dette reduserer sårbarhet, øker robustheten og gir et bedre grunnlag for beslutninger. Resultatmålet understøtter måloppnåelse for strategisk mål 2.
Oppnådd nivå 3 for kategoriene Gjennomføring og Læring og forbedring i IIA's modenhetsmodell for virksomhetsstyring.	The Institute of Internal Auditors (IIA) modenhetsmodell for virksomhetsstyring er en målestokk for hvor god virksomhetsstyringen i en virksomhet er. Ved å oppnå nivå 3 for kategoriene Gjennomføring og Læring og forbedring vil fylkeskommunens virksomhetsstyring som helhet kunne anses å være på nivå 3 ifølge modenhetsmodellen. En nivå 3-virksomhet kjennetegnes ved at virksomhetsstyringen er tilfredsstillende, og at helhetlige løsninger og felles definisjoner er etablert. Resultatmålet skal bidra til måloppnåelse for strategisk mål 2.

Resultatmål

Utviklet en mer effektiv, lærende og datadrevet organisasjon med kunnskapsbaserte beslutninger.

Utviklet et helhetlig program for kompetanseutvikling for ansatte og ledere.

Beskrivelse av resultatmål

Resultatmålet skal bidra til måloppnåelse for strategisk mål 3, der blant annet mulighetene i KI og nytt ERP-system er bedre utnyttet.

Vi skal ha et sterkt fokus på å utvikle og gjennomføre lederopplæring og -utvikling for etablerte og nye ledere i Buskerud fylkeskommune, samt onboarding for medarbeidere og ledere - alt i tråd med arbeidsgiverstrategiens prioriteringer. Resultatmålet skal bidra til måloppnåelse for strategisk mål 4.

Tiltaksoversikt

Samlet oversikt per avdeling

Beløp i 1000 kr

Tiltak - driftsbud. med endringer	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
Fordeling kostnader Novari på avdeling	-8 876	-8 876	-8 876	-8 876
Merbehov digitalisering	5 000	5 000	5 000	5 000
Personvernombud flyttet fra avdeling A02 til A03	1 284	1 284	1 284	1 284
Redusert premiesats PeFK	-194	-194	-194	-194
Styrke arbeidet med strategisk HR-kompetanse	1 250	1 250	1 250	1 250
Totalsum	-1 536	-1 536	-1 536	-1 536

Alle tiltak i henhold til omstilling er i rute og i tråd med vedtakene i ØP 2025-2028. Avdelingen har allerede redusert budsjettet med om lag 10 prosent sammenlignet med nivået i Viken og gjennomført tiltak for året 2025. Nedtrekket som lå i ØP 2025 til-2028 for 2026 følges som planlagt. I ØP 2026-2029 reduseres budsjetttrammen ytterligere med 1,5 mill. kr som følge av:

- Utgifter i FRID IKS sitt budsjett for digitale systemer, som leveres gjennom Novari IKS, er overført til ansvarlig avdeling fra 2026. Det medfører at 8,9 mill. kr er trukket ut av budsjetttrammen til finans og organisasjon og fordelt ut på rammene til samferdsel og opplæring og kompetanse.
- Det er lagt inn en reservepott på 5 mill. kr grunnet varslede økte kostnader fra 2026 knyttet til nye avtaler for lisenser, KI-strategi, økning i kostnader til Novari IKS mv.
- Budsjetttrammen styrkes med 1,25 mill. kr for å sikre kritisk kapasitet i organisasjonen i satsingen på kompetanseutvikling.
- Avdelingen tilføres budsjettmidlene til personvernombudet som overføres administrativt fra avdeling A02 Fylkeskommunedirektør.
- Rammen til avdelingen reduseres med effekten av redusert pensjonspremie fra Pensjonskassen til fylkene.

Alle midler knyttet til Novari IKS er utbetalinger til selskapet og øker ikke kapasiteten i avdelingen

Kommentarer til driftsbudsjettet

Fordeling på fagområde (beløp i 1000)	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Administrasjon	88 724	88 814	88 814	88 814
Eiendom	147 039	146 856	146 856	146 856
FRID IKS	99 000	99 000	99 000	99 000
ANSKA KO	14 810	14 810	14 810	14 810
Sum	349 573	349 480	349 480	349 480

Avdeling for finans og organisasjon sitt driftsbudsjett kan deles opp i utgifter til administrasjon og forvaltning av eiendomsmassen. I tillegg er en stor andel av driftsbudsjettet knyttet til Buskerud fylkeskommunes tilskudd til det interfylkeskommunale selskapet FRID IKS og oppgavefelleskapet ANSKA KO.

Administrasjon dekker driftsbudsjettet til avdelingsleder og fellesoppgaver, økonomiseksjonen, seksjon for virksomhetsstyring og bærekraft, seksjon for mennesker og organisasjon, samt de underliggende enhetene lønn, arkiv og dokumentforvaltning og regnskap. Samlet ramme utgjør 88,7 mill. kr i 2026. Avdelingen forvalter alle fellestjenesten for organisasjonen. Inklusivt i budsjettet ligger også lønn og driftsutgifter til Personvernombud, hovedtillitsvalgt og verneombud samt andre sentrale bevilgninger.

Budsjett for de administrative tjenestene under finans og organisasjon ble vedtatt redusert med om lag 4,5 mill. kr i ØP 2025-2028 basert på en reduksjon av vakant stilling, reduksjon i bruk av konsulenttjenester og diverse andre tiltak. Dette utgjorde en nedgang på ca. 5 prosent av budsjettet og kom i tillegg til de tiltak som ble gjort ut av Viken. I ØP 2026-2029 er det tilført 1,2 mill. kr til budsjetttrammen for strategisk kompetanseutvikling.

På *avdelingsleder* sitt budsjett ligger lønn og felles driftsutgifter for hele avdelingen som ikke er fordelt ut på seksjoner og enheter. Samlet har avdelingsleder en budsjetttramme på 5,1 mill. kr.

Økonomiseksjonens budsjetttramme omfatter i det alt vesentlige lønns- og driftsutgifter til ansatte i seksjonen. I sum er budsjettet for økonomifunksjonen på 21,6 mill. kr i år 2026. Dette inkluderer også budsjettet til regnskap som er underliggende enhet.

Seksjon for mennesker og organisasjon sitt budsjett omfatter lønn og driftsutgifter til ansatte, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud. Budsjettet omfatter i tillegg lærlinger, bedriftshelsetjeneste og sentral bevilgning til kompetanseutvikling som skal komme alle ansatte til gode. Midler til inkluderende arbeidsliv og de to underliggende enhetene lønn og dokumentforvaltning er også dekket over budsjettet for HR-funksjonen som samlet utgjør 51 mill. kr.

Virksomhetsstyring og bærekraft sin budsjetttramme omfatter i det alt vesentlige lønns- og driftsutgifter til ansatte i avdelingen. Det budsjetteres med 10,9 mill. kr årlig. Avdelingen har ansvar for virksomhetsstyring for fylket, kvalitetssystem og avvik, eierstyring og IKT forvaltningen

gjennom FRID IKS. Budsjetttrammen er økt med 1,2 mill. kr som følge av at personvernombudet er overført avdelingen fra 2026.

Eiendom og service sitt budsjett omfatter lønn og kostnader til forvaltning, drift og vedlikehold av fylkeskommunens bygningsmasse, herunder gjennomføring og dokumentasjon av lovpålagte krav innen HMS som; radon, asbest, miljøfarlige stoffer og funksjonaliteten til varme- og ventilasjonsanlegg. Den underliggende enheten service er også inkludert og dekker alle tjenester som resepsjon, kantine og andre fellesfunksjoner på fylkeshuset. Driftsbudsjettet for eiendomsavdelingen i 2026 er på 147 mill. kr. Buskerud fylkeskommune eier og forvalter en bygningsmasse med et bruttoareal på ca. 222.600 m². Det er en bygningsmasse med stort sprik i alder og kompleksitet og dette har stor innvirkning på bruken av byggene. Størstedelen av bygningsmassen er skolebygg og utgjør mesteparten av budsjettmidlene. Budsjett til oppvarming av alle fylkeskommunens bygg ligger i avdelingen og utgjør 29 mill. kr årlig. Variasjonene i forbruk og strømpris skaper usikkerhet rundt størrelsen på denne posten, og det håndteres gjennom bruk eller avsetning av energiutjevningsfondet.

Som oppfølging av vedtakspunkt om Ringerike Folkehøgskole er det vurdert at den beste måten å videreføre tilbudet på, men tilpasset ny økonomisk virkelighet, er at folkehøgskolen videreføres, men i større grad betaler for tjenester gitt av sentrale avdelinger. I tillegg må folkehøgskolen betale en større andel av de reelle kostnadene som spesielt eiendomsseksjonen betaler i dag. Dette innføres gradvis for få tilpasset drift til statstilskudd. Sparte midler overføres til ivaretagelse av fylkeskommunens egen eiendomsmasse.

FRID IKS er et interkommunalt selskap og avdelingen betaler ut majoriteten av fylkeskommunen sitt årlige tilskudd. Dette utgjør 99 mill. kr i 2026 etter at budsjettet er blitt tilført en reservepott på 5 mill. kr for å dekke opp for varslede økte kostnader fra 2026 knyttet til nye avtaler for lisenser, KI-strategi, økning i kostnader til Novari IKS mv. Tilskuddet til FRID IKS består i tillegg av om lag 8,9 mill. kr til digitale systemer som leveres gjennom Novari IKS. Disse midlene er flyttet ut av avdelingens budsjetttramme fra 2026 og over til de avdelingene som bruker de aktuelle systemene, henholdsvis opplæring og kompetanse og samferdsel.

ANSKA KO er et kommunalt oppgavefelleskap der avdelingen betaler et årlig tilskudd som utgjør 14,8 mill. kr i 2026.

Opplæring og kompetanse

Avdelingens prioriteringer

Resultatmålene understøtter de politiske utviklingsmålene i regional planstrategi, satsingsområdene i vedtatt planprogram for Buskerudplanen, og fylkeskommunens strategiske mål. Resultatmålene prioriterer utvidede rettigheter etter opplæringsloven med forskrifter. For å oppfylle rettighetene omprioriterer avdelingen midler i budsjettet. Avdelingens prioriteringer følger av både opplæringsloven med forskrifter, regional planstrategi og planprogrammet for Buskerudplanens satsingsområder. Prioriteringene understøtter særlig arbeidet med mer innenforskap og satsingene læringsløp Buskerud, livsmestring og deltakelse, og arbeid som inkluderingsarena.

Avdeling opplæring og kompetanse vil i perioden 2026-2029 særlig fokusere på:

- Å tilby mer opplæring til elever og lærlinger for å ivareta utvidet rett til å fullføre og bestå den videregående opplæringen gjennom økonomisk bærekraftig organisering og nødvendig omprioritering av budsjettmidler. Prioriteringen støtter satsingsområdet læringsløp Buskerud.
- Å styrke budsjettet til individuelt tilrettelagt opplæring for å ivareta utvidet rett til å fullføre den videregående opplæringen etter individuelle opplæringsplaner. Prioriteringen støtter satsingsområdet livsmestring og deltakelse.
- Å tilby lærlinger lovpålagt rådgiving om utdannings- og yrkesvalg, og om sosiale og personlige forhold, og omprioritere midler til formålet. Prioriteringen støtter satsingsområdet læringsløp Buskerud.
- Å styrke budsjettet til Oppfølgingstjenesten for å følge opp ytterligere tre årskull i utvidelsen fra 21 års alder til 24 år. Prioriteringen styrker arbeidet med satsingsområdene livsmestring og deltakelse, og læringsløp Buskerud.
- Å styrke samarbeidet med kommunene på opplæringsområdet blant annet i overgangen fra grunnskolen til videregående opplæring og sikre likeverdige muligheter for ungdomsskoleelever når de skal utforske muligheter og gjøre sine utdanningsvalg i videregående opplæring. Prioriteringen støtter satsingsområdet læringsløp Buskerud.
- Å sikre et tilstrekkelig volum i kombinasjonstilbudet/forberedende tilbud til nyankomne innvandrere og flyktninger. Prioriteringen støtter satsingene læringsløp Buskerud, og arbeid som inkluderingsarena.
- Å reorganisere avdelingen slik at den er hensiktsmessig satt sammen for ikke bare å møte fremtidens kompetansegap i Buskerud, men også være i stand til å forme den, med Buskerudplanen som felles rammeverk og kompetanseforum som samler innsikt og koordinerer innsats.
- Å inngå et formelt samarbeid med Drammen kommune om det reetablerte kompetansesenteret i kommunen. Arbeidet skal pilotere en modell for tverrsektorielt samarbeid spesielt knyttet til overganger mellom ungdomsskolen og videregående opplæring, med dertil hensiktsmessig samhandling mellom ulike tjenester knyttet til barn og unge.

- Å søke deltakelse i forskningsprosjekter som kan bidra til å støtte opp om utviklingsmålet økt innenforskap.

Beskrivelse av avdelingen

Avdelingen har ansvar for følgende hovedområder:

- videregående opplæring i skole og bedrift inklusive voksne med rett til videregående opplæring
- kombinasjonsprogram - forberedende opplæring for minoritetsspråklige
- særskilt språkopplæring
- karriereveiledning for både ungdom og voksne
- realkompetansevurdering for videregående nivå
- opplæring av grunnskoleelever i sosiale og medisinske institusjoner
- opplæring innenfor kriminalomsorgen
- høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleutdanning)
- folkehøgskoletilbud
- oppfølgingstjeneste, pedagogisk psykologisk tjeneste, karriereveiledning og andre pedagogiske støttetjenester
- tilbud til ungdom i målgruppen som er utenfor videregående opplæring
- bestillerfunksjon for oppgavefelleskapet Fagskolen i Viken.

Avdeling for opplæring og kompetanse er organisert i fire seksjoner:

Seksjon for opplæring og samhandling har ansvar for langsiktig tilbudsstruktur for videregående skoler og skolestruktur, statistikkarbeid, tilstandsvurderingen i videregående opplæring og helsefremmende skole. Videre har seksjonen ansvar for forvaltning av høyere yrkesfaglig utdanning som virkemiddel i den regionale kompetanseutviklingen, også kontaktpunkt inn mot Fagskolen i Viken KO. Seksjonen har overordnet ansvar for samarbeid med NAV Vest-Viken. Seksjonen skal også koordinere oppgaver internt mot andre fagmiljøer, blant annet for økonomiplanarbeidet og tverrfaglig samhandling om regional kompetanseutvikling og regionale planer.

Karriere Buskerud er organisasjonsmessig og faglig tilknyttet seksjonen.

Seksjon for fag og yrkesopplæring har ansvar for samtlige oppgaver knyttet til opplæring i bedrift, blant annet rekruttering av lærebedrifter og oppfølging av dem, formidling av lærlinger og lære kandidater.

Seksjon for skoleforvaltning er etablert med enhet Inntak og dimensjonering som har ansvar for inntak og årlig dimensjonering av opplæringstilbudet. Enhet Eksamen og vurdering har ansvar for vurdering, eksamen og dokumentasjon. Seksjonen har videre ansvar for blant annet skoleadministrasjon, skoleforvaltning og individuelt tilrettelagt opplæring. Videre har seksjonen blant annet ansvar for opplæring innenfor kriminalomsorgen, barnevern- og helseinstitusjoner samt voksenopplæring.

Leder for virksomhetene har ansvar for oppfølging av 12 videregående skoler, UngInvest - AIB, PPOT Buskerud, Lerberg skole- og kompetansesenter og Ringerike Folkehøgskole.

Strategiske mål

De fire strategiske målene som resultatmålene er utledet av, er:

- Mål 1, for samfunnsoppdraget: Vi samarbeider om å løse viktige samfunnsoppdrag og utfordrer våre rammebetingelser. Vår samlede innsats skal gi positive effekter for satsingene på verdiskaping, mer innenforskap og ivaretagelse av natur og kulturverdier i et generasjonsperspektiv
- Mål 2, for tjenesteleveransene: Vi leverer tjenester av høy kvalitet og forstår brukernes behov
- Mål 3, for organisasjonsprofil: Vi viser tverrfaglig gjennomføringskraft og finner bedre løsninger for individ, organisasjon og samfunn
- Mål 4, for menneskene: Vi realiserer potensial i hverandre ved å satse på kompetanse, kreativitet, vilje og inkludering

Måltabell

Resultatmål	Beskrivelse av resultatmål
Alle opplæringsvirksomheter har gjennomgått systematiske kompetanseutviklingstiltak og aktivt tatt i bruk avvikssystemet til å rapportere om vold og trusler om vold.	I løpet av 2026 vil alle virksomhetene ha fullført et tretrinns-program med opplæring i håndtering av vold og trusler om vold, derunder bruk av avvikssystemet. Siste trinn er en tre timers, fysisk workshop for alle ansatte i den enkelte virksomhet. Målet er prioritert med henvisning til verbalvedtak 27 i ØP 2024-2027, og svarer på et utviklingsbehov forankret i arbeidsmiljølovens krav om forsvarlig arbeidsmiljø og opplæringslovens krav om trygt og godt skolemiljø, mål om lavt sykefravær og skolefravær. Særlig forskrift til arbeidsmiljøloven om utførelse av arbeid, kapittel § 23A, setter klare krav til risikovurdering, opplæring, informasjon, tiltak og oppfølging ved arbeid som kan medføre fare for å bli utsatt for vold og trussel om vold. Målet understøtter flere strategiske mål, med hovedvekt på mål 4, og utviklingsmålet mer innenforskap gjennom satsingen trygghet og tilhørighet.
Andelen som har fullført eller er i videregående opplæring, har økt.	Opplæringsloven gir utvidede rettigheter til å stå i videregående opplæring til man har fullført og bestått opplæringen. Fullført og bestått videregående opplæring er nøkkelen til innenforskap gjennom videre utdanning og arbeid. Derfor omfatter målet ikke bare de som har fullført og bestått, men også de som er i videregående opplæring fortsatt og på vei mot fullføring. Å være i opplæring og utdanning gir i seg selv innenforskap. Målet understøtter strategisk mål 1 og 2, og satsingsområdet mer innenforskap med blant annet satsingen læringsløp Buskerud.
Antall godkjente lærebedrifter og andelen voksne som får læreplass, har økt.	Det er behov for flere læreplasser for å redusere omfanget søkere til læreplass og opplæringsplass som får alternativt tilbud vg3 fagopplæring i skole. Læretid gir generelt mer realistisk opplæring, god tilknytning til arbeidslivet og øker sannsynligheten for å bestå fagprøve eller kompetanseprøve og få fast jobb etter læretiden. Målet understøtter strategisk mål 1 og 2, og utviklingsmålet mer innenforskap og satsingen læringsløp Buskerud.

Resultatmål

Avlagte studiepoengenheter i høyere yrkesfaglig utdanning er høyere enn foregående år.

Beskrivelse av resultatmål

Målet støtter regionale behov for yrkesfaglig kompetanse i både privat og offentlig sektor og bidrar til at både avlagte studiepoeng øker og etterspørsel dekkes. Målet understøtter strategisk mål 1 og 2 og utviklingsmålet omstilling og verdiskaping med satsingsområdet kompetanse for innovasjon og verdiskaping.

Nye partnerskap inngått med næringslivet for å styrke opplæringen fram til fagbrev for voksne.

Utvidede rettigheter til å fullføre videregående opplæring gir økt trykk på den videregående opplæringen for voksne. Modulbasert opplæring kan tilbys i flere lærefag. Arbeid med å skaffe flere samarbeidspartnere for å sikre voksne tilgang til læreplasser og opplæring i arbeidslivet i den modulbaserte opplæringen er et viktig tiltak. Målet understøtter strategisk mål 1 og 2, og utviklingsmålet mer innenforskap og satsingsområdene læringsløp Buskerud, og arbeid som inkluderingsarena.

Retningslinjer og godkjente verktøy for kunstig intelligens er tatt i bruk i alle skoler.

Både generelle retningslinjer for fylkeskommunen og særlige retningslinjer for opplæringssektoren utarbeides, sammen med erfaringsdeling, opplæring og tilgjengeliggjøring av risikovurderte og godkjente verktøy for bruk av KI. Målet er prioritert med henvisning til vedtak 24/2024 i hovedutvalg for opplæring, og svarer på et utviklingsbehov knyttet til kompetanseutvikling, retningslinjer og erfaringsdeling mellom skoler og virksomheter. Særlig utfordringer knyttet til bruk av KI i opplæring og vurderinger er løftet fram av virksomhetene og lærerorganisasjonene. Målet understøtter strategisk mål 2, 3 og 4.

Rådgiving for lærlinger er etablert med tilstedeværelse ved Karriere Buskeruds fire lokasjoner.

Opplæringsloven har gitt lærlinger rett til rådgiving om utdannings- og yrkesvalg, og om sosiale og personlige forhold. Rådgivningstjenesten for lærlinger planlegges etablert med egne rådgiverressurser i 2026. Målet understøtter strategisk mål 2, og utviklingsmålet mer innenforskap og satsingen læringsløp Buskerud.

Nøkkeltall

Elevplassprognosen er vesentlig nedjustert med utgangspunkt i siste befolkningsframskrivning fra SSB og foreløpige inntakstall for skoleåret 2025-2026. Likevel viser prognosene at omfanget av elevplasser vil kunne ivareta behovet de kommende årene.

Elevplassprognose

Kommuneregion	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Drammensområdet	4638	4617	4553	4526	4489	4450	4434	4403
Hallingdal	555	567	574	552	523	515	528	532
Numedal og Kongsberg	1606	1577	1518	1476	1411	1392	1388	1359
Ringerike	2211	2316	2315	2301	2247	2198	2157	2064
Buskerud totalt	9009	9078	8960	8855	8671	8554	8507	8358

Basert på SSB (MMMM-alternativet) 15-17 åringer og foreløpige inntakstall skoleåret 2025-2026.

Økning i eldre søkere til vg1 som følge av utvidede rettigheter

17-24 åringer i vg1 i 2025-26

Studieforberedende utdanningsprogram	126
Yrkesforberedende utdanningsprogram	403
Totalt	529

Foreløpige inntakstill. Kilde: Vigo

I den videregående opplæringen for voksne viser tallene i tabellen under antall søkere som er gitt et tilbud. Også blant voksne elever er det frafall fra opplæringen underveis, så antallet voksne som fullfører opplæringen blir noe lavere. Likevel viser tallene økning i omfanget voksne elever. Størst økning er det i Drammensregionen og Kongsbergregionen.

Søkingen til plasser i kombinasjonstilbudet som et forberedende tilbud til nyankomne innvandrere og flyktninger er langt større enn antall plasser selv med en økning på 15 plasser i Ringeriksregionen fra skoleåret 2025-2026. Søkere som ikke får plass i kombinasjonstilbudet men som også har søkt ordinær skoleplass tilbys plass i den ordinære opplæringen. For disse er det krevende å følge ordinær opplæring.

Videregående opplæring for voksne og kombinasjonstilbud for nyankomne flyktninger og innvandrere

	2022-23	2023-24	2024-25	2025-26
Voksne elever vgo inntatte (gitt tilbud)	921	937	1114	1115
Elevplasser i kombinasjonstilbud/forberedende tilbud		120 *)	83	98
Søkere til kombinasjonstilbud/forberedende tilbud		121	179	155

*) Midlertidig økning i Viken pga økt omfang flyktninger fra Ukraina.

For opplæring i bedrift viser tabellen de foreløpige tallene pr 19. september. Noen av tallene forventes å endre seg fram mot årets slutt og gi et bilde noenlunde likt med 2024.

Opplæring i bedrift	2024	2025 *)
Søkere til bedriftsopplæring		
antall søkere til læreplass	1013	968
antall som fikk læreplass	870	850
andel som fikk læreplass	86,6	87,8
antall søkere til opplæringsplass	63	63
antall som fikk opplæringsplass	28	42
andel som fikk opplæringsplass	44,7	66,7
Løpende kontrakter		
antall løpende lærekontrakter	2345	2307
antall nye lærekontrakter	1000	976
antall løpende opplæringskontrakter	107	116
antall nye opplæringskontrakter	55	54
Elever i vg3 fagopplæring i skole		
antall elever mot fulle mål	67	45
antall elever mot grunnkompetanse	24	17

Kilde: Vigo

*) tall pr 19.09.2025

Tiltaksoversikt

Samlet oversikt per avdeling

Beløp i 1000 kr

Tiltak - driftsbud. med endringer	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
Fordeling kostnader Novari på avdeling	5 256	5 256	5 256	5 256
Fullføringsreform	15 900	15 900	15 900	15 900
Ikke prisjustering av tilskudd til lærebedrifter	-7 500	-7 500	-7 500	-7 500
Redusert premiesats PeFK	-650	-650	-650	-650
Redusert premiesats Statens pensjonskasse	-3 563	-3 563	-3 563	-3 563
Totalsum	9 443	9 443	9 443	9 443

Tiltaksoversikten gir et bilde på hvilke endringer avdelingen får i budsjetttrammen sammenlignet med vedtatt budsjett i ØP 2025-2028. For opplæring og kompetanse er det følgende endringer i budsjetttrammen for ØP 2026-2029:

- Det største tiltaket vedrører innlemming av tilskudd til å finansiere fullføringsretten i videregående opplæring for voksne. Ny opplæringslov trådte i kraft 01.08.2024 med rett til videregående opplæring fram til elevene har fullført og bestått videregående opplæring. I 2025 mottok Buskerud 19,7 mill. kr fra Kunnskapsdepartementets budsjett for å kompensere fylkeskommunene for merutgifter til fullføring av videregående opplæring for voksne. Etter innlemmingen i ordinært innbyggertilskudd viser beregninger at Buskerud vil motta 15,9 mill. kr i 2026, som er en reduksjon med 3,8 mill. kr sammenlignet med 2025.
- Utgifter i FRID IKS sitt budsjett for digitale systemer, som leveres gjennom Novari IKS, er overført til ansvarlig avdeling fra 2026. Det medfører at 5,3 mill. kr er tilført budsjetttrammen til avdelingen.
- Rammen til avdelingen reduseres med effekten av redusert pensjonspremie fra Statens pensjonskasse og Pensjonskassen til fylkene.
- Rammen til fag - og yrkesopplæring er ikke prisjustert for tilskuddet til lærebedrifter som følge av statsbudsjettet 2+26. Dette utgjør 7,5 mill. kr.

Kommentarer til driftsbudsjettet

For å ivareta utvidede rettigheter etter opplæringsloven omprioriteres det midler til:

- retten til mer opplæring for å fullføre og bestå videregående opplæring med 6 mill. kr
- retten til utvidet opplæringstid for elever med individuelt tilpasset opplæring med 5 mill. kr.
- rett til rådgiving for lærlinger om utdannings- og yrkesvalg, og om sosiale og personlige forhold med 1,8 mill. kr.
- utvidet målgruppe for Oppfølgingstjenesten fra 21 til 24 år med 0,450 mill. kr.

I tillegg omprioriteres det midler til:

- dekning av de videregående skolenes merutgifter til praksisdager for elever i 10. klasse, med 1,7 mill. kr.
- volumvekst i kombinasjonstilbudet/forberedende tilbud for nyankomne innvandrere og flyktninger for å videreføre økningen med 15 plasser i skoleåret 2025-2026 med 1,6 mill. kr.
- samarbeidet med Drammen kommune om reetablering av kompetansesenteret med inntil 1 mill. kr.

Fylkeskommunen skal sørge for at det tilbys akkreditert fagskoleutdanning i samsvar med behovet for kompetanse lokalt, regionalt og nasjonalt. Fylkeskommunen mottar statlig tilskudd årlig, og tildeler driftstilskudd etter søknad fra fagskolene. Fordeling av midlene til alle fagskolene som mottar driftstilskudd følger fastsatte nasjonale retningslinjer, og prinsipper og kriterier som er vedtatt av fylkestinget. Oppdraget er knyttet til fylkeskommunens kompetansepoltiske rolle.

Fagskolen i Viken KO får tilført en netto driftsramme basert på vedtak i økonomiplanen. Det må påregnes nedtrekk i frie midler i årene som kommer, jf. økonomiplan 2025-2028.

Fordeling på enhet (tabell)

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
KOMP Opplæring og kompetanse	7 899	7 899	7 899	7 899
KOMP Opplæring og samhandling	72 255	71 682	71 207	71 207
KOMP Fag- og yrkesopplæring	272 456	272 434	272 409	272 409
KOMP Skoleforvaltning	144 743	144 093	142 402	142 402
VGS Leder virksomheter	1 403 158	1 386 117	1 386 203	1 386 203
FIV Tilskudd Fagskolen i Viken	22 203	21 162	20 121	20 121
Sum	1 922 712	1 903 386	1 900 241	1 900 241

Samferdsel

Avdelingens prioriteringer

Samferdsel er en av fylkeskommunens viktigste ansvarsområder og er en forutsetning for vekst, utvikling og trygghet i Buskeruds 18 kommuner. Det handler om alt fra skoleveier og næringslivets transport, til reiselivets tilgjengelighet og et fungerende kollektivtilbud. God mobilitet er avgjørende for et velfungerende samfunn.

Fylkestinget vedtok i sak (FT-42/2025, 17.06.2025) nytt handlingsprogram for samferdsel for perioden 2026 - 2029.

Handlingsprogram for samferdsel 2026-2029 er styrings- og prioriteringsdokumentet for Buskerud fylkeskommunes oppgaver innen samferdsel. Til grunn ligger føringer fra Regional planstrategi 2024-2027, gjeldende regionale planer og FNs bærekraftsmål.

I handlingsprogrammet er overordnede rammer og føringer fulgt opp gjennom mål og prioriteringer for samferdsel. Gjennom årlige budsjettvedtak i fylkestinget og rullering av fylkeskommunens fireårige økonomiplan, konkretiseres og fastsettes de økonomiske rammene for det som skal gjennomføres. Prioriteringene innenfor vedlikehold og investering gjennomføres etter en porteføljemetodikk ut fra årlige økonomiske rammer og utvikling/modenhet for det enkelte prosjekt.

Omstillingsplanen følges opp og viser tilpasningene som er lagt til grunn i økonomiplanperioden.

Politiske mål er knyttet til å redusere vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene, legge til rette for effektiv og miljøvennlig bruk av fylkesveiene, samt kollektivtilbud som bidrar til sømløs og brukertilpasset mobilitet.

- Langsiktig plan for kollektivtransporten. Driftsåret 2026 blir det første hele driftsåret etter at fylkeskommunen selv overtok ansvaret for drift av kollektivtrafikken i Buskerud, etter virksomhetsoverdragelse av Brakar AS til fylkeskommunen. Det startes arbeid med å etablere en langsiktig plan for kollektivtransporten i fylket med fokus på nivå på ruteproduksjon og modell for finansiering.
- Vedlikeholdsplan for fylkesveier forventes vedtatt på starten av året og planen skal gi grunnlag for prioritering innenfor de årlige vedlikeholdsrammene, samt bidra til en systematikk for innhenting av vedlikeholdsetterslep på fylkesveiene.
- Grettefoss bru ferdigstilles og det settes trafikk på den nye bruforbindelsen over Numedalslågen i Flesberg kommune i 2026.
- Fv. 2722 Konnerud, ny gang og sykkelvei mellom Hallermoveien nord/sør i Drammen kommune åpner i 2026.
- Arbeide for en videreføring av avtale om statlige belønningsmidler. Gjennom samarbeidet i Buskerudbyen og deltakelse i de ulike samarbeidsorganene fortsetter arbeidet for å få i stand en fornyet avtale om statlige belønningsmidler. Avtalen er grunnleggende for å kunne opprettholde den forsterkede innsatsen til kollektivtransport i byområdet.

Beskrivelse av avdelingen

Fagavdelingens ansvarsområder:

Fylkesveier

- Trafikksikkerhet
- Langsiktig planlegging og utvikling
- Detaljplanlegging/reguleringsplanlegging av fylkesveinettet
- Utbygging av tiltak på/langs fylkesveinettet
- Gang- og sykkelveier, sykkelfelt, kollektivfelt, veilys
- Drift og vedlikehold
- Forvaltning av fylkesveiene
- Bompenger
- Fylkesveiferje

Kollektivtransport

- Lokal og regional busstransport
- Skoletransport
- Transporttjenesten for funksjonshemmede
- Drosjetjenesten - løyver og enerett

Regional samfunnsutvikler

- Høringsinstans til Nasjonal Transport Plan
- Samarbeidspartner med statlige transportetater
- Samarbeid med kommuner og næringsliv

Ansaret for oppgavene er fordelt på fem seksjoner:

Seksjon for vei og trafikk har ansvar for trafikksikkerhetsmiljøet, inkludert fylkeskommunens trafikksikkerhetsutvalg. Videre legges planforvaltning, kartforvaltning og oppfølging av naturmiljø, støy og luftforurensning til denne seksjonen.

Seksjon for strategi og planlegging har ansvar for det langsiktige planarbeidet, strategiarbeid, strategisk kommunesamarbeid, utarbeidelse av handlingsprogram for samferdsel og planleggingstiltak på fylkesveinettet.

Seksjon for utbygging har ansvar for byggeprosjekter på fylkesveinettet.

Seksjon for drift og vedlikehold har ansvar for drift og vedlikehold av fylkesveier, inkl. bruvedlikehold.

Seksjon for kollektivtransport - Brakar har ansvar for strategisk planlegging, ruteplanlegging og kollektivtransport inkl. kundesenter.

Strategiske mål

De fire strategiske målene som resultatmålene er utledet av, er:

- Mål 1, for samfunnsoppdraget: Vi samarbeider om å løse viktige samfunnsoppdrag og utfordrer våre rammebetingelser. Vår samlede innsats skal gi positive effekter for satsingene på verdiskaping, mer innenforskap og ivaretagelse av natur og kulturverdier i et generasjonsperspektiv
- Mål 2, for tjenesteleveransene: Vi leverer tjenester av høy kvalitet og forstår brukernes behov
- Mål 3, for organisasjonsprofil: Vi viser tverrfaglig gjennomføringskraft og finner bedre løsninger for individ, organisasjon og samfunn
- Mål 4, for menneskene: Vi realiserer potensial i hverandre ved å satse på kompetanse, kreativitet, vilje og inkludering

Resultatmål for samferdsel i handlingsprogramperioden 2026-2029

- Mål 1: Utvikle et helhetlig mobilitetstilbud i samarbeid med kommuner og stat
- Mål 2: Oppnå forutsigbar og sikker framkommelighet for alle trafikantgrupper
- Mål 3: Vedlikeholde og utvikle fylkesveiene som allerede finnes, framfor å bygge nye
- Mål 4: Fremme miljøvennlige reisevaner og redusere ulempene fra trafikk i byområdene
- Mål 5: Forvalte areal-, natur- og kulturressurser i et generasjonsperspektiv

Måltabell

Resultatmål	Beskrivelse av resultatmål
Arbeidet med å utarbeide retningslinjer for avkjørsel og byggegrenser er igangsatt.	Resultatmålet bygger opp under målsettingen om å forvalte areal-, natur- og kulturressurser i et generasjonsperspektiv
Bidratt aktivt i utarbeidelse av nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet.	Resultatmålet bygger opp under målsettingen om å utvikle et helhetlig mobilitetstilbud i samarbeid med kommuner og stat
Buskerud er godkjent som trafikksikker fylkeskommune og har sammen med Trygg Trafikk bidratt til at to nye kommuner har blitt godkjent som trafikksikker kommune.	Resultatmålet bygger opp under målsettingen om å oppnå forutsigbar og sikker framkommelighet for alle trafikantgrupper.
Drift av kollektivtraseer, fortau, gang- og sykkelveier er blitt høyt prioritert.	Resultatmålet bygger opp under målsettingen om å fremme miljøvennlige reisevaner og redusere ulempene med trafikk i byområdene.
En felles beredskapsplan for samferdsel er utarbeidet, og det er opprettet et beredskapsnettverk innenfor transportsektoren med deltakelse fra offentlige og private aktører.	Resultatmålet bygger opp under målsettingen om å vedlikeholde og utvikle fylkesveiene som allerede finnes, framfor å bygge nye.
En struktur for samarbeidsmøter er etablert i dialog med kommunene, og minst en møterunde er gjennomført.	Resultatmålet bygger opp under målsettingen om å utvikle et helhetlig mobilitetstilbud i samarbeid med kommuner og stat
Kommunale og fylkeskommunale veier med vedtak om særlig farlig eller vanskelig skolevei er kartlagt.	Resultatmålet bygger opp under målsettingen om å oppnå forutsigbar og sikker framkommelighet for alle trafikantgrupper.

Resultatmål	Beskrivelse av resultatmål
Rutine for rapportering av miljøkrav som er innarbeidet i maler er etablert.	Resultatmålet bygger opp under målsettingen om å forvalte areal-, natur- og kulturressurser i et generasjonsperspektiv
Vedlikeholdsplan med tiltaksoversikt for handlingsplanperioden er utviklet.	Resultatmålet bygger opp under målsettingen om å vedlikeholde og utvikle fylkesveiene som allerede finnes, framfor å bygge nye

Tiltaksoversikt

Samlet oversikt per avdeling

Beløp i 1000 kr

Tiltak - driftsbud. med endringer	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
Fordeling kostnader Novari på avdeling	3 620	3 620	3 620	3 620
Økt driftsramme for å opprettholde kollektivtilbudet	38 000	38 000	38 000	38 000
Økt satsing samferdsel	13 000	13 000	13 000	13 000
Redusert premiesats PeFK	-205	-205	-205	-205
Totalsum	54 415	54 415	54 415	54 415

Tiltaksoversikten viser fylkets nye tiltak for perioden 2026-2029.

Rammen til samferdsel styrkes med 13 mill. kr, og det gir muligheter til å iverksette flere vedlikeholdstiltak og bidrar til å kunne redusere forfallsutviklingen på fylkesveiene. Alternativt kan midlene brukes til andre formål innenfor samferdsel. Inntektsøkningen som ble gitt fylkeskommunen i RNB får redusert effekt i 2026 som følge av endring i kriteriedataene for fylkesveier i Buskerud.

Budsjettrammen til kollektivtransporten styrkes med 38 mill. kr og det bidrar til å kunne holde ruteproduksjonen på dagens nivå. Driften av Brakar AS er overtatt av fylkeskommunen selv. Brakars økonomiplan for inneværende periode forutsatte bruk av både finansinntekter og egenkapital. Fylkeskommunen har andre regnskapsregler enn et AS som krever budsjettmessige tilpasninger. For å opprettholde eksisterende drift og rutetilbud for Brakar, må budsjettrammen økes med 38 mill. kr årlig. Dette finansieres i utgangspunktet gjennom 20 mill. kr i økte finansinntekter fra egenkapitalen til Brakar. I tillegg har fylkestinget vedtatt at fri egenkapital fra Brakar skal settes av til et kollektivfond. Det må i tillegg inntektsføres 18 mill. kr i året fra dette fondet hvert år.

Utgifter i FRID IKS sitt budsjett for digitale systemer, som leveres gjennom Novari IKS, er overført til ansvarlig avdeling fra 2026. Det medfører at 3,6 mill. kr er tilført budsjettrammen til samferdsel.

Rammen til avdelingen reduseres med effekten av redusert pensjonspremie fra Pensjonskassen til fylkene.

Kommentarer til driftsbudsjettet

Fordeling på fagområde (beløp i 1000)	2026	Økonomiplan		
		2027	2028	2029
Drift av samferdselsavdelingen	118 472	118 472	118 472	118 472
Kollektivtransport	580 425	580 425	580 425	580 425
Drift - og vedlikehold fylkesveier	486 225	485 397	485 397	485 397
Sum	1 185 122	1 184 294	1 184 294	1 184 294

Driftsbudsjettet til samferdselsavdelingen omfatter midler til drift av avdelingen, kollektivtransport og drift og vedlikehold av fylkesvei.

Hovedprofil for samferdsel er å legge til rette for deltakelse i samfunnet ved mulighet for å forflytte seg, noe som er en nødvendighet, enten det er til arbeid, fritid eller daglige gjøremål.

Et fylkeskommunalt kollektivtilbud og en ordning med tilrettelagt transport bidrar til økt innenforskap for de innbyggerne som ikke kan transportere seg selv, som ungdom, eldre, personer med funksjonsnedsettelse, flyktninger og de som ikke disponerer egen bil.

Den økonomiske rammen til fylkesveier gjør at fylkesveiene vil bli driftet på en forsvarlig måte.

Drift av samferdselsavdelingen

Internt driftsbudsjett for samferdsel omfatter personalkostnader og kostnader til drift av avdelingen. I økonomiplanperioden vil avdelingen arbeide med å sikre og utvikle nødvendig kapasitet og kompetanse for å ivareta samferdselsområdet på en god måte. Dette blir første hele driftsåret etter virksomhetsoverdragelsen av Brakar AS og det vises i rammeendringen for drift av avdelingen.

Driftskostnader som medgår i arbeidet med investeringsporteføljen, både i planleggings- og byggefase, belastes investeringsbudsjettet. I tråd med god kommunal regnskapsskikk vil disse kostnadene bli belastet det enkelte prosjekt og inngå i prosjektets totalkostnader. Dette er knyttet til prosjektfase, framdrift og kompleksiteten på prosjektene og avhenger av mengden fagressurser som blir benyttet.

Driftsåret er det første året i en ny handlingsprogramperiode 2026 - 2029. Handlingsprogram for samferdsel viser hvordan avdelingen bidrar til å nå målene i Regional planstrategi "med hjerte for Buskerud".

Kollektivtransport

Kollektivtransport i Buskerud omfatter drift av det fylkeskommunale kollektivtilbudet, skoletransport og tilrettelagt transport for personer med nedsatt funksjonsevne. Brakar er organisert i en seksjon på samferdselsavdelingen og har utføreansvaret for kollektivtransporten i Buskerud fylkeskommune, herunder drift av fergestrekningen Svelvik-Verket. En prioritering av kollektivområdet vil understøtte hovedprofilen siden de som er unge og de med dårligst råd er

mest avhengig av bussen. Et nødvendig kollektivtilbud sikrer muligheten for å delta i samfunnet og forflytte seg miljøvennlig enten det er til arbeid, fritid eller daglige gjøremål.

En vesentlig del av tjenestene innen kollektivtransport er den lovpålagte skoleskyssen, både ordinære skoleruter og spesialskyss. Som følge av at det i Buskerud er ordning for fritt skolevalg, kan det komplisere noe å forutsi søkeradferd til videregående opplæring og transportbehov i forhold til det.

Om belønningsavtalen med Staten blir fornyet, får vi ikke svar på før tidligst våren 2026. Fylkeskommunen påtar seg risiko i henhold til at avtalen ikke blir inngått, ved at forsterket rutetilbud og reduserte takster i Buskerudbyområdet ikke blir endret i påvente av denne avklaringen.

Det ble i 2025 gjort en generell takstøkning med 5 pst. ut over deflator og ungdomskortet økte med kr. 100 pr. måned. Takstøkningene har gitt en avvisningseffekt i antall reisende. Det legges til grunn at dagens takstnivå videreføres og følger årets deflatorøkning.

I det samlede kollektivtilbudet er det beregnet å kjøre rundt 11,4 millioner rutekilometer.

Da det i 2025 ble gjennomført en stor omlegging av rutetilbudet i Drammensområdet, med tilknytning til nytt sykehus på Brakerøya og gjenåpning av bybrua i Drammen som ny kollektivbru, er det ikke lagt opp til en videreutvikling av øvrig rutetilbud i 2026. Det blir viktig å følge trafikk- og inntektsutviklingen før det vurderes å iverksette nye tiltak. Det legges opp til en forsvarlig ruteproduksjon på dette nivået.

Tilrettelagt transport for personer med nedsatt funksjonsevne er en del av fylkeskommunens ansvar for kollektivtransport. Dette er et tilbud for innbyggere som på grunn av varig funksjonsnedsettelse ikke kan reise kollektivt og har behov for en dør-til-dør-transport med drosje. Etter kriterier fastsatt i egen forskrift tildeles brukerne et grunntilskudd. Det er ingen kvoteordning og ingen vurdering av reisebehovet. Dersom søker oppfyller kriteriene for å få TT-kort, tildeles det. Det har vært en betydelig økning i antall brukere, og det er en økning i utnyttelsesgraden for hver bruker.

Grunntilskuddet endres fra 4 900 kr. pr. bruker i 2025 til 4 000 kr. pr. bruker i 2026, dette som følge av endringen i budsjettrammen.

Fylkeskommunen har i tillegg anledning til å søke om statstilskudd for brukere med særlige behov, fortrinnsvis rullestolbrukere og blinde/svaksynte. Tildeling skjer med grunnlag i antall brukere. Den statlige tilskuddsordningen er under revidering, og det vil kunne påvirke den fylkeskommunale ordningen.

Strategisk trafiksikkerhet

Fylkeskommunen har en ambisjon om at alle kommuner i Buskerud skal ha gyldige trafiksikkerhetsplaner, er sertifisert trafiksikker kommune og at 80 prosent av alle barn og unge uten rett til skoleskyss, går eller sykler til skolen. Strategisk trafiksikkerhet omfatter koordinering av trafiksikkerhet i fylkets holdningsskapende arbeid og andre ikke-fysiske trafiksikkerhetstiltak. Fylkeskommunen har samarbeidsavtale med Trygg Trafikk som bidrar til det utadrettede arbeidet mot kommuner og frivilligheten. Det bevilges midler til strategisk

trafikksikkerhet i regi av Trygg Trafikk, som skal bidra til å oppfylle disse ambisjonene. Nasjonal tiltaksplan blir gjeldende for 2026.

Drift og vedlikehold fylkesveier

Driftsbudsjettet for fylkesveiene omfatter både drift og vedlikehold. Drift er de løpende oppgavene som sikrer at veiene er framkommelige og trafikksikre, herunder vinter- og sommerdrift, inspeksjon av tilstand på veinettet og trafikkberedskap. Vedlikehold omfatter tiltak som er nødvendige for å opprettholde standarden og verdien på vei-infrastrukturen over tid.

Driftskontraktene for vei og elektro er flerårige, det gjelder henholdsvis driftsområdene Drammen/Kongsberg, Numedal, Hallingdal og Ringerike, samt elektro/veilys. Driftsområdene Hallingdal og elektro/veilys var kontrakter som ble fornyet med ikrafttredelse pr. september 2025 og for driftsområdet Numedal planlegges det med fornyelse i 2026. Kostnadsveksten i de eksisterende kontraktene har over tid hatt en betydelig økning, og det aktualiseres også ved kontraktsfornyelsene. Kontraktstrategi tilpasset nye kontraktsformer med mer byggherreinvolvering gjennom samarbeidskontrakter, vil bli prioritert.

Drift og vedlikehold får samlet en økning i 2026 og det vil primært anvendes til å styrke vedlikeholdet. Prosessen med å få til en dreining fra drift og til vedlikehold har så langt gitt positive resultater og videreføres. Tiltakene til vedlikehold vil være forankret i vedlikeholdsplanen for fylkesveier.

Det statlige tilskuddet til vedlikehold av fylkesveiene som ble gitt i RNB for 2025 videreføres ikke. Det fører til at den samlede innsatsen til veivedlikehold blir lavere. Vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene, som er beregnet til 4,7 milliarder kr, gjør at man tærer på veikapitalen. På sikt kan det gi konsekvenser for trafikksikkerhet og framkommelighet på fylkesveiene som kan føre til nedklassifisering eller strenging av veistrekninger. Vedlikeholdsplanen har til formål å prioritere innenfor tiltak til innhenting av vedlikeholdsetterslepet.

Samfunn, plan og tannhelse

Avdelingens prioriteringer

Avdelingen bidrar særlig innenfor mer innenforskap og ivaretagelse av natur- og kulturverdier i et generasjonsperspektiv. Innsats skjer innen folkehelse, utjevning av sosiale ulikheter i helse og samfunnsdeltakelse, bistå og understøtte kommunenes arbeid med å skape attraktive og inkluderende samfunn, ivareta fylkets natur og bidra til ansvarlig bruk av våre naturressurser. For å lykkes innenfor avdelingens oppgaver er det vesentlig med nærhet til kommunene, ha lokalkunnskap og kunne understøtte tjenestemottakernes behov.

Avdelingen koordinerer arbeidet med Buskerudplanen. Gjennom nært samarbeid med kommunene spesielt, og med andre Buskerudaktører enten det er andre offentlige aktører, fra privat sektor eller fra organisasjonslivet, vil arbeidet med å styrke regionalutviklingsrollen fortsette gjennom hele økonomiplanperioden. Innsats for å styrke regionalutviklingsrollen videreføres og skal brukes innenfor hele fylkeskommunens virkeområde.

Tjenesteutvikling og kompetanseheving for medarbeiderne er nødvendige utviklingsområder i økonomiplanperioden for å kunne levere gode tjenester som møter samfunnsutfordringene lokalt og regionalt.

Avdeling samfunn, plan og tannhelse vil i 2026 særlig fokusere på:

- Videreføre arbeidet med økonomisk omstilling slik det ble vedtatt i ØP 2025-2028 innenfor tannhelsetjenesten. Arbeid med omstillingstiltak fortsetter i 2026 og gjennom økonomiplanperioden vil effekten tas ut gjennom robuste tjenester med god kvalitet, møte endringer i demografi, samt utvikle gode og attraktive fagmiljøer. Øvrige vedtatte omstillingstiltak er implementert og ferdigstilt.
- Ferdigstille den første Buskerudplanen med vedtak i fylkestinget i juni 2026. Buskerudplanen skal svare opp utviklingsmålene i regional planstrategi og bidra til god samfunnsutvikling i Buskerud. Dette er et omfattende arbeid som avdelingen har et koordinerende ansvar for, men hvor alle avdelinger deltar i tverrfaglig innsats og ved utstrakt samarbeid med andre aktører. Særlig viktig er kommunene i dette arbeidet. Arbeidet med å følge opp Buskerudplanen vil pågå i hele økonomiplanperioden og skal være med på å styrke regionalutviklingsrollen.
- Drifte og videreutvikle Buskerudbarometeret og Buskerud i tall. Buskerud i tall skal være en kunnskapsportal om status og utvikling i buskerudsamfunnet. Buskerudbarometeret skal være et verktøy for å monitorere utviklingen og effekten av buskerudsamfunnets innsats for å nå våre politiske utviklingsmål. Kunnskapsportalen vil også øke medarbeidernes kunnskap om lokale og regionale forhold i Buskerud. Innsats i Buskerudplanen skal bygge på oppdatert kunnskap om tiltak som virker med varig effekt. Forskningsbasert kunnskap hentes inn for å styrke oppfølging av Buskerudplanen.
- Styrke innsats for barn og unge. UngData 2025 følges opp. Innsats skal være kunnskapsbasert og skjer med medvirkning fra barn og unge. Tverrfaglig samarbeid skjer internt i fylkeskommunen og i samarbeid med kommunene spesielt, men også andre.

Innsats for å operasjonalisere nasjonalt samfunnsoppdrag for barn og unge inngår i oppfølgingen.

- Styrke innsats for livskvalitet for innbyggerne i Buskerud. Folkehelseundersøkelsen 2025 følges opp. Resultatene fra undersøkelsen er en viktig del av buskerudsamfunnets kunnskapsgrunnlag, og brukes sammen med folkehelseoversikten i veiledning til kommunenes folkehelsearbeid. Kunnskapsbasert arbeid vil gi mer målrettet innsats både lokalt og regionalt.
- Folkehelseprogrammet fase 2 fullføres i 2026 i samarbeid med kommunene. Programmet prioriterer å bygge kompetanse i kommunene om å styrke barn og unges livskvalitet, læring, utvikling og mestring. Programmet gir også et sterkere og mer systematisk tverrfaglig samarbeid i kommunene, og mellom kommunene og fylkeskommunene, frivillige organisasjoner, academia og statlige aktører.
- Utnytte muligheter som ligger i de internasjonale medlemskapene til kunnskaps- og nettverksbygging, til å finansiere tiltak i Buskerud med internasjonale midler.
- Videreutvikle samarbeidet med kommuneregionene. Samarbeid styrker gjennomføringskraften i fylket om felles regionale utfordringer.
- Utvikle vår regionale rolle på integrering sammen med kommunene. Støtte kommunene i deres arbeid med bosetting, inkludering og kvalifisering av innvandrere slik at innvandrere opplever innenforskap og er ressurser i lokal samfunnsutvikling.
- Fortsette samarbeidet om forvaltningen av fjellområdene Hardangervidda, Nordfjella, Norefjell - Reinsjøfjell i samarbeid med fjellrådene og med kommunene i Blefjell for å styrke felles innsats for gode lokalsamfunn, verdiskaping, ivaretagelse av villreinens leveområder gjennom arealforvaltningen
- Fortsette samarbeidet om vannforvaltningen i vannregionen Vest-Viken for å bidra til at vannressursene forvaltes i tråd med mål om godt vannmiljø.
- Samarbeid med kommunene styrkes ytterligere og er ekstra viktig etter endret tannklinikkstruktur. Tannhelsetjenesten skal fortsatt være godt synlig i kommunene selv om noen av kommunene ikke lenger har en lokal tannklinikk.
- Styrke beredskapsevne i tannhelse. Igangsatt samarbeid med legevaktene i Hallingdal, Ringerike, Kongsberg og Drammen videreutvikles for å sikre beredskapsdrift, ressurser og utstyr i situasjoner ved bortfall av strøm og vann. Samarbeid med Drammen legevakt om felles installasjon av nødaggregat som også kan drifte Drammen tannklinikk ved bortfall av elektronisk kommunikasjon (EKOM) slik at det legges til rette for en beredskapsklinikk i Buskerud. Det arbeides med gjensidig erfaringsutveksling og kompetansedeling for ansatte ved tannklinikken og legevaktene. Dette bidrar til å styrke samhandling mellom kommunal og fylkeskommunal helsetjeneste i krisesituasjoner.
- Bygge kompetanse på veiledning til kommunene og styrke det interne samarbeidet for å ivareta veiledningsansvaret til fylkeskommunen. Dette vil møte kommunenes økende etterspørsel etter veiledning særlig innen samfunns- og arealplanlegging. Avdelingen har et koordineringsansvar ovenfor fylkeskommunens mange fagområder innenfor plansaksbehandling og et godt tverrfaglig samarbeid er vesentlig også i veiledningen til kommunene for at den skal være nyttig med verdi for kommunenes behov. Veiledning til, og plandialog med kommunene vil være viktig i oppfølging av regional planstrategi sine utviklingsmål samt gjennom utarbeidelse og oppfølging av Buskerudplanen.

- Øke fag- og prosesskompetanse hos medarbeiderne og styrke samarbeidet internt innenfor samfunns- og arealplanlegging. For å kunne understøtte kommunene er det nødvendig å styrke medarbeidernes kompetanse innen fagområdene, om metodikk og prosesser. Kommunene vil oppleve en mer relevant og nytenkende fylkeskommune, med relevant kompetanse i forhold til kommunenes behov.

Avdelingen gjennomfører en større omstilling i tannhelsetjenesten basert på fylkestingets vedtak i saken om årsbudsjett og økonomiplan 2025-2028. Arbeidet med disse tiltakene er prioriterte i økonomiplanperioden 2026-2029 og følgende innsats omtales særskilt:

Tilpasning i klinikkstruktur og tilbudsstruktur tannlegevakt

Tilpasningen i klinikkstruktur fullføres i 2026. Det planlegges for åpning av Midtfylket tannklinikk i Åmot (tidligere benevnt Modum tannklinikk) høsten 2026. Klinikken skal tilby oppfølging og behandling for innbyggere i Krødsherad, Modum og Sigdal, noe også navnebyttet er ment å signalisere. Fylkestinget har vedtatt å utrede en eventuell ny tannklinikk i Numedal og utredningsarbeidet ble påbegynt i 2025 med bistand fra ekstern konsulent. Basert på konsulentens anbefalinger fullføres utredningen i 2026 og det gjøres en faglig vurdering om lokalisering som legges frem for fylkestinget til beslutning basert på tannhelsefaglige, eiendomsfaglige, samfunnsgeografiske forhold mm.

Det legges til grunn en tilpasning i offentlig tannlegevakt fra 2. halvår 2026. Utredning av tiltaket er påbegynt i 2025 og utredningen fullføres med en faglig anbefaling om hvorvidt nåværende tannlegevaktordning bør beholdes, reduseres eller avvikles. Saken vil bli lagt fram til politisk behandling i løpet av første halvår 2026.

Robust og effektiv tannhelsetjeneste

I 2025 startet et analysearbeid som skal sikre en robust og fremtidsrettet tannhelsetjeneste. Dette arbeidet innebar en kartlegging av alle gjenværende tannklinikker med hensyn til bygningsmessige forhold, og en analyse av om klinikkene er robuste, fremtidsrettede og ressurseffektive. Oppfølging av kartleggingen fortsetter i 2026. Et overordnet rom- og funksjonsprogram som et utgangspunkt for etablering av nye tannklinikker i fremtiden er også utarbeidet. Befolkningsutviklingen og pasientgrunnet i Drammensområdet skal særskilt vurderes for å kunne ivareta en effektiv tjenesteproduksjon sett i lys av flere funksjoner som skal ivaretas i dette området (narkose, tilrettelagt tannbehandlingstilbud for pasienter som har vært utsatt for tortur, overgrep eller har odontofobi (TOO), spesialistkompetanse, beredskap osv.). Alle resultatmålene og tiltak som er gjennomført i 2025 i tillegg til nevnte analysearbeid, er viktige bidrag for å få en robust og fremtidsrettet tannhelsetjeneste. Forbedringsarbeidet som startet opp i 2025 med blant annet fokus på vannkvalitet og smittevern, henvisningsrutiner til TkØ og private spesialister og intern kompetanseheving følges kontinuerlig opp og vil fortsatt være fokus i 2026. Videre vil det i 2026 jobbes videre med samhandlingen med eksterne aktører som skal bidra til bedre helse for befolkningen i Buskerud.

Analysearbeidet vil fortsette i 2026. Seksjonen er opptatt av å jobbe kunnskapsbasert og det krever tid. Det er behov for å kartlegge både kompetansebehov og ressursbehov. I løpet av året bestreber man seg på å kunne gjøre noen prioriteringer basert på nevnte analyser og forbedringsarbeid med tanke på videre utvikling og eventuelle etableringer.

Beskrivelse av avdelingen

Avdelingen har ansvar for følgende hovedoppgaver:

- Tannhelsetjenester
- Regional planlegging
- Statistikk og analyse
- Planveiledning og plansaksbehandling kommunale planer
- By- og stedsutvikling
- Miljøoppgaver innenfor vann-, fisk- og viltforvaltning
- Folkehelse
- Integrering og bosetting
- Kommuneregionsamarbeidet
- Internasjonalt arbeid og FoU
- Innbyggermedvirkning
- Bestillerfunksjon for oppgavefellesskapet Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst (TkØ)

Ansaret for oppgavene er fordelt på tre seksjoner:

Seksjon for plan og miljø arbeider med regional planlegging, gjennom oppfølging av regional planstrategi og regionale planer. For 2026 er utarbeidelse av Buskerudplanen et viktig arbeid. Veiledning til kommunenes planarbeid og for plansaksbehandling av kommunale planer er en vesentlig oppgave som seksjonen koordinerer. Planoppgavene løses i tett samarbeid med andre fagområder i fylkeskommunen. Innen by- og stedsutvikling bistår seksjonen kommunene i deres arbeid med å skape attraktive lokalsamfunn. Seksjonen har også ansvar for myndighets- og forvaltningsoppgaver innenfor vann-, fisk- og viltforvaltning for å bidra til en god forvaltning av våre naturressurser. Som vannregionmyndighet for vannregion Vest-Viken skjer et viktig samarbeid for å bedre økologisk tilstand i vann, vassdrag og kystvannet. I tett samarbeid med Vestland og Telemark fylkeskommuner, samarbeider fylkeskommunen om fjellområdene Hardangervidda og Nordfjella. Seksjonen ivaretar sekretariatsoppgaven for Hardangerviddarådet, Nordfjellarådet og Rådet for Norefjell - Reinsjøfjell.

Seksjon for samfunn og folkehelse støtter og veileder kommunene i det lokale folkehelsearbeidet og forvalter statlige tilskuddsordninger innen friskliv, folkehelseprogrammet og fiskesprell. Folkehelsearbeidet skjer i samarbeid med regionale kompetansesentre, og med forsknings- og utdanningsinstitusjoner. Seksjonen har ansvar for at fylkeskommunen har nødvendig oversikt over befolkningens helse, og faktorer som påvirker helsetilstanden. Seksjonen koordinerer det regionale integreringsarbeidet internt i fylkeskommunen, og arbeider med anbefaling av bosetting i kommunene. Fylkeskommunen arbeider med å bruke forskning som virkemiddel for å styrke fylkeskommunens kompetanse, være en attraktiv samarbeidspartner, samt døråpner og koblingsboks for kommuner og aktører i fylket. Seksjonen har ansvar for å koordinere samarbeidet med de interkommunale politiske rådene og støtter fylkestingets representanter i møtene i kommuneregionene og for fylkeskommunens deltakelse i Fjellnettverket. Seksjonen koordinerer det internasjonale arbeidet gjennom deltakelse i Interreg Öresund-Kattegat-Skagerrak, Osloregionens Europakontor og Euromontana, samt bistår

politiske representanter til disse organene. Støtte og veiledning gis til kommunene om innbyggermedvirkning og internt i arbeidet i medvirkningsorganene, til kompetanseutvikling og i plan- og prosessarbeid.

Seksjon for tannhelse har ansvar for de lovpålagte tjenestene innenfor tannhelse.

Tannhelsetjenester, inkludert spesialisttjenester, skal i rimelig grad være tilgjengelig for de som bor eller midlertidig oppholder seg i fylket. Tannhelsetjenesten skal fremme tannhelsen i befolkningen, og sørge for nødvendig forebygging og behandling. Den offentlige tannhelsetjenesten skal spre opplysning om, og øke interessen for hva den enkelte selv, og allmennheten kan gjøre for å fremme tannhelsen. Loven sikrer et gratis tannhelsetilbud til barn og unge fra 0 til 18 år, med unntak av tannregulering. Tannhelsetjenesten skal gi et regelmessig, og oppsøkende tilbud til psykisk utviklingshemmede i og utenfor institusjon, grupper av eldre, langtidssyke og uføre i institusjon og hjemmesykepleie, unge voksne mellom 19 og 28 år (til en egenandel på 25 prosent av takstene), personer som på grunn av rusmiddelavhengighet mottar visse tilbud og innsatte i fengsel. Fylkeskommunen har også et tverrfaglig tilbud til voksne pasienter som har vært utsatt for tortur, overgrep eller har odontofobi/tannlegeskrek (TOO).

Seksjonen er organisert med syv klinikkledere som leder hvert sitt klinikkområde med til sammen 13 klinikker. Seksjonens stab gir tannhelsefaglig støtte, deltar i tannhelsetjenestens helsefremmende og forebyggende arbeid, kvalitetsutvikling, beredskapsarbeid, spesialfunksjoner i utvikling og drift av digitale løsninger innenfor eHelse.

Samarbeid og samhandling med eksterne aktører er vesentlig og en forutsetning for at tannhelsetjenesten skal nå sine mål. Årlig gjennomføres det møter med kommunene, både overordnet og med ulike seksjoner som barneverntjenesten, helsestasjonene, skolehelsetjenesten, kommunehelsetjenesten mfl. Videre har tannhelsetjenesten et etablert samarbeid med spesialisthelsetjenesten og ulike utdanningsinstitusjoner på alle nivåer.

Seksjonen benytter seg av tjenester fra Tannhelsetjenesten kompetansesenter Øst (TkØ). TkØ bistår med veiledning, forskningsstøtte og kurs. Videre er TkØ en henvisningsinstans for pasienter med behov for spesialistbehandling, og tannhelsepersonell får også anledning til å hospitere på TkØ for kompetanseutvikling. TkØ er også en sentral bidragsyter i kompetanseutvikling for de som jobber i TOO-prosjektet.

Strategiske mål

De fire strategiske målene som resultatmålene er utledet av, er:

- Mål 1, for samfunnsoppdraget: Vi samarbeider om å løse viktige samfunnsoppdrag og utfordrer våre rammebetingelser. Vår samlede innsats skal gi positive effekter for satsingene på verdiskaping, mer innenforskap og ivaretagelse av natur og kulturverdier i et generasjonsperspektiv
- Mål 2, for tjenesteleveransene: Vi leverer tjenester av høy kvalitet og forstår brukernes behov
- Mål 3, for organisasjonsprofil: Vi viser tverrfaglig gjennomføringskraft og finner bedre løsninger for individ, organisasjon og samfunn

- Mål 4, for menneskene: Vi realiserer potensial i hverandre ved å satse på kompetanse, kreativitet, vilje og inkludering

Måltabell

Resultatmål	Beskrivelse av resultatmål
Arbeidet med Buskerudplanen er godt forankret internt, hos kommuner og samarbeidspartnere, og legger grunnlaget for å nå politiske utviklingsmål i regional planstrategi i samarbeid med buskerudsamfunnet.	Buskerudplanen skal vedtas i juni 2026 og planarbeidet gjennomføres jf. premisser vedtatt av fylkesutvalget og vedtatt planprogram. Alle avdelinger bidrar inn i resultatmålet. Resultatmålet skal bidra til måloppnåelse for strategisk mål 1. Det vil også ha effekt innenfor øvrige strategiske mål.
Sykefraværet er redusert med 3 % fra 2024 nivået og har ekstra fokus på prosesser der vi kan skape mer arbeidsglede og mer eierskap til arbeidsprosesser.	Målet videreføres i 2026 fordi avdelingen ikke nådde målet i 2025. Sykefraværet i tannhelsetjenesten er høyt. Det har vært et år med mye omstilling, og det er viktig å ha fokus på medarbeiderne ved å involvere og engasjere dem. Dette er et viktig fokus i HMS handlingsplan, og det er et forbedringsteam som jobber med temaet. Det er viktig med kontinuerlig fokus i tjenesten lokalt og sentralt. Resultatmålet skal primært bidra til måloppnåelse på strategisk mål for menneskene, men effekt av tiltak vil også komme på de øvrige tre virksomhetsstrategiske målene.
Tannhelsetjenesten har fulgt opp analysen om robusthet og fremtidige behov, og videreført forbedringsarbeid fra 2025 med klinikkutbedringer, kompetanseheving og brukerinvolvering.	I arbeidet med å få en robust og framtidsrettet tannhelsetjeneste, arbeides det kunnskapsbasert og helhetlig. Dette arbeidet tar tid. Analysene og forbedringsarbeidene fortsetter også i 2026. Resultatmålene og tiltakene som er gjennomført i 2025, er viktige bidrag for å få en robust og framtidsrettet tannhelsetjeneste. Forbedringsarbeid som startet opp i 2025 skal følges opp og evalueres. I 2026 gjøres det prioriteringer av tiltak for å følge opp analysene og det man identifiserer fortløpende av forbedringsområder. Resultatmålet skal bidra til måloppnåelse for strategisk mål 2, 3 og 4.
Tannhelsetjenesten har inngått et formelt samarbeid med legevaktene når det gjelder helseberedskap.	Erfaring fra beredskapsøvelse i 2025 viste et behov for et samarbeid med de største legevaktene i Buskerud med hensyn til beredskapsdrift ved bortfall av strøm og vann. Behovet for nødaggregater, oppfølging av beredskapsplanen for tannhelsetjenesten og flere beredskapsøvelser er viktige grep i 2026. Resultatmålet skal bidra til måloppnåelse for strategisk mål 1 og 2.
Tannhelsetjenesten samhandler med de videregående skolene som tilbyr helse -og oppvekstfag med formål om å øke kompetansen om munnhelse og legge mer til rette for at flere kan ta yrkesvalg innenfor tannhelsefeltet.	Målet er viktig for rekruttering av tannhelsesekretærer både til utdanning og tjenesten, men er også et viktig mål med tanke på innenforskap. Det har vært utfordrende å rekruttere autoriserte tannhelsesekretærer, spesielt i distriktene. Samarbeidet med videregående skoler innebærer også å se på muligheten for å kunne få fagbrev som tannhelsesekretær på alternative måter. Det er behov for å øke munnhelsekompetanse blant samarbeidende helseprofesjoner. Dette for at alle som skal jobbe med helse, skal erkjenne at de har et ansvar for å bidra til bedre munnhelse og at munnhelse er en del av generell helse. Resultatmålet skal bidra til måloppnåelse for alle de fire strategiske målene.
Vi har initiert samarbeid og igangsatt arbeid med inkludering av barn og unge i tråd med nasjonalt samfunnsoppdrag.	Nasjonalt samfunnsoppdrag for inkludering av barn og unge i alderen 0-29 år har som mål å redusere utenforskap for barn og unge betydelig innen 2035. Resultatmålet skal bidra til måloppnåelse for strategisk mål 1.
Vi har utviklet og styrket vår rolle som veileder og samarbeidspartner for kommunene.	Fylkeskommunen kan gjennom veilederrollen støtte kommunene og styrke kommunenes kompetanse innenfor de fleste av avdelingens ansvarsområder. Dette bidrar til å arbeide mer målrettet jf. den enkelte

Resultatmål

Beskrivelse av resultatmål

	kommunes behov. Økt dialog med kommunene øker fylkeskommunens kunnskap om lokale forhold, bygger tillit og kjennskap til hverandre. Dette kan utløse mer samarbeid ved at fylkeskommunen er mer relevant for kommunene. Resultatmålet skal bidra til måloppnåelse for strategisk mål 1, 2 og 3.
Vi har økt fag- og prosesskompetanse og styrket samarbeidet internt innenfor samfunns- og arealplanlegging.	For å møte etterspørselen på planveiledning fra kommunene er det viktig at vi bygger god kompetanse på ulike fagområder innenfor samfunns- og arealplanlegging. Likeledes er prosesskompetanse etterspurt fra kommunene. Det viktig at vi som fylkeskommune klarer å ivareta et helhetsperspektiv i samfunnsplanleggingen i samarbeid med kommunene, og for å få til det må vi styrke samarbeidet internt og prioritere kompetanseheving på tverrfaglig samarbeid. Resultatmålet skal bidra til måloppnåelse for strategisk mål 2, 3 og for organisasjonen, og effekten vil også forbedre tjenestene.

Tiltaksoversikt

Samlet oversikt per avdeling

Beløp i 1000 kr

Tiltak - driftsbud. med endringer	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
Redusert premiesats PeFK	-314	-314	-314	-314
Totalsum	-314	-314	-314	-314

Rammen til avdelingen reduseres med effekten av redusert pensjonspremie fra Pensjonskassen til fylkene.

Kommentarer til driftsbudsjettet

Driftsmidler er tilpasset avdelingens oppgaver som i stor grad knyttes til lønn, reisevirksomhet, veiledning til, og samarbeid med kommunene og øvrige samarbeidspartnere, kunnskapsgrunnlag til lovpålagte oppgaver, oppfølging av vedtatte regionale planer og styrke de ansattes kompetanse. Avdelingen har etter to krevende oppstartsår med for lav bemanning fra 2026 en bedre bemanning som gjør avdelingen mer rustet til å ta fatt på utviklingsoppgaver og i noe større grad møte kommunenes etterspørsel om bistand.

Avdeling samfunn, plan og tannhelse

I avdeling samfunn, plan og tannhelse budsjetteres fylkesdirektørens lønn, samt driftskostnader for felles utgifter for avdelingen. Lønns- og driftskostnader for fylkeskommunens statistikk og analyseressurser inngår også etter at oppgavefelleskapet ABØ Analyse opphørte fra 2025. Styrket regional utviklingsrolle videreføres i økonomiplanperioden for oppfølging av Buskerudplanen. Innsats brukes innenfor hele fylkeskommunens virkeområde.

Seksjon Plan og miljø

Rammen for seksjonen brukes til lønns- og driftskostnader for seksjonen, herunder gjennomføring av lovpålagte oppgaver innen regional planlegging, regionalt planforum, vilt- og vannforvaltning, fagnettverk og kompetansetiltak for kommunene.

Veiledning til kommunal planlegging er, sammen med plansaksbehandling, en viktig oppgave seksjonen har ansvar for. Seksjonen har ansvar for intern koordinering av plansaksbehandlingen.

Oppfølging av Rådet for Norefjell - Reinsjøfjell og den regionale planen videreføres i samarbeid med kommunene Sigdal, Krødsherad, Flå, Nesbyen og Nore og Uvdal med 0,3 mill. kr. Innsats for kommunenes arbeid med lokal samfunnsutvikling og by- og stedsutvikling videreføres. Arbeidet med arealregnskap for Buskerud skal følges opp, videreføres og koordineres sammen med kommunene i Buskerud.

Buskerud fylkeskommune er sekretariat for Hardangerviddarådet og Nordfjellrådet. Fylkeskommunene Vestland og Telemark fylkeskommune bidrar med øremerkede tiltak til oppfølging av fjellrådene og de regionale planene med ca. 0,4 mill. kr. For arbeidet med sti- og løypeplaner i disse fjellområdene knyttes det statlige midler med forbehold om videre bevilgninger. I 2026 prioriteres arbeidet med felles sti- og løypeplaner.

Seksjonen forvalter øremerkede statlige midler til vannforvaltning og viltforvaltning. Midlene finansieres ved tildeling over Statsbudsjettet for 2026. Det tas forbehold om endelig tildeling. Klima- og miljødepartementet har pekt ut Buskerud fylkeskommune som vannregionmyndighet for vannregion Vest-Viken og staten bidrar med delfinansiering til dette. Fylkeskommunen støtter kommunenes arbeid i vannområder med om lag 0,95 mill. kr. Rollen som vannregionmyndighet og regional vannforvaltningsplan er en del av vår regionale planrolle. I 2026 pågår arbeidet med rullering av regional vannforvaltningsplan for vannregion Vest-Viken.

I 2026 er oppfølging av vedtatt regional planstrategi en av avdelingens viktigste tiltak. Det utarbeides og skal vedtas en regional plan, Buskerudplanen, for å konkret følge opp politiske utviklingsmål og regionale samfunnsoppdrag i planstrategien. I tillegg til egne ressurser i fylkeskommunen og regionalpolitisk deltakelse, er det en suksessfaktor å fortsette et godt samarbeid med kommunene. I tillegg må involveres regionale myndigheter, organisasjoner, forskningsmiljøer og andre relevante aktører som jobber med Buskeruds utvikling i planarbeidet.

Seksjon samfunn og folkehelse

Rammen for seksjonen brukes til lønns- og driftskostnader av seksjonen, herunder gjennomføring av lovpålagte oppgaver på folkehelse og integrering, fagnettverk og kompetansetiltak for kommunene og kommuneregionene.

I 2026 fortsetter oppfølging av Ung Data undersøkelsen 2025 og Folkehelseundersøkelsen 2025. Begge er viktige kunnskapskilder for kommunene og fylkeskommunens folkehelsearbeid og innsats for barn og unge. Resultater fra undersøkelsen brukes i arbeidet med Buskerudplanen, veiledning til kommunene, utviklingsarbeid innen program for folkehelse, kvalitetsutvikling av opplæringstilbudet og i saksbehandling.

Det årlige arbeidet med anbefaling av bosetting for flyktninger fortsetter. Fylkeskommunens regionale rolle for integrering videreutvikles basert på tett samarbeid og dialog med kommunene.

Medlemskap i internasjonale og nasjonale organisasjoner som videreføres er Osloregionens Europakontor, Euromontana og Fjellnettverket. Fylkeskommunen yter bidrag til Østfold fylkeskommune, som er sekretariat og forvalter av norske Interreg ØKS-midler.

Seksjonen forvalter øremerkede statlige midler til tiltak i kommunene innen Folkehelseprogrammet, Friskliv, og Fiskesprell. Midlene finansieres ved tildeling over Statsbudsjettet for 2026. Signaler fra Helse- og omsorgsdepartementet er at midlene opprettholdes på samme nivå som i 2025, med om lag 6 mill. kr. Det tas forbehold om endelig tildeling. Gjennomføring av fase 2 Folkehelseprogrammet, med vekt på kommunenes innsats for barn og unges psykiske helse, skjer i tråd med vedtak i hovedutvalg for kultur, idrett og folkehelse

Seksjon tannhelse

Driftsbudsjettet omfattes av rammebevilgninger til fylkeskommunen, honorarer fra betalende pasienter og ulike finansieringsordninger fra staten. Tannhelsetjenesten har pr. oktober 2025 13 tannklinikker. Klinikken er organisert i sju områder, med totalt 171 faste ansatte. Tannhelsetjenesten har ansvar for totalt ca. 90 000 prioriterte pasienter hvorav ca. 29 000 er unge voksne i alder 19-28 år. Etter etablering av nye Drammen sykehus, har tannhelsetjenesten også fått ansvar for pasienter fra Blakstad som har blitt overflyttet til Drammen sykehus. Det knyttes usikkerhet til konsekvensene for omfang av behandlingsbehov for pasientene fra Blakstad.

Videre gir tannhelsetjenesten et tverrfaglig tilbud til voksne pasienter som har vært utsatt for tortur, overgrep eller har odontofobi/tannlegeskrekk (TOO). TOO finansieres med tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet. Til nå har etterspørselen vært større enn tilbudet. Tilbudet til gruppen oppgraderes i tråd med statens bevilgning, men det vil være behov for å bruke av ordinær rammebevilgning for å kunne dekke opp dersom TOO tilskuddet ikke er tilstrekkelig for å kunne gi forventet tilbud til denne gruppen pasienter. TOO-tilbudet utvides slik at pasienter også kan motta tverrfaglig behandling i Kongsberg.

I løpet av 2026 vurderes oppstart av et prosjekt "Trygge barn i tannbehandling" (Tbit). Dette er et tilbud tilsvarende TOO, men der tilbudet er rettet mot barn.

Det tilbys også tannhelsetjenester til voksne betalende pasienter på de tannklinikkene det er kapasitet. Denne kapasiteten har de siste årene blitt betydelig mindre på grunn av nye pasientgrupper (unge voksne 21-28 år) som den offentlige tannhelsetjenesten har fått ansvar for gjennom budsjettvedtak i Stortinget. Dette har medført at man ikke har klart å bygge opp tjenesten tilsvarende, og man har måttet prioritere de lovpålagte oppgavene først. Voksne betalende pasienter betaler et honorar som økes i takt med den generelle konsumprisindeksen.

Alle tannklinikkene er miljøfyrtårnsertifiserte og tjenesten er ISO-sertifisert etter ISO 9001. Dette bidrar til systematisk læring og kvalitetsforbedring i tråd med forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten.

Tannhelsetjenesten skal fremme tannhelsen i befolkningen og sørge for nødvendig forebyggelse og behandling. Tannhelsetjenesten skal spre opplysning om og øke interessen for hva den enkelte selv og allmennheten kan gjøre for å fremme tannhelsen. Målet er at den enkelte i størst

mulig grad skal mestre å ta vare på egen tannhelse. Det brukes mer ressurser på folkehelsearbeidet blant annet for å styrke samhandling med samarbeidspartnerne i kommunene. Tannhelsetjenesten har senhøsten 2025 gått til anskaffelse av et digitalt samhandlingsverktøy, Tannhelsehjelpen, som skal bedre samhandlingen mellom kommunene og tannklinikkerne. I første omgang skal dette testes ut i Numedalskommunene. Dersom dette verktøyet anses som vellykket, er planen å rulle dette ut i flere kommuner i årene framover. I tillegg utvides samarbeidet med den videregående skolen både for å nå det strategiske målet om mer innenforskap, men også som et ledd i å heve kunnskapen og kompetansen om at munnhelse er en vesentlig del av den generelle helsen.

Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst (TkØ) er lokalisert i Oslo, og er et kommunalt oppgavefellesskap mellom fylkeskommunene Akershus, Buskerud, Innlandet og Østfold etter [kommunelovens kap. 19](#). TkØs oppgaver er spesialistbehandling, forskning og kompetanseheving. Det er en forventning at tannhelsetjenesten benytter seg av deres tilbud. TkØ bistår med veiledning, kurs og støtte. Samtidig kan tannhelsepersonell også hospitere, enten på egne henviste pasienter eller andre prosedyrer som man trenger økte ferdigheter i. Siden tannhelsetjenesten benytter TkØ som en henvisningsinstans for pasienter med behov for spesialistbehandling, blir fylkeskommunen også fakturert for det.

I forrige økonomiplanperiode var det en forventning om at utgifter til henvisninger til spesialister skulle reduseres. Gjennom forbedringsarbeidet igangsatt 2025, har man sett at det vil ta tid å redusere disse utgiftene. Dette sett i lys av at tannhelsetjenesten fikk utvidet ansvar for fire nye alderskull i løpet av de siste to årene. Disse årskullene er forventet å ha økt behov for spesialistkompetanse knyttet til visdomstenner. Nevnte forbedringsarbeid ser likevel forbedringspunkter knyttet til henvisninger, og det følges opp videre utover i 2026.

Som ledd i den økonomiske omstillingen, og i tråd med fylkestingets vedtak i juni 2024 gjøres en videre tilpasning i antall tannklinikker i 2026. Til sammen 11 tannklinikker ble lagt ned i 2025, og pasientene ble overført til andre klinikker. I 2026 vil ny tannklinikk, Midtfylke tannklinikk, etableres, og erstatte fire andre klinikker. Dette strukturelle tiltaket er vesentlig for å utvikle tjenesten til å møte, og ivareta brukerne av tjenesten på en bedre og mer effektiv måte. Dette gir mer robuste tannklinikker med et godt og sterkt fagmiljø. Både utvikling i demografi og pasientgrunnlag, samt behovet for kontinuerlig utvikling og læring i organisasjonen tilsier at tannhelsetjenesten på sikt bør innrettes med færre og større enheter. Dette for å sikre tilstrekkelig tjenestekvalitet i takt med samfunnsutviklingen. Tiltak for økonomisk omstilling ble risikovurdert i 2024, og resultatene fra risikoanalysen og evalueringen understøttet dette. I 2025 startet tannhelsetjenesten med ytterligere analyser og tjenesteutvikling for å ta ut kort- og langsiktig effekt av tiltakene. Dette arbeidet tar tid, og vil fortsette i 2026.

Tannbehandling i narkose videreføres og det forventes økte utgifter til slik tannbehandling. Etter etablering av nye Drammen sykehus, er det utarbeidet en ny samarbeidsavtale med anestesivdelingen ved Vestre Viken, Drammen sykehus. Avtalen innebærer kjøp av anestesitjenester fire dager i uken slik at det kan tilbys behandling i narkose for prioriterte pasienter i tannhelsetjenesten. Forventet økning på 5-600 000 kr pr. år tas innenfor driftsrammen.

2.-4. juni 2026 skal Buskerud fylkeskommune arrangere samfunnsodontologisk forum i Drammen. Dette er et nasjonalt forum der samtlige fylkeskommuner rullerer på arrangementsansvaret. Målgruppen er ledere og medarbeidere i tannhelsetjenesten nasjonalt. Forventet antall påmeldte er omkring 250 personer. I utgangspunktet skal arrangementet være selvfinansierende, men fylkeskommunen bruker også egne ressurser i planlegging og gjennomføring.

Tilskudd til kommunalt oppgavefellesskap

Tilskudd til Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst (TkØ) videreføres jf. samarbeidsavtalen fra 2023. Det årlige eierbidraget er deflatorjustert med 3,5 prosent og for 2026 er dette 1,18 mill. kr.

Fordeling på enhet (tabell)

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
PLAN Samfunn, plan og tannhelse	8 075	8 075	8 075	8 075
PLAN Plan og miljø	22 168	22 168	22 168	22 168
PLAN Samfunn og folkehelse	17 616	17 616	17 616	17 616
TANN Tannhelse	187 471	186 126	186 126	186 126
TANN Tannhelsetjenestens komp.senter Øst	1 180	1 180	1 180	1 180
Tilskudd Analyse ABØ og TKØ	0	0	0	0
Sum	236 511	235 165	235 165	235 165

Kultur, næring og klima

Avdelingens prioriteringer

Politisk retning på prioriteringer og satsinger for fagområdene i avdelingen vedtas i Økonomiplanen. Resultatmål og tiltak vil i stor grad regulere driftsmessige forhold, mens avdelingens prioriteringer gir politiske satsingsområder og retning for administrasjonens arbeid med fagområdene i lys av Regional planstrategi og Buskerudplanens mål og innsatsområder.

Avdeling kultur, næring og klima vil særlig fokusere på:

- Opprettholde kulturell infrastruktur som sikrer et rikt kulturliv i hele fylket; Vi skal bruke våre økonomiske og informative virkemidler for å styrke et mangfoldig og levende kulturliv i hele Buskerud.
- Igangsette målrettede satsinger for riktig kompetanse i fremtidens Buskerud, og flere sirkulære verdikjeder i næringslivet (Missions); Vi vil bruke finansiell støtte og rådgiving til å sikre målrettet arbeid i hver region, og i hele fylket på disse to viktige satsingene.
- Partnerskapsbaserte satsinger som fremmer innenforskap med faste tilskuddsmottakere; Gjennom en ny ordning for driftstilskudd vil vi prioritere aktører som bidrar til et inkluderende samfunn og fremmer innenforskap.
- Sikre utslippskutt i Buskeruds transportnæring og landbruk; Sammen med eksterne sentrale aktører vil vi rigge og gjennomføre ett eller flere prosjekter rettet mot transportnæringen, og mot mer karbonbinding og lavere klimautslipp i landbruket.
- Styrke besøksforvaltning i Buskerud; Vi skal bidra til at besøksforvaltning i større grad benyttes i kommunene og sikrer mer bærekraftig håndtering av ressurser og besøkende i Buskerud.
- Realisere fellesmagasin for museum og arkiv. Vi skal sammen med aktørene på feltet bidra til å finne gode løsninger som sikrer langsiktig bevaring av kulturarv i Buskerud
- Styrke kompetanse på tradisjonshåndverk; Vi skal legge til rette for samarbeid og partnerskap mellom utdanningsinstitusjoner og lokale læringsarenaer for å sikre kompetanse og bedre kapasitet
- Styrke Buskeruds tradisjoner innen musikk og dans for fremtidige generasjoner; Vi vil bruke våre virkemidler til å støtte tiltak som løfter Buskeruds unike tradisjonskultur innen folkemusikk og dans. Legge til rette for strukturer som sikrer at kunnskap og utøvelse videreføres til barn og unge.
- Bidra til å utjevne innbyggernes mulighet til deltakelse og aktiv fritid; Vi vil sørge for god tilrettelegging for idrett og friluftsliv gjennom aktiv bruk av tilskuddsordninger. Bidra til en god dekning av nærmiljø- og idrettsanlegg i fylket gjennom en profesjonell behandling av spillemiddelsøknader.
- Sikre og tilrettelegge et representativt utvalg av kulturmiljøer; Bruke egne virkemidler til å tilrettelegge kulturmiljøer, samarbeide med kommuner og lokale aktører om tilrettelegging og samarbeid som styrker stedsattraktivitet og innenforskap
- Legge til rette for at Buskeruds kulturarv er et tydelig aktivum i stedsutvikling og bygging av stedsattraktivitet; Bidra til kompetanseutvikling i kommunene gjennom kunnskapsbygging, nettverk og stimulere til partnerskap og prosjekter.

- Ruste Buskeruds næringsliv for digital omstilling og beredskap; Vi skal stimulere til mer kunnskap og mobilisere til økt omstillingstakt i Buskerud.
- Løfte spill og filmfeltet i Buskerud; Vi deltar aktivt i prosessen av fusjon mellom Viken filmsenter, Mediefabrikken og Oslo filmfond. Vi ønsker å investere i filmfondet og bidra til økt aktivitet på filmfeltet i Buskerud.
- Videreutvikling av Buskerud Kunstsenter; Vi støtter prosessen med etablering av Buskerud Kunstsenter i nye lokaler, som skal gi et bredere tilbud og bedre tilgjengelighet for innbyggerne i fylket.
- Styrke innbyggernes leseferdigheter; Styrke innbyggernes leseferdigheter, med særlig fokus på barn og unge.
- Styrke samfunnets beredskap mot desinformasjon; En styrket beredskap mot desinformasjon bidrar til å ivareta samfunnets trygghet og tillit.
- Styrke innbyggernes mulighet til demokratisk deltakelse; Økt demokratisk deltakelse vil legge til rette for aktiv medvirkning og engasjement, og dermed understøtte Buskerudplanens mål om bred deltakelse og utviklingsoptimisme i hele regionen.

Beskrivelse av avdelingen

Avdelingen har ansvar for følgende hovedoppgaver:

- Næringsutvikling i distriktskommuner og kommuneregioner
- Forskning, utvikling og innovasjon i næringslivet
- Kompetanse i næringslivet, kvalifisering av innvandrere
- Entreprenørskap, gründere, etablererveiledning
- Landbruk og reiseliv
- Det grønne skiftet, bioøkonomi, sirkulærøkonomi
- Klima
- Akvakultur
- Bredbånd
- Kulturminner
- Museum, arkiv og formidling av kulturarven
- Idrett, forvaltning spillemidler
- Friluftsliv
- Kunst- og kulturutvikling
- Den Kulturelle Skolesekken og Kulturdråpen
- Den kulturelle spaserstokken
- Frivillighet i idrett og kultur
- Fylkesbibliotek

Avdelingen er administrativt vertskap for ansatte i Fjellnettverket og Grønt fagsenter.

Ansaret for oppgavene er fordelt på tre seksjoner:

Seksjon næring og klima har ansvar for næringsutvikling, klimaløsninger, klimatiltak og energi. Dette innebærer blant annet strategisk næringsutvikling i alle Buskeruds kommuneregioner og i enkeltnæringer, samt entreprenørskap, FoU og kompetanseutvikling i fylkets næringsliv. I tillegg kommer forvaltningsoppgaver innen bredbånd og akvakultur.

Seksjon kultur, idrett og friluftsliv har ansvar for kunst og kultur, Den kulturelle spaserstokken, Den kulturelle skolesekken (DKS), idrett, friluftsliv og frivillighet. I dette inngår forvaltningsoppgaver innen spillemidler til idrett og fysisk aktivitet, samt forvaltning av statlige aktivitetsmidler til friluftslivsaktiviteter. Inkludert i frivillighet er integreringsoppgaver i frivilligheten. Regionalt ansvar for forvaltning av statlig sikrede friluftsområder og skjærgårdstjenesten. Stimulere til friluftsliv, samt utvikling av arealer, ferdselsårer og anlegg.

Seksjon kulturarv har nasjonalt og regionalt ansvar som kulturminnemyndighet hjemlet i kulturminneloven og plan- og bygningsloven. Seksjonen ivaretar samfunnsutviklerrollen innen kulturarv og dermed det regionale ansvaret for å forvalte kulturminner som del av fylkeskommunens helhetlige miljø- og ressursforvaltning. Seksjonen har ansvar for bygningsvernsenteret og ivaretar fylkeskommunens ansvar på museumsfeltet. Bestillinger til vertskommunesamarbeidet for fartøyvern og industrielle kulturminner.

Fylkesbiblioteket skal ivareta regionale bibliotekoppgaver og regional bibliotekutvikling og er et ledd i det nasjonale biblioteksystemet. I 2025 vil disse oppgavene ivaretas av Fylkesbiblioteket i Akershus, Buskerud og Østfold.

Klimaarbeid foregår langs to akser: Stimulere til ytterligere klimaomstilling og utslippsreduksjon i samfunnet gjennom klimanettverk og partnerskap både i kommuner og i næringslivet. I tillegg stimuleres det til utvikling av nye løsninger for det grønne skiftet og fremvekst av nye grønne arbeidsplasser i næringslivet. Det betyr at vi støtter opp under bærekraftig og miljøvennlig næringsutvikling, og prosjekter som legger til rette for nye grønne næringer basert på fornybare ressurser og innovativ teknologi.

Strategiske mål

De fire strategiske målene som resultatmålene er utledet av, er primært:

- Mål 1, for samfunnsoppdraget: Vi samarbeider om å løse viktige samfunnsoppdrag og utfordrer våre rammebetingelser. Vår samlede innsats skal gi positive effekter for satsingene på verdiskaping, mer innenforskap og ivaretagelse av natur og kulturverdier i et generasjonsperspektiv

Årsaken til det valget ligger i at Mål 1 gir rom for resultatmål for avdelingene med politisk retning. Det bidrar til at nye Buskerud får mer retning og prioriteringer. Men avdelingen leverer også på de tre andre resultatmålene mer direkte:

- Mål 2, for tjenesteleveransene: Vi leverer tjenester av høy kvalitet og forstår brukernes behov
- Mål 3, for organisasjonsprofil: Vi viser tverrfaglig gjennomføringskraft og finner bedre løsninger for individ, organisasjon og samfunn
- Mål 4, for menneskene: Vi realiserer potensial i hverandre ved å satse på kompetanse, kreativitet, vilje og inkludering

Måltabell

Resultatmål	Beskrivelse av resultatmål
Et balansert system for resultatstyring og virksomhetsplanlegging er etablert.	Avdelingen må utvikle et system for tydeligere resultatstyring, og virksomhetsplaner fra avdeling ned til den enkelte ansatte. Systemet må være tilpasset de ulike fagfeltenes porteføljer, og felles satsinger. Herunder også indikatorutvikling.
Interessepolitisk påvirkning har økt.	Avdelingen har mange ansvarsområder og oppdrag. Rammebetingelser, regelverk og statlige føringer påvirker fagfeltene og utviklingsmuligheter framover. For å klare å sikre mer interessepolitisk påvirkning må kompetansen i avdelingen heves, og det jobbes mer systematisk med å identifisere endringsbehov, og øke påvirkningsarbeidet særlig på staten
Prosjektporteføljen har økt.	Avdelingen skal utvikle politisk forankrede satsinger som fører til måloppnåelse i regional planstrategis tre målsettinger og Buskerudplanens satsinger. Tverrfaglighet og samarbeid med partnere utenfor fylkeskommunen er viktig. Ekstern prosjektfinansiering hentes.
System for strategisk kompetanseutvikling er etablert.	I tillegg til arbeidet med kompetanseutvikling i virksomheten må avdelingen styrke sin egen faglige kompetanse gjennom systematisk arbeid og tiltak, herunder kartlegge kompetansegap og gjøre tiltak for å lukke de.
Systematisk egenevaluering og forbedring av virksomheten er innført.	Avdelingen må utvikle årshjul og system for evaluering og forbedringsarbeid, og bruke kunnskap til å øke kvalitet og leveranser i tråd med forventninger.

Tiltaksoversikt

Samlet oversikt per avdeling

Beløp i 1000 kr

Tiltak - driftsbud. med endringer	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
Redusert premiesats PeFK	-93	-93	-93	-93
Totalsum	-93	-93	-93	-93

Rammen til avdelingen reduseres med effekten av redusert pensjonspremie fra Pensjonskassen til fylkene.

Kommentarer til driftsbudsjettet

Avdelingen gjennomgikk tilpasning i økonomi og aktivitet til nye Buskeruds muligheter i 2024 og 2025. Fortsatt jobbes det med omstillings- og tilpasningstiltak innenfor avdelingens portefølje med mål om å øke effekt på Buskerudplanens prioriteringer. Økte behov finansieres innenfor egen ramme. Dette vil fortsatt påvirke virksomhetens tjenestenivå og aktivitetsomfang. Politiske beslutninger tas i hovedutvalgene med ansvar for porteføljen i avdelingen.

Fordeling på enhet (tabell)

Beløp i 1000

Økonomiplan

	2026	2027	2028	2029
KNK Kultur, næring og klima	3 212	3 211	3 211	3 211
NARING Næring og klima	32 807	32 807	32 807	32 807
KULTUR Kultur, idrett og friluftsliv	58 326	57 291	57 291	57 291
KULTUR Kulturarv	47 371	47 371	47 371	47 371
Tilskudd Fylkesbibl/forsk.fond	11 220	11 220	11 220	11 220
Sum	152 936	151 900	151 900	151 900

Vedlegg

Vedlegg - Investeringer per program

Finans og organisasjon

<i>Beløp i 1000</i>	<i>Samlede prosjektbeløp</i>	<i>Økonomiplan</i>				<i>Sum</i>
<i>Investering</i>	<i>Ferdig år</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	<i>2028</i>	<i>2029</i>	<i>2026-29</i>
Andre investeringsprosjekter	LØPENDE	33 100	31 100	31 100	31 100	126 400
Diverse tannklinikker - investering	LØPENDE	15 000	15 000	15 000	15 000	60 000
Energi- og miljøtiltak	LØPENDE	8 300	8 300	8 300	8 300	33 199
Fylkeshuset Drammen	2029	10 000	20 000	120 000	600 000	750 000
Investeringsreserve	LØPENDE	20 000	40 000	40 000	40 000	140 000
Midtfylket tannklinikk - Nye lokaler	2026	5 200	0	0	0	5 200
Programmering/prosjektering	LØPENDE	12 900	2 300	2 300	2 300	19 800
Sikringstiltak	LØPENDE	12 500	12 500	12 500	12 500	50 001
Tilpasninger av undervisningsarealer	LØPENDE	11 400	11 400	11 400	11 400	45 600
Sum		128 400	140 600	240 601	720 600	1 230 201

Opplæring og kompetanse

<i>Beløp i 1000</i>	<i>Samlede prosjektbeløp</i>	<i>Økonomiplan</i>				<i>Sum</i>
<i>Investering</i>	<i>Ferdig år</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	<i>2028</i>	<i>2029</i>	<i>2026-29</i>
Kostnadskrevende utstyr - div. videregående skoler	LØPENDE	5 700	5 700	5 700	5 700	22 800
Sum		5 700	5 700	5 700	5 700	22 800

Samferdsel

<i>Beløp i 1000</i>	<i>Samlede prosjektbeløp</i>	<i>Økonomiplan</i>				<i>Sum</i>
<i>Investering</i>	<i>Ferdig år</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	<i>2028</i>	<i>2029</i>	<i>2026-29</i>
Fv 35/68 Vestfossen sentrum	2027	6 200	0	0	0	6 200
Fv. 2704 Nøsteveien	2028	3 500	0	0	0	3 500
Fv. 2722 Konnerud, Hallermøveien n/s	2027	51 000	0	0	0	51 000
Fv. 40 Grettefoss bru	2027	90 000	0	0	0	90 000
Planlegging fylkesvei	2029	33 700	0	0	0	33 700
SAMF Fordeling etter handlingsprogram	2029	0	164 309	164 309	164 309	492 927
SAMF Mindre investeringer, samleprosjekt	2029	5 200	0	0	0	5 200
SAMF Professor Smiths alle 27, rivning	2026	1 000	0	0	0	1 000
Sum		190 600	164 309	164 309	164 309	683 527

Samfunn, plan og tannhelse

<i>Beløp i 1000</i>	<i>Samlede prosjektbeløp</i>	<i>Økonomiplan</i>				<i>Sum</i>
<i>Investering</i>	<i>Ferdig år</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	<i>2028</i>	<i>2029</i>	<i>2026-29</i>
Diverse tannklinikker - utstyr	LØPENDE	4 900	4 900	4 900	4 900	19 600

Beløp i 1000	Samlede prosjektbeløp	Økonomiplan				Sum
Investering	Ferdig år	2026	2027	2028	2029	2026-29
Sum		4 900	4 900	4 900	4 900	19 600
Sum		4 900	4 900	4 900	4 900	19 600

Finans og avd.uavhengige utgifter og inntekter

Beløp i 1000	Samlede prosjektbeløp	Økonomiplan				Sum
Investering	Ferdig år	2026	2027	2028	2029	2026-29
Egenkapital pensjonskassen	LØPENDE	15 000	15 000	15 000	15 000	60 000
OKO Aksje/andel Innovasjon Norge	2026	2 500	0	0	0	2 500
Sum Ingen verdi		17 500	15 000	15 000	15 000	62 500
Sum		17 500	15 000	15 000	15 000	62 500

